

CODICILL³ LVS SIVE VADE ME CVM, AVT CANTILENA,

Raymundi Lulli.

DEVS in uirtute Tri-
nitatis, qua unitas di-
uinitatis tuæ non læ-
ditur nec confundi-
tur in aliquo, incipi-
mus præsens Compendium, quod
aliter uade mecum de numero phi-
losophorum, siue clausulam testa-
menti per modum Codicilli iube-
mus nominari, ad nostros hæredes
uoluntate perpetua iam concessum.
In quo quidem Compēdio siue arte,
determinauimus perfectā declarati-
one effectum totius practicę huius
artis, & operandi modum, per certa
& efficacia instrumenta, quę sunt triū

A 2 gene

generū principalia principia in hac arte. Nam cū artifex, qui per extrema & improbata principia quæ nullo modo depēdent, cū multum remota sint ab arte, de intrinsecus naturæ effectibus fatagat iudicare, nequit de talibus habere probabilē notitiam, maximè cū ille proce-
deat per æstimationem certā propinquam ueritati, quantum possibile est humanæ rationi, penetrare ad secreta naturæ. Illud autē quod æstimationem artificis regulat & appropinquat se ueritati, est regula artis uenerabilis doctrinæ intellectualis. Et quia semper in talibus æstimatur regulatur per artem, ideo artificialiter censetur, quòd demonstraerūt patentissimè uires huius.

*De processu artis & probabilitate illius
ex parte materiæ.*

Ars

Ars igitur semper procedit de his quæ circa suam naturã certiora sunt, quoniam incerta probari nequeunt, nisi ex his quæ saltẽ aliquo modo, uel ut plurimum certitudinẽ habent. Nec ars potest esse nisi incipiatur à suis dictis principiis, quorũ aliqua materialia quæ secundum magis & minus depurata existunt, & secundum hoc operi propinquiora uel remotiora, ut te charissime ignorare non credimus. Ideo instante inclito rege, in cuius custodia ac protectione diuina præposita, ne tanta philosophiæ memoria uel cognitio ipsius largiatur, hoc opus operum stricto ligamine commendamus in cõuersionem paganorum in conseruatione salutis fidei, à qua salus fidelium dependet, cui præesse dinoscitur, nõ solum quidem corpori sed ut menti

& animæ redundet in commodum sempiternum. Et quia omnia mentis opera siue in agēdo, siue in apprehēdendo uel iudicando clarius & perfectius, uirtutibus, facultate, & absq; rei comparabilis annexa, secūdum cursum & debitū naturale ad toti⁹ Christianæ religionis augmētum, & animarum salutem, nequeant generaliter integrari, sicut probauimus in quæstionario 26. distinctione huius artis; idcirco hæc consecratione non modicū altitudo coronæ regię sublimatur, cūm per hoc cunctorum matri fideiū in procreando palam prouideatur ampla seges: ad quod bonū procreandum ipse quidem Rex quantum ei possibile fuerit obligatus est nobis non fictē, non coactē ut asseruit, sed proprio spiritu uoluntatis.

De Reuelatione nostræ intentionis.

Nos

NOS igitur intēdimus in præsen-
 ti breui colloquio ad honorem
 cœlestis filii fœlicissimæ & beatæ uir-
 ginis Marię matris eius, cuius solum
 beniuolos ac corde astantes in quali-
 bet utili plenitudine ueritatis attin-
 gere uidimus, eo intuitu humilitatis,
 pro communi utilitate philosophā-
 tium, nec minus quoq; de præsentī
 philosophia cupientium præfici, cō-
 pilare & tractare artem practicandi,
 per quam supremæ medicinæ medi-
 cinarum compositio, eiusq; cōditio
 ad oculum cunctis intelligentibus
 demonstraretur.

De forma eius tripartita.

FACIMUS autem formā nostri cō-
 pendii tripartitam, de tribus ge-
 neribus principiorum, cum omni-
 bus regulis huius artis; quibus ue-
 lut effectiuis instrumentis propriis,

A 4 non

non solum tam dictæ, quinimo etiã
 am cuiuscunq; traditę compositionis
 medicinarum artis ueritas illucescat,
 & quam promptius directo tramite
 habeatur. Scribũtur enim om̃ia certa
 principia nõ solum considerationis,
 sed ad oculũ huius per modũ textus
 theorematum principiorum demõ-
 strabilium, ex quibus doctrinæ filii
 intellectus, omnimodam consequi
 poterit faciliter ueritatem, maximè
 secundum secũdaria & cætera princi-
 pia sequentia ex prioribus uelut ex
 primordiis dependentibus ex huius
 artis principiis demonstrantur.

*De expositione theorematum & distin-
 ctione partium.*

Consequenter autem in mystico
 sermone subiungemus exposi-
 tionem & applicationẽ uniuscuiusq;
 principiorum theorematum decla-
 rando

rando ad propositum modum & ordinem practicalem, quantum imbecillitas nostræ rationis permiserit, quicquid circa materiam principiorum theorematum, anteriores nostri sensisse uidentur, circa omnia uerò principia, theoremata tribus distinguuntur partibus, priusquam applicantibus misceantur: ut circa modos & titulos per sequentes rubricas indicabitur.

De primi generis principijs naturalibus, & de his que labuntur ex illis.

PRincipia ergo materialia usualiter, materiam illius naturæ, & eandem sequuntur proprio amoris fœdere, quam ipsamet suis actibus propriis & naturalibus amorosis in metallicam formam conuertit, uel mediam ad ipsam. Et sunt in ordine primo quatuor practicalia principia,

A 5 quo

quorum duo sunt naturalia, & reliqua duo contra naturam. Naturalia sunt sulfur & argētum uiuum; et ex his duobus amor metallicus gignitur, per quam fit generatio rei petite, cum propria eorum indiuidua adinuicem naturali fœdere colligantur; hoc est, quando uirtus eorum iuuatur super contrariam uirtutem illius qui est corruptibilis, ut statim manifestabimus. Contra naturam uerò sunt natura uitrioli & natura salis cōmunis, ex quibus amor alterius generis oritur, generationis tamen propinquæ; & sub ipsis fit corruptio rei petite, scilicet in quantum deterior eorum natura iuuatur super meliorem naturam sulphuris & argenti uiui, quod frequēter accidit uirtute superflue luteæ mixtionis uincens materiam sulphuris & argenti uiui; uel

uel fit ex defectu præparationis seu
 ignorantia artificis. Quamobrem ne
 Regia maiestas in ipsa præparatione
 prætereundere ualeat aliquam causam
 ignorantie, aut in posterum nos aliquo
 modo increpare, eam tanquam foecun-
 dissimam sicuti promissimus debitis
 solutis largiemur. Intelligendum itaque
 primo est, quomodo ex iam dictis
 principiis, formetur plura principia
 alia, & quomodo ab eorum natura, dis-
 cta materialia principia labuntur suc-
 cessiue, & gradualiter operantur notis
 & certis operatiõibus, per practicalia
 principia directa & gubernata, me-
 diate doctrina intellectuali, quæ per
 demonstratiua principia regulan-
 tur. Vltterius est diligenter notan-
 dum quod supradictorum duorum
 principiorum naturalium unum uerius
 est naturale in tota & per totam sui
 sub

substantiam, tam intra quam extra,
 & illud est sulphur purum, calidum
 & siccum inducēs formam suam, sci-
 licet secundum quòd forma metalli
 sequitur per purum effectum. Reli-
 quū uerò est in naturale, id est, intus
 naturale & extra cōtra naturam. Na-
 turale uerò intrinsecum est sibi pro-
 priū, & etiā generale naturale factū,
 quia per propriam naturam aduenit.
 Sed extrinsecum ei additur per acci-
 dens, & ab isto est naturaliter, post
 eius corruptionem communem, se-
 parandum. Propter quòd cōstat ar-
 gentum uiuum tale, non esse in tota
 sui substantia naturale, in prima sui
 receptione; nec erit ad plenum de-
 puratum, nisi per artis depuretur in-
 genium. Ex his potest intelligi an
 argentum uiuum nūc in tota sua sit
 substantia, cum uiscosa sua amiserit,
 & in

& in prima sua natura iam integrè sit alterata per digestionem, & in aliam naturam conuersam ulterius, scilicet sulphuream congelatiuam per digestionem aliam sibi superuenientem, hoc est autem argentum uiuum nostrum, in se recipiens formã sulphuris uel metalli secundum quòd illorum uirtus unius, uirtutem uincit alterius per temperamentum ad inuicem, ut in eis metallorũ natura ostendit, cùm sit in nobiliori formæ intuitu cuilibet. Nec etiam similiter intelligas sulphur prædictũ esse in tota sui substantia creatũ per naturam in sua propria minera, sed in parte illius naturæ maioris retentionis & firmæ coagulationis generatum ex nostri argenti uiui substantia artificialiter, natura instãte. Hec autem intelligas non solũ de principiis materialibus

rialibus successiuis, ex quibus immediate componitur elixir uel medicina; sed etiam de prioribus corrupendis alterandis, & ad puritatē prioris materiae sulphuris & argenti uiui deducendis.

*De principijs demonstratiuis, & de his quæ
labuntur ex illis, quæ secundi
sunt generis.*

Demonstratiua principia generalia quibus artifex signis præcognitis insignitus, uenerabilem naturam postulantem, artificialiter informat, sunt illa signa quæ magis habitu infixata materialibus principiis successiue in decoctionibus emittuntur, ut sunt quatuor principales colores, scilicet nigredo, albedo, citrinatio & rubedo; & ex illis emanant tot colores mixti per accidens, quot in tota natura excogitari poterunt, sed non
rema

remanent in effectu, nisi tantummodo quatuor supradicti colores essentialiales ueluti radices totius magisterii. Quorum primus color scilicet nigredo terminatur in album; deinde album in citrinum terminatur, & citrinum in rubeum, quod est ultimum principium demonstratiuum, & finis perfectionis totius magisterii. Ideo fuerunt ista principia data cum quibusdam aliis particularibus quæ hic dicuntur, & in practica; ut per illorum notitiam administrare sciat cautus artista, id de quo à natura per signa demonstrabilia cognoscet in practica, ut secundum regulam artis traditam, suam sciat gubernare materiam, per practicalia principia quæ sequuntur.

*De principijs tertij generis practicabilibus
& his quæ labuntur ex illis.*

Ter

Tertii generis principia operati-
 ua in hac arte principalia, sunt
 quatuor uirtutes conuertentes: uide-
 licet soluere, abluere, reducere, & fi-
 gere: quia ex quolibet eorum depen-
 dent plura alia principia particula-
 ria practicalia, actus ignium respici-
 entia & illorum informationes: ut
 puta naturalis, innaturalis, & contra
 naturā: ut per successiuas operatio-
 nes ostendetur breuiter. Declarādo
 igitur quodlibet istorum, nullo mo-
 do recedendo à practica, breuiori &
 faciliiori modo quo possibile fuerit,
 exponemus cum duobus principalis-
 bus naturæ motibus scilicet corru-
 ptionis & generationis, ut prompti-
 us & facilius modum effectiuum ca-
 pere ualeat artis filius per instrumē-
 ta prædicta. Intellectis igitur illis
 principiis, & practica quæ sequitur ex
 ipsis,

ipsis, ac modo operandi ad naturam
 mediorum naturalium, & innatura-
 lium, ac contra naturam recurrat ar-
 tífex: ut gubernare sciat secundum
 vires mediorum naturæ conuertenti-
 tis, ut exercitare sciat suum negotiũ,
 circa cõfortationem uel debilitatio-
 nem naturæ eorum.

De corruptione & generatione.

Huius autem magisterii integri-
 tas, duos principales respicit
 motus, quibus corruptio & genera-
 tio præsignantur: scilicet naturalem
 & innaturalẽ. Innaturalis motus de-
 pendet ex totius materiæ motu, &
 quamplurimum per euacuationem
 corporis à spiritibus. Naturalis mo-
 tus est ex egritatione caloris in cor-
 pore. Et ideo cùm homo itinerat in
 æstate sumpto cibo post prandium,
 incenditur calor naturalis in corpo-

B re,

re, & motus digestionis perfectę non solum retardatur, sed potius confunditur in corporis corruptionē: quia spiritus resoluuntur, et calor naturalis minuitur: propter quod homines qui multum itinerant, macres communiter sunt: uelut cholericis & melancholicis. Quia iste motus formatur ex primo principio practicali, tamen cum igne innaturali, per alia principia benè informata, ita ut non excedat in quantitate uirtutem caloris naturalis, nisi secundum quid ad corruptionem naturalem. Neq; à tali calore sit diminutus, quia quanta est proportio talis potētiae ad sic corrumpendum: tanto est calor naturalis uirilior ad generandum seu renouandū eius individua, cum medica corruptione, ab eorum temperamēto sint lapsa, Quia non expedit natura-

ralem

ralem calorē per nimiam fortitudinē
corrūpere in omni sui parte, uincere
uel suffocare per excellentiā alicuius
ignis: quia tūc nō esset in actu refor-
mationis. Quia natura reformatiua
scilicet calor thesaurizans per calorē
corrumpentē sibi cōtrariā extinctus,
tanquā malleo mortis percussus, ad
intima sui cordis repercutitur totali-
ter, unde totius uitæ influentia eua-
cuatur. Alius motus est cū calor na-
turalis non incenditur alieno calore,
sed per se, motu proprio, & per acci-
dens motu informationis caloris ex-
trinseci, ut cū homo dormit post ci-
bū sumptū, ab aliena frigiditate per
calorem extrinsecū conseruatus, effi-
caciter illum dirigit & ad se cōuertit.
Et hoc ideo fit. Quia tunc natura li-
mites sui corporis nō transgreditur,
in quo ipsa uniuersaliter est dispersa:

B 2 sed

sed ibi tanquam in proprio thalamo
 corporis se ipsam sollicitat, ad suas
 perficiēdas actiones. Et tunc nō de-
 bilitat corpus per euacuationē spiri-
 tuū, in quibus calor naturalis quiescit:
 sed potius cōfortatur per repletionē,
 attractionē, & trāsmutationē ipsorū,
 & conseruationē humidi radicalis in
 quo influenza caloris naturalis con-
 seruatur naturaliter, uelut in subie-
 cto suo proprio naturaliter calefcēdo.
 Et iste motus dupliciter cōfortatur,
 uno modo per informationem tertii
 principii practicalis cū omnibus suis
 instrumētis: ut quādo lapis creatur,
 & calor naturalis contra suū contra-
 riū augmētatur confortando, ad se-
 cundarias eius actiones celebrandas.
 Secūdo confortatur per informatio-
 nē, quarti & ultimi principii factam
 cum iuuamine omniū significatorū
 ut

ut cū lapis post eius creationem figitur, & per suū calorē cōfortatū omnia in thesaurum trāsmutat. Et quanquā adhuc modus iste sit duplex habēdo respectū ad actiones quas medicina uel Elixir per se perficit, attamē hoc nō tangit propositū operis artificis, nisi solū in applicatione illius ad humana corpora. Præterea sciendū est quòd innaturalis motus est in parte corrumpente antiqua indiuidua, quæ in terreā substantiam mortuā reducuntur; & in parte est in cōseruatione naturæ scilicet inquantū perficit, ut res remanens, & indiuidua corrupta perficiens, post eorum ablutionem in naturam fermenti & metalli educens, actione aëris & ignis quæ sunt unguenta & olea philosophorū ac anima auri. Hoc enim est oleum naturas incærās, & coniungēs, eò di-

Etia indiuidua in medicinam inducēs
ad corpora tingenda. Et hoc oleum
spiritus caloris retinet semper usq; ad
sui inspissationem: & tunc induit ci-
trinitatem aut formam metallicam.
Causa uerò suæ inspissationis est la-
pis factus ex indiuiduis reformatis
per artem, cuius reformationis finis
est ipsum oleū, & mediū coniungen-
di. Talis processus est ultra imitatio-
nem naturæ suppletus, ex quo relu-
cet tota substātia libri Geberi de per-
fecto magisterio; in quo reuelando
secretū materiale, inquit, Quod per-
fectio magisterii cōsistit in conside-
ratione rerum scilicet tam materia-
lium quam operantium, quibus ad
medicinam artifex peruenit. Quia ex
consideratione illius dirigitur intel-
lectus, & artifex perducitur ad operis
complementum; id est ad medici-
nam

nam ueram & substantiam lapidis, quæ ex argento uiuo sumit originem; et substantia aëris & ignis colores manifestat consideratio rerum iuuantium, sine quibus raro peruenitur ad formam lapidis supradicti, est ut quis consideret naturam illarum rerum quas corporibus adhærere uidemus sine artificio, & imitatione facere quæ media dicuntur inter illa & illa quæ corpora mundificant sine adherentia, ut aqua lapidis; ex quibus gratia elicitur quæ piis in Dño relinquitur amatoribus, cum ueri ignis uitri adhæret & natura communis recedit per dissolutionem, quando non ingreditur ratione sulphuritatis & falsedinis, substantiam argenti uiui in amaritudinem constringentis & reducētis. Et hæc est illa substantia quæ per indurationem argenti uiui nostri conuertitur in Elixir perfectum.

B 4 Et

Et in parte in conseruatione naturæ: quia ex toto naturalis motus non cōfunditur, quemadmodum nec expedit, ut dictum est in motu innaturali: quia sic non esset motus innaturalis, sed contra naturam: qui motus ratione suæ extremitatis excellentis uincit, & ad profundiora rei ingrediens corporalis, calorem obtundit naturalem, & fortificat id de quo intendebatur educi spiritus motu regenerationis. Fac ergo ut naturalis motus debilis non confundatur per acritudinem sui inimici: sed semper ei resistendo & fabricando uirili actione mallei, creet in suis periis corruptis uice post uicem, non in grossum sed in simplum, & per minima medicinā, ita ut natura sua corruptionem non sentiat, nec uioletur: sed reparando individua antiqua secundū quid corrupta,

rupta,

rupta, reducat in noua. Hoc autem est quòd diximus, quòd innaturalis motus est intus motū naturalem sub cōseruatione speciei, ut patet per fabricationem motus naturalis mox corruptioni successiuam, in eius cōposito, remissa eius cōtrarii actione: relicta est etiam uis naturalis, non ut absolutè sit contra naturam, quia tūc esset totaliter in destructionem illius sine cōseruatione primæ formæ. Sed est quodammodo præter naturā, scilicet in parte, uel sub terminata forma corruptionis limitata, quamuis improprie: cum potius sit adiuuans naturam quam ei nocet: ut patet per subtiliationem cum cōseruatione speciei indiuiduorū. Et ideo dicimus ipsum esse innaturale, quia de se non naturat, nec tollit aliquid nature naturatæ, imo potius eam ad-

B 5 iuuans

iuuans mediante exercitatione moderata, secundum quod natura in suis requirit reformationibus. Et ex hoc passu reuelatur, qualiter omnia sub glebo Lunari composita, quodammodo sunt in quodam motu, & in motu corrumpuntur. Quia omnia naturalia contrarietatem habent qua excellunt quidem non in uirtute sed secundum quid, ad resolutionem indiuiduorum, non usq; ad materiam primam, sed ad illam materiã generi metallico proximã, in qua est maior similitudo agentis naturalis quã in alia prima. Propter quod si materiam transfiret proximam, perderetur maioritas ex similitudine sua, & per consequens, æqualitas & minoritas. Et sic in cursu naturalis magisterii esset uacuum secundum quid, quod est impossibile. Sunt etiam quædam
in

in toto contraria, & tamen excellunt in uirtute: ut illa quæ sunt contra naturam, quæ continue agunt in corpora & patiuntur. Si hæc intelligis cognoscere poteris causam abbreviationis continue: quia uita illorum & duratio abbreviatur, eò quod continuè tendunt ad corruptionem & regenerationem. Igitur addiscas resolutionem illam exquisitam usq; ad illam materiam in qua similitudines ignis sunt multiplicatæ & aliorum elementorum ac agentium naturalium & patientium, secundum quod cursus exigit naturalis. Quia si generationem & corruptionem in communi theorica benè intellexeris, ad eandem illam solutionem de facili peruenire poteris.

*Quomodo discurrendo per principia, artifex
se debet dirigere in practica.*

Dici

Dicimus tibi fili charissime quòd
 ultra sensum præstare te oportet
 oculos mentis pro canone directiuo
 seu regula, ad omnia intelligibilia
 principia supradiçta, & hoc secundum
 ordinem sequentia doctrinæ intellectu-
 ales, & memoria recolenti, uoluntate
 diligenti & intellectu inuigilare oportet,
 si completum huius operis finem uolueris
 adipisci, quatenus tamẽ respectum habueris
 ad signa, & naturas mediorum & extre-
 morum. Quia media in extremis con-
 uertuntur, & media in extremis gra-
 datim resoluuntur: quod fieri nõ poterit
 si extrema per ingenium & naturam non
 traherentur à mediis de potentia in actum,
 cum non sit transitus de extremo ad
 extremum nisi per media. Et hoc etiam
 naturaliter proprium est omnium imper-
 fectorum

me

metallorum, quæ in specie uidentur incompleta: propter quòd omnia illa imperfecta metalla in quolibet sunt conuertibilia: quia omne mediũ in se habet naturam informem: formata tamen & distincta retinentur per sua propria extrema, quæ latius declarauimus in scientia de sensibilibus, ubi ostenditur qualiter extrema sunt in mediis secundum formas confusas. Igitur extrema de mediis possunt educi, secundum quòd uirtus naturæ unius extremi in illis mediis super uirtutem alterius iuuatur. In omni naturali scientia plura exeunt media, & illorum notitia in omnibus transmutationibus est necessaria, & hoc per exquisitam potentiam naturæ illorum, siue materialia, siue operatiua fuerint, siue signa demonstrabilia, respiciendo ad naturam

ram

ram generis à quo quodlibet eorum immediate uel absolutè dependet secundum suum actum extremum.

De materialibus.

Sulphur & argentum uiuum extrema sunt omnium metallorū: ergo metalla inter ea erunt media. Metalla differunt ab argento uiuo in compositione, illo modo quo ipsum argentum uiuum per puritatem & impuritatem differt à sulphure in mūdo terreo sibi extraneo. Propter quòd depurata magis aliis, reperiuntur duo, scilicet Aurum & Argentū: sine quibus ars ista non poterit integrari, cū in illis sit purissima sulphuris substantia, ingenio naturæ perfecte depurata, ad cuius depurationem debiliior est ars quam natura: nec eam consequi ualet licet multum in ea laboret. In arte igitur dicitur.

citur. Pater eius est Sol, Mater eius est Luna; quia ex illis duobus corporibus cum suo sulphure uel arsenico præparatis, nostra elici medicina poterit, & sine illis haberi nequit.

Vocantur autem media, quia ex primis puris extremis sunt composita naturaliter, scilicet ex sulphure & argento uiuo; nec sunt sulphur, nec argentum uiuum, sed media inter illa, cum argentum uiuum sua proprietate & uapore sui depurati sulphuris in metallum congeletur perfectum; Et secundum quod magis tenent de natura argenti uiui, maioris sunt perfectionis ut aurum & argentum; & secundum quod minus tenent de natura argenti uiui, & magis de natura sulphuris, maioris sunt corruptionis; ut cætera metalla imperfecta; et maxime marcasita,

ta,

ta, magnesia, & tulhia; et ultra hæc maioris corruptionis sunt sales, alumina, atramenta, & cætera quæ media dicuntur inter lapidem & metallum. Dicimus autem quòd extrema secundum quòd sunt de mediis suis propinquis, educuntur assiduè ex uirtutibus illorum propriis efficaciter, & secundum rationem naturæ sequentis retineri censentur, ad eorum actum propinquum. Præterea assumere debes fili successiue, principia alterata & miscibilia alteranda magis apta, ratione propinquitatis naturæ quæ est in eis propinquior & perfectior. Verbi gratia, H. est principium de G. ad assequendū M. mediante G. et G. est principium de M. ad assequendum R. per M. Et M. est principium de R. ut per ipsum attingere poterit Y. gradatim, & in
suam

suam naturam conuerti. Et sic pa-
 tet, qualiter natura extremorum est
 cognoscibilis per naturam suorum
 mediorum. Et e cōuerso quia G. na-
 turam tenet medii coniunctionis de
 B. & M, & M. retinet medium con-
 iunctionis naturæ, per quam G. uer-
 titur in R, & R sit natura affinis me-
 dii, per quod natura de M. conuertit-
 tur in naturam de Y. Et per B. intel-
 ligere debes principia materialia scilicet
 licet aurum & argentum, ac naturam
 uitri & Salis cum Mercurio. Per G. ¶
 intelligere debes principia materia-
 lia secunda, scilicet elemēta, terram,
 aquam, aërem & ignem, quæ successi-
 uis & gradatis operationibus fluxa
 sunt et elicita ex iam dictis principiis
 materialibus primis Et per M. intel-
 ligere debes principia materialia ter-
 tia, quæ sunt sulphur et argentum uis-

C

uum

R. uum purū, & fermēta philosophorū,
 successiue creata & elicitā per magi-
 steriū, ex iam dictis principiis imme-
 diate. Per R. intelligas medicinā uel
 Elixir cōpletū, aut argentū uiuū flu-
 ens, penetrās, tingens & permanēs, à
 terra sublimatum, secūdum gradū, &
 cōpositū ex M. immediate, & mate-
 ria præiacenti, puta ex tertiis princi-
 piis supradictis. Per Y. debes intelli-
 gere multiplicationes quæ tertii gra-
 dus sublimationis sunt, & ex succes-
 siuis operationibus ex medicina iam
 dicta. Vtterius & exquisitè & prouidè
 cognoscendum est genus medio-
 rum & extremorum, quæ sunt inter
 supradicta principia, quemadmodū
 euidentissimè ex literis alphabeticis
 percipi potest, quibus operationes
 succinctè & gradualiter decurrunt &
 labunt. Et principalis est gradus sub-
limi

limationis, q̄ sunt C. D. E. F. quæ de-
 scendūt de B, ut portare ipsum pote-
 rūt ad G. Secunda media de G, descē-
 dentia sunt H. I. k. L. q̄ portant ipsum
 C. in naturā M. Tertia uerò media,
 sunt illa quæ successiuè & immediate
 descendunt de M. & deducūt M. in R.
 uidelicet N. O. P. q. Quarta media
 sunt S. T. V. X. Et ista immediatè per
 successiōem legitimā, descendunt
 de R. ut ipsum eorū beneficiis subli-
 mare possint & deportare in Y. & ad
 ultimā perfectionē deducere. Et hæc
 rota alphabetica circulariter est cō-
 pleta. Veruntamē sunt adhuc aliqua
 media, circa illa intelligibilia ad sen-
 sum, ut in practica gradatim perci-
 pere potes per operatiōes. Et per ta-
 lem scalā potest intellect⁹ humanus
 gradualiter ascendere & descendere,
 ad oēs alias scientias sensibiles & in-
 telle-

tellectuales, mediante imaginatiua,
 ut Dei & creaturarum eius noticiam
 habeat per instrumēta prædicta, præ-
 fertim cū naturales uires discernere
 poterit euidenter per philosophi-
 cas rationes, an scilicet B. sit remoti-
 us aliis à perfectione ultima, quam-
 uis cæterorū existat principale prin-
 cipium Et ut Christus Iesus de stir-
 pe Dauidica pro liberatione & disso-
 lutione generis humani peccato ca-
 ptiuat, ex transgressione Adæ, natu-
 ram assumpsit humanam; Sic etiam
 in arte nostra quòd per unum nequi-
 ter maculatur, per aliud granū à tur-
 pitudine illa absoluitur, lauatur, &
 resoluitur. Et quæ inter duo contra-
 ria collocantur, per id quod magis re-
 cedunt ab uno, magis appropinquāt
 ad aliud, ut si elongati fuerint ab im-
 perfectione, appropinquant ad per-
 fectione

fectionem; & quo magis appropinquat fini perfectionis perfectius est; & quo minus fini perfectiōis appropinquat, imperfecti⁹ est. Ex hoc clare patet quod M. nequit immediate generari de B. nisi primo ipsum B. transeat in G. nec transire potest in G. nisi per omnia sua media, quæ sunt C. D. E. F. primo discurrat. Similiter nec G. transire potest in M. nisi per sua media, scilicet, H. I. K. L. primo trāsierit. Nec de M. generari potest R, nisi primo transeat per N. O. P. Q. quæ sua sunt media. Nec R. reduci potest in Y. nisi primo reducatur in S. deinde in T. post in V. & demum in naturam X. Post talem graduationē cadit, præcipitatur & proiicitur in Y. Et sic natura de S. proximus respicit naturam de M. per sua media successiua, quam naturam R.

C 3 & M.

& M. propinquus respicit ad naturam de R. quam naturā de Y. gradatim discurrendo per sua media. Non igitur putes per artē certam immediata de B. medicinam componere, nisi prius discurrat in G. & de ipso transeat in M. quousq; purissima per naturale magisterium nostrū fuerit generata. Et cū iste sit uerus cursus naturæ, & ars imitari satagit naturā, taliter quēadmodū præscribitur est prosequendū. Quia natura quæ cōplere potest per aptitudinem materiæ suæ, nunquā ab extremo decurrit ad extremū, nisi pri^o successiuis operationibus trāseat omne mediū. Mediorū igitur natura cōsiderāda est ab artifice, antequā aliquod magnū atētare præsumat, & diligēter curet nihil de suis mediis omittere, siue sint materialia, siue practicalia, siue de-

mon

monstratiua † donec ipsa natura reduxerit gradatim sua media, ad primum suum esse, id est sulphur & argentū uiuum, quæ sunt propria spermata metallorum, & eis magis propinqua † cum quibus facias speciosas illas transmutationes, per quæ omnia imperfecta perficiuntur.

De natura ignium, & quomodo artificialiter se regulari habeant.

EX prædictis colligitur duo fore quorum qualitatibus expressè debet artifex ignem innaturalem sapienter disponere, & eius uires certis & notis operationibus regulare: quæ sunt ignis naturalis & cōtra naturā. Innaturalis uerò inter utrūq; est medium. Qui formā huius exemplaris seu regulę suę menti præscripserit, & ipsam diligenter seruauerit infallibiliter cognoscet illorum qualitates.

Côsideret ergo artifex naturales vires & fortitudines lapidum philosophorum, quæ vires sunt ignis naturalis, innaturalis & contra naturam, quæ & quales sint in toto cursu naturæ, & quis cuiuslibet fuerit amicus uel inimicus, ut demonstratiua & infallibili arte per certificationem naturæ eorum, materiam eius prudenter noscat disponere, à qua cætera materialia principia effluunt, cum corruptione naturali & debilitatione tali, ut extremitas naturalis caloris non pereat in aliquo, sed ipsam per modum reductionis ad suam naturam integram pro confortatione ipsius prudenter in propria multiplicatione suam substantiam sublimare, & etiam sursum ascēdere, ita ut nihil sit quòd uirtutem naturalium attrahat affectiuis, conseruato tamen præ

præuilegio naturæ, id est, caliditate naturali in corruptione suæ substantiæ, quam amer in ipsum spirans & omnia uiuificans scilicet humidum existens ut spirituale sibi generat; ordinabit artifex ipsum uiribus amoris attrahere, præcipue cum per defectum illius & per corruptionē ab eo fuerit elongatus. Hunc autem modū reductionis exprimit ars clarissimæ in regimine tertii principii practicalis, ut sui amoris exuberantia, cunctis patefacta sit experientibus. Dicimus ulterius duo sunt quibus artifex sapienter cognoscere potest, quātum calor innaturalis est differēs uel indifferens à calore naturali & contra naturam, in qualibet parte totius magisterii. Quorum primum est mēsurā cōtrarietatis ipsius ad naturalem, uel conformitas eius ad cōtra naturam,

C 5 quod

quod idem est: aut mensura elongationis ipsius ab illo qui est naturalis, & approximationis ad illū q̄ est contra naturā. Mensura ignis innaturalis docebit te fili charissime huiusmodi certitudinis semitā ueritatis. Quia quòd inter duo collocat̄ cōtraria, per illud idē quo magis recedit ab uno, appropinquat magis ad aliud, & ecōtra. Et ideo siue cōsideres innaturale mediū ut elongatū à calore naturali, siue ut approximatū ad ignem cōtra naturā, cū hoc fiat per debilitationē unius & cōfortationē alterius, iā transcendit ignis innaturalis supernaturalem per confortationē illius & conformitatē uisui q̄ est cōtra naturā. Similiter si consideret̄ ipsum mediū innaturale, ut appropinquās sit per confortationē ipsius, ad ignē naturalē, & elongatus sit ab igne cōtra naturā.

naturā

naturā, potentia adurens per sui debilitationē iam deuincitur, q̄ est contra naturam in medio innaturali, per attractionē sui ad naturā & cōformitātē caloris nō urentis: propter quod appropinquationē & elongationē illius mediū, siue ad naturalē siue ad cōtra naturam, semper eisdē signis mēsurare teneris: quia illis operatiōibus quibus dictū innaturalē mediū recedit à natura unius, cōfestim accedere incipit ad naturā alterius, dū tamē natura mediū innaturalis & eius operationes scilicet cōfortatio & debilitatio sint extra latitudinē duorū extremorū antedictorū. Audiat ergo lector huius philosophiæ, & naturam confortationis & debilitationis cognoscat, non tantūm quid sint, sed quot modis ualeāt exerceri: & quæ & qualis fuerit illa uirtus, quę potius est

con

confortanda quàm debilitanda, & in quo latere ac qua operatione altior habetur noticia de eadem. Nos autē prouidētes tibi in hoc, dicimus quòd calor naturalis est illa uirtus quæ cōfortanda est potius quàm debilitanda, & hoc in propria argenti uiui substantia, in quo calor innaturalis discernitur. Quid autem sit confortatio nō scit ignarus satis, & per consequēs omnes sophistæ decernere queunt; ut patet in eorum proiectionibus sophisticationum, quæ non ualent exquisitā operationem perficere. Quia in hoc tanquam in generalibus prudens cognitor & ignarus sophista satis communicant, præcipue cum cognoscere poterit uterq; quòd lapis aut eius uirtus tunc confortari dicatur, cū natura ualet eius operationem perficere; aut cū debilitatur, oppo-

oppositum. Quia cōmunis est animi conceptus, quōd lapis uel eius natura cōfortari uel debilitari dicitur, respectu operationis exercendæ per ipsum. Et in hoc passu decipiuntur illi qui principia ignorāt demonstratiua, quibus effectus operationis eius promptitudinaliter agnoscitur. Unde cū in hac exercenda deficit uel proficit, solo sensu percipi potest tã à uulgari quàm ab ignorante sophista. Et ideo clarè liquet nihil aliud fore necessarium in cognitiōe huius, quàm discretionem uel prudentiam rationis. Audiatur ergo cæcus sophista, qui tantum dicit lapidem pati debilitatem exquisitæ uirtutis, quando operationem eius non perficit rectè, nec se ostendit plus noscere de ipsius dispositione ad potentiam suam augendam quàm merū uulgus, in cuius

ore

ore satis multiplicatur hoc dictum,
& communiter sonat, quod diminutum
est aut perfectum. Ex quo patet
quod ipsum non denotatur altiorem
habere notitiam de lapidis compo-
sitione, quàm si diceretur non faciat
quòd quæritur.

*Quibus & quantis modis confortari & de-
bilitari poterit lapis, & de substan-
tia uirtutis.*

Dicemus quot modis uirtus la-
pidis confortari poterit, & qui-
bus debilitari. Quia quot modis dici-
tur oppositorum unum, tot modis
dicitur & reliquum, sicuti notabili-
ter cognoscitur per scientiam me-
diorum & extremorum. Debilitatur
uirtus lapidis in genere duobus mo-
dis. Primus est, quando substantia
argenti uiui uirtutem ferentis ha-
bens in corpore, ab eodem per debi-
litas

litatem minuitur, scilicet subiectum
 caloris naturalis. Quia substantia
 hæc, cui uirtus caloris inest, argen-
 tum uiuum à philosopho dicitur, &
 uocatur essentia corporis uel argen-
 ti uiui: quia per ipsum lapis habet
 esse in actu, & sine ipso non. Duo er-
 go habet subiecta lapis, scilicet cor-
 poris & spiritus. Quia subiectum
 corporis, subiectum naturæ dicitur:
 & subiectum spiritus, auctis sub-
 iectum dicitur. Cùm igitur corpo-
 ris substantia uel spiritus minuitur,
 necesse est uirtutem debilitari: nam
 cuncta minuētia, sunt quæ debilita-
 tem inducunt. Et quia ad utilitatem
 mediocris ignis innaturalis et arti-
 ficialis uel communis ignis, quando-
 que cum humiditate & frequenti ex-
 ercizio, & quandoque cum siccitate
 nō immoderata debilitari dicuntur:
 usq;

usq; ad totius rei corruptionem, quæ
immoderata sunt siccitatis & excel-
lentis calidatis extremorū Et simili-
ter cætera alia uniuersaliter quæ su-
perflue igniunt corpora. Ex quibus
patere potest cuilibet intuenti, quod
per oppositum ea confortant, quæ
non solum augent sulphuris substā-
tiam, sed etiam spirituum, siue per se,
ut alimentum quod corpus sumit ab
argento uiuo per uirtutem elemen-
tatiuam transsubstantiari ualeat in
corpus nouum: siue per accidens, ut
exercitia supradiçta moderata. Fili
moderati usus rerum, suo modo cō-
fortant uirtutem in omnibus rebus
mundi, & illam multiplicant, ut in
lapide nostro, qui secreta naturalia
dirigit, ut oculis propriis uidimus &
manibus tetigimus, & certis appro-
bauimus experimentis. Hæc omnia
præ

prædicta intelligas de rebus quæ se-
parant uel approximant ad generā-
dum, uel ad calorem naturalem au-
gmentandum per confortationem,
uel ad temperamentum Elixiris per
naturam fixationis. Secūdo modo de-
bilitatur uirtus, quando subiectum
eius alterat in qualitatibus, transeun-
do de naturali qualitate in innatura-
lem. Propter quòd iste secūdus mo-
dus accidit super corporibus lapsis à
uerò temperamento reperitur etiam
primus in naturaliter temperatis, ue-
lut in auro: uel in temperatis artifi-
cialiter, ut in Elixiri perfecto. Virtus
igitur corporis secundo modo debi-
litatur, quando spiritus uel corpus
descendunt à naturali dispositione
ipsorū. Per quod apparet quòd iste
secundus modus potest esse multi-
plex. Quia quot modis potest cor-

D

pus

pus uel spiritus naturaliter alterari,
 tot modis debilitatur uirtus lapidis.
 Cuius ratio est, quia uirtus nō uiget
 nisi per substantiam horum duorū
 sufficiēter & naturaliter dispositam;
 & ideo debilitabit uirtutem per op-
 positum, quicquid disponet innatu-
 raliter, & quicquid ad dispositionem
 naturalē reducit, confortabit eandē.
 Constat aut quod corpus, sulphur
 aut medicina, innaturaliter disponi
 possint per malitiam complexionis,
 cōpositiōis & solutionis cōtinuitatis.
 Et ideo in Mercurio crudo conforta-
 bitur uirtus per calefaciēs, digerens,
 excoquēs materias crudas & reincru-
 datas per frigiditatē. Propter quòd
 terra metallica, aut argētum uiuum,
 uel sulphur, quæ debilitatē digestio-
 nis patitur, per defectum caloris na-
 turalis, confortatur à siccitate; et ip-
 sum

sum confortant magis res humidæ ad naturam illorum approximata. Et amara et pōtica debilitant: quia grossa et terrestria sicca et cōtra naturam calidissima, sunt in terra; in cuius cōtentiua caloris naturalis uel spiritus debilitatur, propter innaturalem caliditatem. Aqua Mercurii illam confortat et ipsum retinet. Cætera uerò calida in primo reductionis gradu debilitant amplius. Nec minus sumpta in secūdo gradu adhuc debilitāt, nisi prius per secundam reductionē preparatiōis sublimis aqua dicti Mercurii confortetur primo. Si uerò per leuitatem innaturalem, insciēter debilitas uirtutis orta est in terra uel lapide; habitua te ipsum ad cognitionē erroris, ipsum corrigendo exasperatiuis et abstersiuis, puta aqua Mercurii. Quod uerò debilitatur propter

extensas exasperationes recedit ad amaritudinem, & confortando dulcescit cum ultimis confortatiuis, ut oleo lampadis & igne. Spiritus uerò tot modis alterari possunt, quot sunt qualitates quæ ad temperamentū siue ad perfectionem eorum requiruntur. Harum qualitatū quædā sunt tangibiles, ut sunt omnes qualitates complexionales; quædam sunt uisibiles qualitates, ut limositas uel claritas. Quædam complexionēs carnis, ut grossities & subtilitas; et quædam olfactiuæ, ut aromaticitas, fœtiditas, et insipidorum inolfactibilitas. Spiritus uerò metallici naturaliter disponuntur odoribus prædictis, licet eorum suauitas sapida cum subtilitate uehementer confortet. Possunt tamen spiritus egredi temperamentū qualitatū in quolibet corpore; et
in

in quantum ex parte spirituum debilitatur uirtus corporis, per opposita restitui ei potest temperamentum, & uirtus confortabitur. Pari modo debilitant cuncta illa quæ obscurant, per ingrossationem rerum elementatarum. Præcipimus igitur tibi benè rectificare elementa antequam coniungantur, ut in eorum terminatione colorem fuscum obtineant, sed illum potius qui est extremitas corporis terminati calore naturali, proprium habentis fulgorem, tanquam incorporatum colori, cum condensatur in corpus. Causa autem quare perspicue nitet & fulget, est quia densitas eis nata est in subtiliatione retinet quòd pronitatis eius est in præparatiõe recipere, sicuti potentia proprium actum recipit. Vnde talis nitor & fulgor semper constat ex aquis subtiliter ter-

D 3 mina-

minatis et condensatis in metallis. Et quāto plus argētum uiuum aqueum in metallis subtilius fuerit, purius et densius, tanto plus illud erit nitidius, fulgentius et splendidius: quemadmodum natura cuiuslibet in auro, quod generauit, demonstrare non cessat. Ex quo patet quod illa quæ illuminant confortant & subtilizant calorem innaturalem, grossitiam ipsam corrigunt. Similiter quoque ex parte spirituum debilitant, quæcunq; sic eos inficiunt ut auferāt puritatem et suauitatem sulphuris et fragrantia ipsius: quia per illam puritatem in qua suauitas fragrantia lapidis naturaliter funditur, debilissimum corporis existit; et ideo uirtutem confortat quicquid puritatem eis restituit, nō solum per ablutioē, sed etiā per admixtionem uaporū et
fer

fermentorum aquæ et aëris Mercurialis non fixorum, et puritatis substantiæ cuiusq; informatoris, conformem puritatem habentis puritatis eorum, ut aurum et argentum, quæ sunt illuminantia spiritus, proprio splendore, aut purificantia puritate propria, ut est aqua Mercurii. Ex præmissis patet quòd qui corruptionem uel debilitatem uirtutis ignorat, similiter ipsius multiplicationem quæ fit per confortationem necessario penitus ignorabit, non solum in lapide, sed in humanis corporibus. Ô Medice si habes memoriam ad recolendum, & intellectum ad intelligendū, uolūtatem ad diligendū, aures ad audiendum, oculos ad uidendū, os ad loquendū, aut legendū, applica sensus tuos, ut recoles, intelligas, diligas, audias, uideas, perlegas & retineas.

Quia cū hæc ars de uero sit gradiua-
li, & inuestiganda ex secretis naturæ,
sine quibus instrumentalis directio
integrari non ualet totius medicinæ
fundamētaliter, artem illam sub cer-
tis suis principiis plenariè compre-
hendetis. Dilectus à Deo est cui hoc
donum artis largitur per gratiam, &
intelligentiam ipsam reducere sciē-
ti ad medicinam quotidianam & ne-
cessariam. Quia huius scientiæ prin-
cipia generalia sunt, & reducibilia si-
militudine & effigie ad principia me-
dicinæ respectu corporum humano-
rum passibiliū, quibus applicari de-
bet medicina. Sed hæc pauci obser-
uant & intelligunt, cūm artis princi-
pia ignorent supradiçta. Causa igitur
tenacis cupiditatis & lucri, absque
dictis principiis, ad magisterium hu-
ius artis nituntur introire: & propter
falla-

fallaciam suæ operationis, fallacem credunt esse scientiam, & contemptibilem dicunt eandem. Hanc igitur theoreticam intellige, & secundum illam operari incipias; quia cum illa errores tuos corriges cum fueris in opere, quos sine illa corrigere non poteris. Non distet à te testamentum, quia cavernas huius theoreticæ aperit & reuelat cum certis suis notis operationibus. Cor igitur habeas ad practicam illius.

De diuisione huius magisterij.

Magisterium hoc in quatuor diuiditur partes, secundum quod sunt quatuor principia practicalia. Prima pars ostendit modum graciliandi grossum per liquefactionem elementationis, dissolutionem & lapidis separationem in quatuor elementa. Secunda pars ostendit modum alle-

D 5 uiandi

uiaudi ponderosum per distillationes, calcinationes, condensationes, inhumationes, congelationes, solutiones & animationes, quæ sunt elementorū præparationes. Tertia pars ostendit modum uiuificandi à spiritu, & lapidis nutrimentum, per imbibitiones, decoctiones, affationes, inhumationes ac lapidis sublimatiões. Quarta pars ostendit modum dulcificandi amarum, & maturandi crudū, per reductiones, imprægnationes, inhumationes, fomentationes, animationes, fixationes, & incærationes. Si igit̃ grossum gracile facis per dissolutionem, & ponderosum leue facis per leuigationem siue rarefactionē, & asperum lene per reductionē, amarum uerò dulce facis per maturatiōnem, post hæc & uolatiliū fixatiōnem, cōpletum habebis magisteriū.

Nar.

Narratio per conclusionem principiorum.

Cum igitur constet quemadmodum supradictum est, artē esse inchoandā à certis suis & determinatis principiis, est ad illa propterea recurrendum, tanquā plenitudinis practicæ effectiua. Sed quia practicalia principia secūdi generis & regiminis perfici nō ualent, sicuti nec mediū absq; suis extremis quibus ipsum integrari oportet, mystico igitur & aperto sermone ex illis declarādo, refert philosophus, alterū ab altero nullo modo differre à practica artificiali & processu, qui breuiter successiue formabunt: & primo de practicali principio siue regimine primo, quod est dissolutio, est dicēdū cū suis quatuor principiis primis materialibus, & de eius principio demonstratiuo, quod est nigredo, sine quo artificium feliciter inchoari nō poterit.

De

De primo practicali principio, & quomodo per primam sublimationem depuratur Mercurius cum Sale communi preparato & uirioliolo: & in hac aqua infunde Mercurium &c.

DE puratio Mercurii per primam sublimationē, est ut sumas partem unam de D. & dimidiam partem C. & distilla aquam per illum modū quē natura requirit, ut explicauimus in nostro Testamento, in capitulo quod incipit Tu in in uirtute de A, &c. Et infunde in tali aqua Mercuriū testamētarium. Deinde separa aquam per sublimationem Postea sublima ipsum, donec sit albissim⁹ ut cristallum. Speramus autem in Domino nostro Iesu Christo quòd adhuc sublimabit⁹ ad maiora, per sublimes gradus præparationum, cum additione rei tingentis ipsum, & eius anima exaltabitur in gloria.

De

*De conuersatione elementorum & de prima
coniunctione spiritus cum corpore.*

CVM tribus ergo unciis talis Mer-
curii, mitte tantundem purissi-
mi Solis in aqua sua liquefacti, & su-
per infunde duas libras aut tres,
quod melius est; prædictæ aquæ Mer-
curii, à qua Mercurius ipse separatus
fuit & rectificatus; et mox cooperi-
os cucurbitæ cum suo cooperatorio
uitreo, sine alia obstructione, donec
motus eius cessauerit. De hinc ob-
strue iuncturam cum cæra commu-
ni calefacta, & stet tribus diebus et
noctibus in balneo tepido. Deinde
separa aquam per distillationem in
dicto balneo, cū igne æqualiter con-
tinuato de ferratura. Cū autem di-
stillare cessauerit, tunc in fundo ui-
debis corpus nigrum fuscum, ad mo-
dum picis nigræ fusæ, uel olei sub-
nigri.

nigri. Si uerò corpus quod cū Mercurio coniunctum est, fuerit Lunare ad albū, nondum erit nigrū, donec tota terra Solis cum terra Lunæ fuerit cōiuncta; quinimo in eius principio est ad modū salis albi cū uiscositate sua, quæ est ad modū olei subnigri; cuius humiditas per aquā separari nequit, rationibus in nostro Testamento expressis, in capitulo de animatione elementorum, & alibi de rarefactione eorūdem. Separa ergo humorem illum per ignem siccum, collocando uas super cineres, & humiditatē illā recipiendo ad partem, quæ aër est, cū animatus sit maioris caloris quàm aqua. Vide fili quid facias in hoc passu, & caue ne materia nimio calore rubeat in principio, & comburantur tincturæ: quia nunquam poterunt separari tincturæ in commodum artificis.

tificis, nisi per aquam & ignem paulatimè, ita ut semper ignis tincturæ occultetur in uentre aquæ, ne oculis uideatur. Si uerò ulterius corpus calcinaueris sine humore rubificabitur, et proprietas sulphuris aduretur; cum non habeat retinaculum quod ipsum in uentre suo desportet, & à combustionem defendat. Defende igitur ipsum à combustionem, imponendo cum eo de humore suo, antequam ueniat rubedo, & appropria ei ignem de ferratura, extrahendo humidum, paulatim & paulatim deficcando materiam; quia sic ipsa patitur & corpus corrumpitur; & considera qualiter materia semper mutabitur de colore in colorem, scilicet in uiriditatem, quod est unum ex peregrinis signis dependentibus à primo principio ad albū.

In

In rubeo uerò nigredo apparebit post citrinitatem. Quia cùm corpus euacuatur à suis humidis principiis, ita patitur et de colore in colorem transmutetur. Defende ergo ipsum semper à combustione, ne calor naturalis suffocetur in aliquo, et proprietas aduretur Mercurii; uidelicet ut quantum dissolutio tollerare poterit, tantum assando decoquatur, & non plus; quia statim rubificaretur, Et quantum corpus assando defecerit in humiditate, in tantum imbibendo erit dissoluendum. Hoc enim facit natura, deperdita recuperare cupiens, sicuti expressè id notauimus in theorica nostri testamenti, & ad plenum per modum practicæ demonstrabimus inferius. Cùm ergo uideris corpus siccum, si ad album sub colore uiridi, si ad rubeum sub colore nigro,

nigro, subtrahe ignem, & permittite
 infrigidari; quo infrigidato infunde
 aquam super terram siccam, & statim
 pone in balneo ad distillandum, aquam
 per ignem æqualiter bene continua-
 tum recipiendo. Qua aqua distillata
 uidebis in fundo quod corpus patie-
 batur per calcinationem in sua rare-
 factione, & aquam attractam in aërem.
 Separa illud iterum per similes mo-
 dos euacuando & rarefaciendo cor-
 pus à spiritu cum calcinatione iam
 dicta modo philosophico, & semper
 aërem cum aëre pone ad partem in
 phiola uitrea benè sigillata.

De documento reiterationis.

F Ili has omnes reiterationes uice
 post uicem tribus uicibus itera-
 bis uel quatuor, si uolueris, ut aqua
 per tales operationes elementetur,
 & de propria substantia corporis dif-

E

fun

fundatur in ipsam, et corpus per minima corrūpatur, et in aqua proprietates eius augmentetur, ut post in naturam sui per attractionem conuertatur. Reitera igitur prædictas conuersiones naturales, imbibitiōes et decoctiones, et eris in linea secreta dissolutionis.

De unione et elementatione secunda, et primo de distinctione literarum Alphabeticarum.

AD hanc distinctionem literarū referre uolumus, quod V. significat calorem furni secreti, et oēs suas proprietates: quæ sunt attenuatio, animatio, inspiratio, simplex uiuificatio, inhumatio, spiritus et corporis coniunctio sine diuisione. Et per X. significare uolumus ignem siccum cinerum, tam de ferratura quàm de carbonibus, et cæteras suas proprietates:

tatis: quæ sunt mortificatio, calcina-
 tio, rarefactio, retentio spiritus, et se-
 paratio. Per Y. significare uolumus
 calorem balnei, et omnes suas pro-
 prietates: quæ sunt elementatio, ra-
 refactio, uiuificatio, ablutio, distil-
 latio, animatio, et spiritus separatio.
 Per Z. nullam aliam operationem in-
 telligere uolumus, nisi liquoris sepa-
 rationem, et totius corporis liquefa-
 cti substantiam. Harum literarum
 significationes cū omnibus suis pro-
 prietatibus corde tenus te scire oportet;
 quia aliter bene secundum cur-
 sum naturæ operari & practicare non
 poteris, nec proprietates illius ope-
 rationis disponere bene scies, nisi
 per potentiam literarum illarum co-
 gnitam, ac earundē significationem
 quam designant. Cognoscere igitur
 oportet artificem firmiter hanc

E 2 poten

potentiã, secundum exigentiam naturæ; ut illa præcognita vires eius ad illius perfectionem in qualibet sua operatione prudẽter noscat dirigere.

De rarefactione & eius subtiliatione.

Rarefactio huius aquæ fit per binam distillationem in balneo per se & sine corpore. Distilla ergo eam bis cum igne lentissimo benè continuato, feces uerò quas facies in qualibet distillatione collige & pone cum terra supra calcinata.

De Condensatione spiritus & rarefactione corporis.

Cum opus inceptum continuare uolueris, & operationes supra dictas iam cõpleueris, sume corpus in illa decoctione ultima superius facta, quam assationẽ appellamus philosophicam. Et infunde ibi quartam partẽ aquæ primæ rarefactæ, ut præmitti-

mittitur: & cum coopertorio claude
& cæra, & pone ad digerendum in V.
per tres dies. Dehinc caute separa
quod lique factum est in aqua per Z.
in alia cucurbita benè munda, in illa
scilicet in qua existit rarefacta: & illã
similiter cum suo coopertorio pro-
prio claude, et cæra obtura, & illud
serua in digestionem de V. ♦

*De euacuatione corporis per spiri-
tuum extractionem.*

POSTEA sume corpus quod superius
remansit, & primo separa per
Y. quod est aquæ, frigidius in natura,
ne ipsa natura calida aërea confunda-
tur quæ per expulsionem extrahitur
fortiorem.

*De distillatione & aëris animatione ac
corporis mortificatione.*

CVM uerò illius cessauerit distil-
latio, pone ipsum ad X. ut &
E 3 quod

quod de eo in natura aëris distillaue-
rit, hoc recolligas, & cum alio aëre ad
partem reponas; & caue ne ignis cor-
pus igniat, de principiis demonstra-
tiuis recolendo, quibus practica diri-
gitur. Quia omnes colores sunt lau-
dabiles, dēpta rubedine, donec in fine
fueris post incinerationem. Caueas
ergo ne corpus rubeat ante alios co-
lores per ignem alienum.

*De inhumatione, uiuificatione, & lique-
factione corporis mortificati.*

Liquefactio corporis est cōtinua
re partes cōminutas & calidio-
res per calcinationem in unum, cum
humiditatis beneficio. Præterea su-
me aquæ residuum primum rarefa-
ctæ; et de ea super terrā infunde ter-
tiam partem, ita quod tertia illa pars
natet uel superemineat uno bono di-
gito super corpus. Deinde penitus
cum

cum suo cooperatorio et cæra obstruatur os uasis, et per triduum permittatur in digestionē.

De separationē corporis uiuificati à non uiuificato.

Postmodum quod liquefactum est de corpore in aquam, separetur caute per Z. in uase æneo, in quo alium separasti liquorem; et caue ne aqua siue liquor turbetur per feces, ratione declinationis uasis. Quo separato et obturato, cum tota sui materia reponatur mox in digestionē V. et conseruetur ibidem, donec suæ separationis aduenerit tempus.

De distillatione aquæ quæ remansit in corpore per Y.

Sicuti iam superius dictum est in capitulo proximo, ita similiter in isto dici poterit, nec plus minus te habere coneris,

*De distillatione aëris & mortificatione terræ
per calcinationem.*

E Odē modo procedes ad aërem
humidum separandum per cin-
neres, & corpus siccum mortifican-
dum, ut dictum est supra in capitulo.
Cum uerò illius cessauerit &c.

*De inhumatione & uiuificatione
corporis per V.*

S V me corpus contritum uel assa-
tum, & in eo mediam partē aquæ
quæ remansit de aliis inhumationi-
bus in fundo, ita quòd uno digito su-
peremineat absolutè. Demum pro-
cede sicuti diximus in capitulo Li-
quefactio &c. & aliis quæ per Y. for-
maliter implentur. Talibus imbibi-
tionibus corpora mollificantur post
eorum contritionem. Contere ergo
corpus solo igne, illud scilicet quod
liquefactum remansit. Deinde mol-
lifi-

lifica, & eius partes subtilia, ut corpus
 & spiritus ad inuicē copulentur: quia
 quæ imbibuntur, per aquam mollifi-
 cantur: & quanto plus teres, tanto
 plus mollificabis: & quāto plus mol-
 lificas, tanto plus partes grossas sub-
 tilias, quousq; ab inuicem diuidātur.
 Quia spiritus tunc impastatur cum
 corpore; & illa quæ impastantur ex
 toto soluuntur. Et impastatio uel li-
 quefactio fit cum minima & subtili
 contritione, incæratione, & affatione
 corporis cum spiritibus. Quia natura
 per contritiones & affationes, partes
 ligatas diuidit cum uiscositate aquæ,
 quæ est in corporibus, & ab eis resol-
 uitur per minima. Vnde corpora so-
 luta ad naturam spiritus sunt reda-
 cta, licet magis sunt fixa. Hic autem
 spiritus, est participans duabus ex-
 tremitatibus in natura, tanquam in se

extrema. Retinet spiritualitatem scilicet & corporalitatem, fixationem & uolatilitatem; & ideo si aliquo modo partes illius inspissentur, per ignē ulterius se corrumpi nō permittit, nec per ingressum furiosæ flammæ in illud, ulterius permittit se in fumum eleuari, quia rarefactionem sui non suffert, propter densitatem & carentiam adustionis, quæ per sulphuritatem quam non habet perficitur. Et ideo cūm figitur, tinctura est albedinis, tingens perfectissimè; nec separatur à cōmixto, sicut nec aqua mixta aquæ. Quia natura naturæ lætatur, cūm sponsus sponsæ copulatur. Præterea cūm ipsum sit totum in natura aëreum, aut remanet totum in igne, aut totum cum sua substantia recedit in fumum, cum sit incombustile & aëreū, quod perfectionis est signū. Si

Si in terra sulphurea ipsum miscueris calefactum, superius ascendet & sublimabitur. Et si istam sublimationem reiteras cum cōtinuatione philosophica super terram suam, nimirū depurabitur, decoquetur & inspissabitur, ac gradatim in sulphur album & rubeum congelabitur. Dissolue ergo corpora, & quod quæris inuenies. Quia cū in toto partes nō dissoluantur, non est quod subtiliari poterit, nisi illas mollifices. Ideo cū in reiteratiōe solutionis laboras, puriores partes segregas ab impuris; quia subiecta semper est turpitudini pars illa, quæ cum suo toto non conuenit. Separa ergo quæ grauiora sunt naturæ, ut illis abiectis, opus cum leuioribus perficias, per eundem illum modum quem diximus supra in capitulo. Postmodū &c. & in capitulis
simis

similibus, cum illis procedere nō dubites: quia idem semper est in modo procedendi. Ordinē igitur quem obseruari mandauimus in capitulo, Sicut: & aliis capitulis similiter quæ expletur per Y. Et quā admodum operatio fit in capitulis formatis per X, ita etiam in præsentī faciendum est, nec plus nec minus, practicam tuā dirigendo cum principiis demonstratiuis, cauendo solum ne corpus rubificetur. Et eadem practica quæ formata est in capitulis per V, eandem in isto obseruare teneris, infundēdo residuum totius aquæ, quæ remansit ex cæteris inhumatiōibus, obturādo semper uas cū cæra & opertorio uitreo, & demū totum ponendo in digestionē de V. & cum hoc habebis rotam primā finitam de cōuersiōe elementorum ad inuicem, Et operationes

nes

nes istę sunt contritiones, affationes, imbibitiones, decoctiones, inhumationes, uiuificationes, solutiones, cōgelationes, sublimationes, separationes, fixationes, reductiones, generationes & corruptiones, quas philosophi non sub cōpleta sermonis serie, sed sub tegumento expresserunt, & totius nature fabricam, in duas naturales & extremas operationes, uelut omnium limites incluserunt: quę sunt cōdensatio & rarefactio. Et rotatio huius rote in summa est, quanto nobilioris actiuitatis seu uirtutis fuerit materia, & eius substātia nobilior & subtilior, tātō habilior erit ad susceptionē formę. Et oppositum, quanto materia compactior fuerit & terrestrior, & à sublimi natura remotior, tanto ad susceptionem formarum procul dubio erit debilior. Vnde principium
distin-

distinctionis, diuisionis, & alienationis in rebus generabilibus mineralium, semper erit materia: cū ipsa causa sit indiuiduationis rerum. Et sic patet quod diuisio speciei, fit per indiuidua, & secundum materiam, & non secundum formam, licet propria sibi semper appareat secundū genus suū, mediante operatione naturæ. Et hoc ideo, quia forma accidentalis semper indiget forma substantiali, ut ipsa sit causa formæ accidentalis. Ideo secundum exigentiam formæ, quæ imprimenda est materiæ, oportet primo illā disponere & præparare, per subtiliationem & depurationem, antequam fiat medicina & ignis.

*De auisamento artificialiter
per doctrinam.*

SI uerò aliquid de corpore arido & grosso restiterit ad uiuificandum

dum in lymphâ, aqua deficiente, nõ-
 dum est conuerſionis elementorum
 rota perfectâ; quę nisi perficiat, ſtru-
 ctura ſeu machina huius principii pe-
 nitus deſtruetur. Quia nullum agēs,
 accedens ad ſimilitudinē formæ cor-
 poreæ naturalis perficit materiam,
 niſi totam eā reddat homogencam;
 & hoc per figuram primæ rotæ con-
 uerſionis elementorum ad inuicem,
 ſicuti ad plenum declarauimus in
 noſtro Teſtamento.

De modo perficiendi rotam imperſectam.

SV me ergo fili chariſſime cum in-
 ſtrinſecorū principiorū cognitio-
 ne, per memoriam, intellectū & uo-
 luntatem, corpus liquefactū, anima-
 tum & uiuificatum, quod poſuiſti in
 digeſtione de V. & remoto cooper-
 torio, protinus ſuperponatur alem-
 bicus, & lutetur cum cæra iunctura
 eius,

eius, et separa ab eo aquā per Y. usq;
ad mediam sui partem.

*De distillatione aque quæ remansit
cum corpore.*

Modo expedit euacuare cor-
pus, quod in uia permansit
suæ perfectionis à suis spiritibus, ut
calcinetur, et mortificetur, ad hoc
ut maiorem ualeat in se recuperare
raritatem, per quam maiorem attra-
hat humiditatem; cum rariora hu-
miditatem attrahant maiorem, usq;
ad profundū corporis alterati. Pro-
pter quod sume illud, & ipsum tracta
in operatione, per modum dictum
in capitulis formati per Y.

*De distillatione aëris & mortificatio-
ne corporis.*

IN digestionem huius operis parti-
culariter te habeas fili, sicuti dictū
est in capitulis supradictis, formati
per

per X. & neq; magis facias uel minus, cauendo ne tincturæ comburantur. Per talem contritionem & affationem, diuiduntur partes ligatæ uiscositate aquæ quæ in corporibus est.

De inhumatione & uiuificatione corporis per V.

TAli uerò ordine perficiatur practica capituli huius, ueluti in cæteris capitulis formatis per V. fit conuersio; & sic per talem cōuersionem corpora mortua ad naturam uiuam spiritus sunt reducta; & quia mixta sunt, nunquam unum separatur sine alio. Fili si aliquam partem corporis adhuc uideris p hoc practicale principium circulariter non rotatam, uel in lympham conuersam, aut sub homogeniorum genere non contentā, sume, mox partem illam, & sine terrore confidenter pone in una parua
F
chemia

chemia cum suo alembico, cuius fundus lutatus sit luto forti & tenui. Deinde eam colloca in suo furnello: postea applica sibi ignem trium candelarum uel quatuor lichyniorū, ita ut flamma, cuiuslibet immediate tangat fundum cucurbitæ uel chemiæ. Talem ignem fali continua prope uas, donec tali calore corpus uideris calefactum, quod infra tres horas uel saltem quatuor efficietur: & recipere sudorem quem mittet receptaculū, quamuis sit insensibilis: & hunc sudorem sume & pone seorsum ad usum. Statim cum uideris corpus liquefactum, subtrahe ignem, & permittite uas infrigidari: cum autē senserit se aëre frigido circumdatum, remissione caloris mox congelabitur ad modū Mercurii & sulphuris philosophorum, uel sulphuris fusi, habens

bentis colorem cineris quasi nigri. Et hoc est proprium sulphuris liquari calore, & cōgelari in frigido. Hoc est sulphur fili, & hic coluber, & draco deuorans caudam suam, Leo rugiēs, & gladius acutus scindens omnia, mortificans et confringens, ac seipsum uiuificans. Sume ergo ex eo nebulam quā peperit tenebrosam, et infunde super eam de aqua separata ab eo per Y, ita ut superemineat digitis quatuor uel duobus saltē: quia in iētū oculi in aquam conuertetur purissimam. Talibus autem cautelis obseruatis, perficitur rota de conuersione elementorum ad inuicem, quæ una est ex quatuor figuris, quibus figura in magisterio completur circulationis, quā tradidimus in nostro Testamento.

De effectu tertij regiminis.

alias primi

F 2

Fili

Fili effectus & intentio huius regi-
 minis est, ut vires argēti uiui do-
 minentur super vires sulphuris, & vi-
 res unius patiantur à uiribus alteri-
 us, & illas in sui naturam conuertat.
 Quia cum effectualiter argentum
 uiuum depurare uolumus, per uir-
 tutem sulphuris utiliter necessario
 congelare oportet, ut uirtutes sul-
 phuris intrent substantiam argenti
 uiui, antequam sulphur argentum
 uiuum permutare ualeat; & in hoc
 ars imitatur naturam. Hoc autē me-
moriter teneas in cellula mentis tuę,
quòd necessario oportet, ut corpus
quod est principale conuertens, pri-
mo conuertatur in spiritum conuer-
tibilem, ut post conuertibilis spiri-
tus, in illius substantiam congeletur
sulphuris. Et ideo recordamur nos
 dixisse in nostro Testamento, quod
 nul-

nullum argentum uiuum promptius conuertitur in naturam sulphuris, quàm illud in quo sulphuris qualitates per dissolutionem sunt sufficienter introductæ: nec ullum sulphur promptius congelat argentum uiuum, quàm in cuius naturæ substantia, ipsum argentum uiuum existit per artis ingenium tam conuersum. Quia tunc natura naturam cōplectitur propriam, & amicabilius magis gaudet in ea quam extranea. In omni transmutatione elementorū semper talis passio præcedit transmutationem substantiæ, ut uirtus argenti uiui transmutantis, in toto obtineat partes sulphuris transmutati, ita ut in ipso ante sui transmutationē commisceatur per minima in proprium sulphur non urens album uel rubeū: & illud propriam argenti ui-

ui habebit materiã. Et sic lapis suauiter cū magno ingenio à terra ascēdit in cœlū; & iterum descēdit in terram, quia terra nutrix eius est, & portat illum uentus in uētre suo, hoc est sulphur portatur in argento uiuo. Cognoscēda igitur erit passio, quæ præcedere debet transmutationē argenti uiui, & eius operationē: quia huius operatio fit quotiescunq; uirtus argēti uiui per ingeniū naturæ & artis, leuatur super uirtutem sulphuris, cū certo determinato modo operandi.

De penultima practica, quæ est de putrefactione elementorum ad inuicem conuersorum, & in unum coniunctorum.

INtentio uerò fili, quam in hac parte habere debes, est ut lapidē dissolutum accipias, & illū in secreto furno collocare non differas, ut stet ibi per quatuor dies. Hoc enim fit ideo
ut

ut adustiones & martyrizatiões quas corpus in supradictis passum est, à suis liquidis substantiis animatis tollantur per animationem & facilem decoctionem, & illud quod tollitur in argētum redeat uiuū. Quia elemēta sulphurea mixta cū aquis argenti uiui, per minima iam cōuersa alterantur, & ad inuicē corrūpunt. Talis corruptio argēti uiui nostri solennis, est generatio quę haberi nequit nisi post putrefactionē, quę est mater omniū. Quia per operationē istam, corpus naturaliter in argento uiuo putrefit, & eius qualitates sulphurę humectantur, & in aërem conuertuntur. Partes igitur ipsius digestę in Mercurium rediguntur, & in illud falsuginosum quod omninaturę est cōdimentū, & ab inde de post naturaliter separet, & in dulciferum trāsferatur.

Ex permixtione rerū in putrefactio-
ne huiusmodi, resultat quædam uis,
quam quintum appellamus spiri-
tum, cum sexta uirtute sua operati-
ua, quæ ex causa connectionis ele-
mentorum & introductionis rei pe-
titæ in illis. Sciant ergo omnes artifi-
ces huius artis, species perfectè trās-
mutari non posse, nec artifex trāsmu-
tationē facere potest, nisi primo cor-
pora reducere sciat in primam eorū
materiam. Qualia si conuertere sci-
uerit artifex, tunc individua eorū de
facili transmutare sciet operatione
philosophica in aliam formam, quā
prius non habuerant: non tamē spe-
cies individuorum transmutāt, cū
uiciniores sint causæ, & prima mate-
ria omnium corporum, & pura ele-
mētalis essentia incorruptibilis quia
omniū generabiliū & corruptibiliū
est

est eadem materia prima ingenita & incorruptibilis, quæ per species accidentalibus sensibilibus nunquã submittitur, nec per cõsequens generationi aut corruptioni, sed bene indiuiduis, quæ sunt prima & propria materia generi proxima, & specierũ conseruatiua, quæ à primordiali materia dependent, in proximis materiis naturæ, quæ actionibꝰ sensibilibus sunt submissæ; Et ideo talis materiæ indiuiduorũ naturaliter generabilia sunt & corruptibilia. Hinc est quod pluri mi antiquorum asserent primordialem materiã nullam habere formã; & plures alii dixerint illam esse ens purum in potentia, & nihilominus esse agẽs quoddam uniuersale in natura, quod uniformiter suas substantias congregat ad corrumpendum illas & generandum. Quamobrem

nullatenus est intelligendū, nisi per sensum anagogicum siue analogicū ad uniuersalem formam, quæ uelut spirans cum re quinta participat. Sed quanquam ab agente uniuersali inducat forma simplex in actu in metallis naturaliter, & hoc ex potentia media simplicis, & formæ simplicis: eductio tamen, illius multitudinis uel augmenti in corporibus metallicis, sicut in animalium fit corporibus & plantarum, per se euenire non potest, donec prius corpora solida & per totum homogenea in tenuissimam naturam germinata ab agente uniuersali clarè prius processa artis formaliter transmutentur: quia tunc resultabit corpus simplex generabile & corruptibile per uiam naturæ. Corpus simplex dicimus ad differētiā corporis solidi, in cuius forma
ipsum

ipsum euasit, priusquā corrumpere-
 tur: quòd tamen nullo modo ita po-
 test corrūpi, quin sub aliqua materia-
 li remaneat forma. Et ideo soluta pri-
 ma forma corporis, & per elementa-
 tionē in Mercuriū cōuersa, forma ei-
 us corrupta, mox introducitur alia
 noua forma in sulphur; quæ q̄dem
 forma corrupta in Mercurio est in co-
 lore subnigra, in odore fœtida, & in
 tactu subtilis & discontinuata. In tali
 aūt materia simplici insunt quatuor
 elemēta composita, separabilia & re-
 solubilia in aqua Mercurii post pu-
 trefactionē. Decoque ergo cōplete
 in igne leui, ne cōburentur elemēta,
 & priuentur effectū, quod accidit cū
 cōburuntur ante putrefactionē com-
 pletā; quia ex illorū cōiunctione ad
 inuicem certa generantur mixta, sci-
 licet sulphur, & omnium medicina-
 rum

rum medicina. Effectus uerò huius putrefactionis est propriae & naturalis humiditatis, ab innaturali caliditate. Quia innaturalis caliditas in materia metalli (in qua applicata moram contrahit, & in sua actione praeualet, secundum mensuram illam quae Geometrica uocatur medietas) semper putrefactionem in liquidis facit substantiis, & hoc sine resolutione humiditatis naturalis ipsius metalli, imo ipso in substantia sine consumptione manente, corrumpit qualitatibus innaturalibus suis disponendo, quibus qualitatibus materiae efficitur contraria pro altiori parte. Et sic complexionem mutat innaturalis calor, qui ~~substantiae~~ metalli conuenit, in complexionem oppositam; quòd tamen facere non ualeret quamdiu staret humiditas calore

natu

naturali informata. Et ideo oportet ut prius corrumpat calorem naturalem sub conseruatione illius. Sed quia lato eius est spiritus, necessario decet ut complexionem eius corrumpat. Propter quòd dicimus necessarium esse, ut innaturalis calor argenti uiui humiditatem naturalem corrumpat, & sulphur in ipsum ab eo resoluat. Et cum ipsam informare uolueris iungatur cum humiditate & siccate, à quibus informationem recipiat quæ argento uiuo cōtrariatur, et naturali humido sulphuris.

*De ultima practica primi regiminis quæ est
de diuisione elementorum ad inuicem
connexorum & primo
de aqua.*

SVmatur ergo in Dei nomine cōpositum superius putrefactum, et per alembicum distilla primo totam.

tam aquam in balneo mariæ, continuando ignem lentū cum æquali informatiōe, donec uirtute illius, subtiliores partes lapidis ad naturā simplicis aqueitatis tantū sine calore approximantes fuerint distillate, ut nihil amplius per calorem illū distillari ualeat. Causa autem quare separamus elementa, est ut ad plenum quodlibet per se secundū exigētiam suæ naturæ præparetur, & lapis magis subtilietur, ut ratione suæ subtilitatis postea firmiter coniungatur. Deinde ergo ipsa per primum regimen, & postea illa per secundum regimen rectificata.

De separatione aëris & mortificatione terre.

Fili aër simplex cum suo igne simplici distilletur per cineres, quia maiorem ignitionem sustinent, & in

in tota practica patebit illos simplicem sustinere igneitatē. Et hoc ideo: quia expedit calores & grossiores partes terreas per ignitionem simplicem eleuari superius. Sume ergo dillatorium cum materia tota, & colloca super cineres, & distilla aërem ad partem cum igne continuato de serratura bene composito, donec pro ista uice totum aërem receperis cum igne permixtum, & in uisceribus aëris igne occultatum. Illud autem quod residet in fundo combustum, est ignis separandus à terra sicca & nigra.

De inhumatione & corporis uiuificatione.

CUM autem aër separatus sit à corpore per distillationes cineris, et corpus per calcinationem mortuum extiterit, & uas rationaliter fuerit infrigidatum, infunde statim

statim super ipsum tantum de aqua sua prima, ut quatuor supereminat digitis, cum omnibus substātiis quas superius recollegisti et mox claude uas cum suo coopertorio, et in calore febrili significato per V, dimitte per sex horas fermentare.

De separatione corporis lymphati à mortuo per Z.

A Bhinc uerò separa aquam caute cum igne soluto per literā Z. In alia cucurbita munda summa cautela, cauendo ne aliquid de suis fecibus ratione beneficii Z. separes.

De separatione aquæ secundæ aëris & ignis in substantia.

A Ccipe ergo materiam liquidā per Z. separatam, et quemadmodum per distillationē in balneo separasti aquam primā, ita etiam per leuem ignem ad partem recipe hanc aquam

aquam secundam; quia cum ista aqua
 secunda rubificabitur ignis, & ipsum
 ignem sui attractione in aërem con-
 uertit. Cùm uerò per aquam totali-
 ter fuerit distillata hæc aqua secunda,
 in fundo aër & ignis ad modum sub-
 stantiæ oleaginosæ fortiter uiscosæ
 uidebitur, quam seorsum reconde-
 quia talis ignis est à terra separatus
 pro dissolutione prima, quam disso-
 lutionē merito laquefactionem nū-
 cupamus. Quia duo elementorum
 sunt lapidea, scilicet ignis & terra in
 siccitate concordantia, quæ tali or-
 dine sunt separanda ut aër uel ignis
 non confundatur aëreo terreo in re-
 ctificationibus suis Et ideo cum cali-
 diores partes lapidis ad naturā ignis
 approximantes per aquam naturali-
 ter citius resolui ualeant ut in aërem
 cōuertantur postea, illas prius per Z.

G

ut

ut corpus lapideū separare expedit,
 et sic terra cum terra dabit suā humi-
 ditatem, et ignis cū igne, et quilibet
 per se ueritatem suā præstabit in re-
 ctificationibus suis. Cōsidera fili quā
 pulchrum et utile sit mysterium ele-
 mentorum separatio, ac Leonis ue-
 nena, beneficio et ingenio discretio-
 nis humanæ sub conseruatione pro-
 prietatis illius, ab igne separare: cui-
 us signum est cū in utero uenti
 deportatur, nec rubescit in commo-
 dum aliquod donec sit completum.
 Aër igitur ad albū, et aër et ignis ex-
 trahuntur ad rubeum, in quibus est
 altior tinctura ex duabus substantiis
 lapideis siccis. In ablutione igitur
 ignis qui descendit ex illo, est oleum
 rubeum, licet in oculis nostris uidea-
 tur album. Quod uerò exit à terra,
 oleum album est preciosissimum.

Vide

Vide ergo et intellige primum principium quartum completum.

De Secundo principio practicali cū suis secundi generis materialibus principijs: & primo de aqua, & signis demonstratiuis, quod est abluere.

A Blutio aquæ fit distillādo eam septies per se sine aliquo additamento uice post uicē, cū inhumatione fimi interposita. Distilla ergo eā septies per V, et erit optimè à suis feculentis terreis denudata. Hæc autem est aqua uitæ, Lac uirginis, sanguis reincrudatus, menstruum dealbatum, nutrimentū infantis, cibus cordis, aqua marium, uenenum uiuentium, cibus mortuorū, et argentum uiuum philosophorum à sua feculentia terrea per sublimationem depuratum, secundum ac principale principium materiale secundi generis in magisterio nostro cōfortatiuū

G 2 ad

ad creandum lapidē latonis uel æris, qui terra dicitur, & principium naturale primum, ac caput draconis solutium, & medium tincturarū, coniunctionem faciens uel matrimonium inter corpus & spiritū. Vnde paganus philosophus inquit. Qui argentum uiuum à corporibus extractum taliter commiscere nouerit, & corporib⁹ amicari, sciet unum ex secretis maximum, & uiam principalem perfectionis. Nullus autem commiscere ipsum corporibus poterit, sine cognitione huius magisterii. Propterea philosophi dicūt, Nemo utetur ipso sine magisterio: quia cum non inueniatur imitare ipsum sine perfecta administratione alterationis naturæ, expedit ipsum necessario taliter præparari, ut firmitus cōiungatur, & permisceatur in profundo, usq;

usq; ad occultantis corporis sui separationem. Ex quo patet, quod argē-
tum uiuum nostrum, non est argen-
tum uiuum uulgi, nec præparatum
sublimatione uulgari, sed potius ex
una lutosa substantia procreatum &
uili, ac una sola uia naturali, scilicet
magisterio nostro. Veruntamen nō
putes ex illo solo per aliquod magi-
sterium; quia per se nunquam ad ul-
timam perfectionis partē deueniet.
Vnde idem paganus & nos similiter
pro certo testamur nostris experiē-
ciis manifestis, quod commixto, id
est cum corpore uel eius terra, sul-
phurea perficitur, & sine illo magi-
sterium protelatur usq; ad despera-
tionem. Et illud ideo est; quia licet
ars naturam sequi satagat quantum
possibile est, tamen in hoc ex toto
imitari non potest, nisi quædam si-

similitudine, quā ars supplet in isto passu ad naturam reducendo, quòd natura facere nequit, cūm materiam talem nō possideat, quæ proprietate sua, suū argētum uiuū necessario habet indurare, ut ars breuiori & pauciori tempore quā natura operetur: ratione cuius dicimus quod illud quòd ars facit in paucis diebus multiplicibus digestionibus super terram sine præiudicio naturæ, id calor facit in mineralibus digestionem simplici in mille annis. Ingeniū uerò huius breuitatis supplere, est æqualitas & uirtus terræ sulphuræ, cuius primus & principalis inuentor est Hermes trimegistus pater Alchymistarum, qui non curauit tanquam cupidus artiscam cælare: sed tanquam principalis in magisterio clara ueritate successoribus suis in posterum reuelando

do fideliter & clarè eam cōmendando reliquit: cūm apertè dixerit, Nutrix eius est terra, cūm constet in illa esse realiter uirtutem lapidis integram; sed non integraliter, nisi argentum uiuum fuerit redactum in eādē. Et ideo subiungit quòd cūm à terra ascendit in cœlum, & iterum descenderit in terram, tunc uim recipiet superiorum & inferiorum, scilicet integram uirtutem cūm in terram suam uersus fuerit. Alii appellauerunt hanc terram Leonem uiridem fortem in prælio. Alii Draconem deuorantem, id est congelantem uel mortificantem caudam suam, id est suum argentum uiuum. Alii appellauerunt illam, locum desertum; quia depopulata est à suis spiritibus. Alii uenenum, quia interficiens est. Alii arborem

G 4

quia

quia fructum est gerens. Alii Hyle occultū, quia totius naturæ est fundamentum, & subiectum omniū elementorum. Propterea non obliuiscaris fili hanc terram quam ad litteram nominauimus, dum per plura & diuersa opera maximè fluxerit per media & extrema; quia ars semper indiget sua terra propria, in qua uirtus mineralis posita est, maxime ad Mercurium indurandum. Quamobrem cerusa aut sulphure, arsenico, uel argento uiuo uirtute suæ terre in sulphur congelato ad indurandū & colorandum arte & natura. Et ideo subiungit idem paganus, quòd cum suo compari in natura & substantia propria, id est sulphure, per uirtutē terræ suæ procreato, fit tinctura, & dat pondus completum unicuiq; metallo, & à fœditate ipsum depurat & illustrat:

lustrat; ut patet per præparaciones & reductiones illius in corpus suū, quia tunc ipsum à foeditate sua abluit, dealbat & perficit cum magisterio, sine quo nihil horum præstat. Talem igitur aquam fili septies distillatam, aut tale argentum uiuum serua ad partē in uase uitreo bene obturato. Illius uerò præfatæ ablutionis signum est splendor transparens & fulgens ut cristalli serenitas: aliquando cum fecibus albis ad modum salis cristallini qui post septimam distillationem in fundo remanet, & aliquando sine fecibus. Cuius signū est repletio aquæ à substantia naturali corporis in argentum uiuum; quia tunc aqua stare incipit, multum desiderans terminari et in sulphur cōgelari, quia phlægma paucum possidet. Et cum in fundo nihil remanere uideris, signū est

C 5 quod

quod paucitas corporis est eleuata in aqua multa; & ideo quia porri sui nō potuerunt impleri propter corporis paucitatem & raritatem, amplius affectans attrahere. Quapropter tale argētum uiuum est ualde macrum, & ideo nō bene fertile donec impinguatur per repletionem sui in argentum uiuū uerum. Collige ergo feces quas faciet in suis distillationibus uice post uicē, & repone cū terra nigra & alba in prima separatione collecta. Et sicut fecisti de aqua prima, ita etiā facies de aqua secunda, feces semper reponendo cum terra supradicta.

*De extractione & augmentatione aëris
utriusq; sexus, & mortificatione
ignis & terræ.*

Fili in operatione tuæ practicæ & extractione aëris & ignis, poteris simul & semel uice qualibet sine inter-

ter-

terpellatione temporis ignem & terram quamlibet separatam, per se abluere per calcinationē, & aërem extrahere per distillationē, quousq; de animabus nihil remaneat in corporibus sensibiliter. Primo igitur recipe aërem & ignem ad modum substantiæ spissæ liquidæ uel olei uiscosi superius referuatū; Et exinde distilla per cineres totā aërem, summa cautela cauens ne ignis in tincturis ignisat. Et cū aër fuerit distillatus remanebit ignis in fundo inferius siccus, ad nigredinē & rubedinē declinans: quia parua inest nigredo et albedo multa cū colore citrino. Nigredo hæc est in albo, et rubeo in rubeo, q̄a indiget sulphure rubeo et mundissimo, quæ ad modū albū indiget sulphure claro et albo. Et q̄ facis in operatiōe ad albū, idem facis in operatiōe ad rubeum,

et

et econtra. Quia hæc medicina una est in essentia, et in modo agendi uel practicãdi. Sed additamentum in rubeo citrini coloris à mūdissima perficitur substantia sulphuris fixi.

De ablutione ignis & terræ per mortificationem.

Fili ablutio terræ, fit cū aqua prima rectificata; et ablutio ignis fit cum aqua secunda; quamuis error maximus nō sit si terra similiter præparetur cū aqua secunda, dum tamē ipsa prius bene fuerit rectificata, cū sit calidior prima; et ideo in aërem reducit citius. Si igitur dicta duo elementa lapidea præparare uolueris cū aqua secunda, accipe illam ac diuide ipsam in duas partes. De una parte terrā, et de alia parte ignem insimul separatum rectifica, aquam terræ cū terra, et aquam ignis cū igne miscendo

do

do in qualibet præparatione. Per distillationem uerò in balneis aquas separa. Abhinc quamlibet substantiam ad partem pone, & non misceas aquam albam cum rubea, nec rubeam cum alba; quia cum alba albibificabis, & cum rubea rubificabis. Veruntamen non putes fili hanc aquam in aspectu esse rubeam sed albam, rubificandi importans substantiam in effectu. Et hoc ideo; quia ignis cum natura uenerabilis ignis occultatur in uentre aëris, & sic subiectum propinquissimum tincturam retinens ignis in aspectu manifestare nequit eam contra pugnam ignis donec in sulphur bene completionatum fuerit congelata; quia cum ipsa per minima seminatur super terram folia tam albam, tunc recedit aqua per deficcationem uirtute expulsiua, & cōiugali

iugali fœdere seu amore naturæ, re-
manet anima ligata, quæ tinctura est
in Leone, in corpore proprio fixo;
quòd secundum suum retinaculum
est manifestatiuum contra pugnam
ignis. Cùm aquas per aquas distilla-
ueris, & cū diligentia infrigidari per-
miseris, colloca mox uasa inter cin-
res, & distilla inde aërem cū igne de
serratura, albi ad albū, & rubei ad ru-
beum; & cùm distillati fuerint seor-
sum serua.

*Affata sumenda sunt corpora, & aqua ab eis in
balneo abstracta eis erit restituenda.*

SVme ergo corpora affata, & super
ea aquam suam infunde, quā per
distillationem in balneo ultimo se-
parasti. Superpone mox alembicum
& iuncturas luta cum cæra: deinde
colloca uasa in balneis cū igne æqua-
liter continuato de serratura, & per
di

distillationem aquæ in qua partes lapidis sunt quæ magis ad naturam simplicis aqueitatis approximan-
tur quam aliæ, separentur. Et cum
tota aqua fuerit distillata, pone uas
seorsum bene sigillatum.

*De secunda separatione calidarum partium
separatarum, & in aërem decoctarum
quæ corpus faciunt.*

Cum autem substantia aquea fu-
erit per alembicum separata, &
seorsum posita, uasa infrigidata col-
loca inter cineres, & aerem recipe to-
tum, album ad album, & rubeum ad
rubeum, cum igne de ferratura. Quia
quòd ab igne descendit oleum, ut di-
ximus est rubeum; & quòd à terra
descendit oleum est album precio-
sissimum.

*De assatione prima ignis & terre post
aëris extraxionem.*

Sta

STatim ergo cū uidebis oleum ab
 utraq; corpore distillatum, con-
 tinua illuminet ignem per sex horas
 sine remotione receptaculi, ut cor-
 pora suauiter calcinentur, digerātur,
 & ad ultimum subtilientur.

*Affatio non est nisi corporum in igne
 conseruatio.*

AD hoc autem faciendum cum
 cautela ignis administrationis
 ad perfectionem dubium te habere
 non proponas: quia hæc affatio non
 est nisi illorum corporū in igne per
 nos iam dicto termino conseruatio.

*De tertia attractione aque in aërem
 conuertendæ.*

Sicut iam dictū est in capitulo de
 Secunda attractione aquæ, quod
 incipit. Sume ergo &c. ita etiam in-
 telligas præsens capitulū, ita ut non
 putes

putes ipsam in practica aliquo modo discrepare.

De tertia separatione aquæ.

Eodem modo quo te in practica habueris superius, data in capitulo secundæ separationis aquæ per balneum, pari modo habere coneris in practica capituli præsentis.

De tertia separatione olei uel rerum calidarum.

Si tali forma qua in practica capituli. Cum autem &c. de secunda separatione exercitatus fueris, te ipsum exercueris: clara in ipsa practica indicatur noticia bene exercitata, præsertim cum forma mortui rubei uel albi, sine humore in altiori cacumine in siccū aërem progrediisse non uideris.

De assatione ignis & terre secunda.

Cum autem iam dicta practica oleum separatum fuerit à corpore

H

poris

poribus, terra scilicet & igne, cū igne sicco de serratura per distillationem, suppone ignem de carbonibus tenuissimum, ut acutiori lancea subtilis punctuitatis, duabus aut tribus horis corpora per eū calcinentur: summa cautela cauens, ne uas uel materia rubeat, & animæ sine spiritu fugiant & tincturæ comburantur. Quia nullo modo indiges necessario, ut animæ rubæ per nimium ignem fugiant à corporibus suis siue spiritu, alioquin deficient per recessum sui, & fugient ad regionem remotam cum combustionem tincturæ. Et hoc ideo est, quia nō habet locum proprium, mediante quo se retinere poterit, hospitare, uel quiescere. Et retinaculū eius est aqua, cū qua extrahitur anima, quæ est ignis, paulatim & paulatim cum uenatione lenta, ipsam à

comz

cōbustione defendens. Et dicta aqua est spiritus, qui in uentre animā trahit à corporibus, sicuti matrix uirtutem formatiuam embrionis. Cū uerò extrahitur à corporibus, tunc ipsa hospitatur, & remanet in dicto spiritu, nullo modo uisui se præsentans; & de ipsa spiritus imprægnatur, cū sit locus eius proprius ipsam retinens ne fugiat in summum siccū, uel cōburatur. Et anima ipsa est sulphur, ac uirtus formans, & sigillans species rerum, secundum genus suū, & semen masculinum. Et ideo per ablutionem aquæ, & desiccationem ignis, semper extrahis oleum à corde statuarum: quia anima est ignis in similitudine, & ignis occultatus, & in uentre aquæ deportatus, ex quibus resultat aër, qui aër est tincta aqua, & eius tinctura non est nisi ignis, nec

H 2 ipse

ipse ignis est nisi corpus ad ultimum subtiliatum, & in uentre aëris iam occultum. Ex quo manifestissimè constat, quòd aër est spiritus ignem deferens, & lapis est ignis deportatus in uentre aëris. Si igitur cum tali igne quodlibet argentum uiuum miscueris, statim sine separatione erit rubeū in æternum. Quotiescunq; ergo uolueris rubifica semper cum igne lapidis, quæ rubificare quæris, & erunt rubea semper.

Fili practica per quam doctrina in capitulo. Sume, & capitulo. Sicut, iam patere potest in oculis tuis per capitulum præsens, istas operationes practicæ, facias similare. Nam illo modo quo operatus fueras uirtute formæ tibi reuelatæ in capitulo. Ad hoc & capitulo. Eodem modo, si practicam huius capituli illis coæquare

uolueris ex forma processus illius ex-
orta, suo fructu non priuaberis.

De separatione quarti olei.

Regimen quale operatus fueris,
seu exercueris per doctrinā ca-
pituli. Cū autem, & capituli. Si tali,
practicæ huius capituli adhærere fa-
cias.

De assatione tertia ignis & terræ.

Cum uerò per supradictā artem
oleum à corporibus extraxeris
in regimine sicco de ferratura, statim
receptaculo deposito, & alio paruo et
nouo uitro cautè supposito, ad the-
saurum naturæ recipiendum, ignem
de carbonibus paulatiue subiicias, ita
ut maiori pūctuitate quàm diximus
in capitulo. Cum autem, de assatio-
ne secunda, augmentetur, iuxta rati-
onem mēsuræ illius nature, debite se-
ptem horis uel quasi cōsideres, quo-

H 3 usq;

usq; uideris ipsa olea ab aëris humiditate priuata. Terra uerò in ultimis suis calcinationibus maiori indiget igne, informato tamen cum rationabili mensura quam ignis terræ sit; eò quòd ignis ipse corpus sit simplicius quàm terra ipsa, & ligatum magis uiscositate sua, propter partes eius cum humido minimo possunt confundi igne. Et ideo nunc elucidatur ratio, quare ignis nō calcinatur cum terra, cùm ipsa grossioris fuerit substantiæ & naturæ, tanquam omnium elementorum subiectum. Vide ergo & perscrutare naturas istorum lapidum, sensu, ratione & experimento, & fortitudinem eius; quis, cuius & quantus ignis & alterius lapidis amic⁹ sit uel inimicus; & antequam aliquid experimento pertractes, uide quid, quare, unde, de quo,

quo, ubi & quomodo facies; & hoc intelligendo totum cum memoria recordanti, intellectu intelligenti & uoluntate diligenti, & frequenti lectura, multiplicatur memoria, per scrutatione & contemplatione assidua. Intellectus per nouem distinctiones ad penetrandum causas rerum acuitur, dum tamen limites rerum non transcendat. Quia si fuerit extra lineam naturæ errans in deuiopositus, dirigat se, & reformabitur cū experimētali semita ueritatis. Amoris uinculo ueritas gignitur & uehitur indissolubiliter, tam in diuinis quàm in naturalibus, ut ex uisibilibus argumentis nobis ex exuberantia illius extitit patefactum. Calcinare tunc naturam terræ sapienter præcognitam, igne suo fortiter accenso cum reiteratione attractio-

H 4 nis,

nis, & aquarum distillatione, ac corporum calcinatione nō omittas, donec terra ipsa subalba remaneat ab humiditate uacua, & ipse ignis sit in puluerem redactus, rubeus ut iacintus; cuius signum tunc ostenditur, cum humiditate radicali omnino remanet priuatus. Hæc humiditas radicalis tardius semper separatur à corporibus, eò quod ipsa magis existit de natura, quam fuerunt aliæ caliditates. Et quia in natura est calidior, ideo in ultimis reiterationibus, reperta est prætiosior. Propter quòd separa semper illam modicam humiditatem ad partem uice post uicem, semper eam in paruo receptaculo recipiēdo, in quo obseruari præcipitur, ne tantus thesaurus deperdatur confusione plurium, cùm ipse sit modicæ quantitatis, cuius una gutta

cer

certissimè potest in mille partibus corporum incærari. Præterea cùm uolueris incærare, misce de re calida & humida, magis quàm de re terrea & sicca. Sed cùm fixare uolueris, misce de re terrea & sicca magis quàm de re calida & humida. Hoc tamen intellige post extractionem naturæ naturatæ. Sed quia talis extractio fieri non potest absq; elementorum corruptione, & partium separatione, clarum est quod sine illis magisterium non perficitur. Et ideo oportet te separationem elementorum subtiliter facere pro tuo posse, cum præparatione lenta tibi nota; cum talis separatio, naturarum sit mutatio: & constat quod huius operis ingenio, instans erit perfectio. Pone ergo super prædictorum corporum substantias ex quibus adhuc oleum extrahere

H 5 uoꝝ

uolueris, tantū aquæ suæ purissimæ,
 quòd quatuor superemineat digitis
 aut plus, & alembicū superpone & lu-
 ta. Fili per hoc quod diximus purissi-
 mē, inuimur rarefactionē aquę
 Mercurii in aëris leuigatione. Et per
 hoc quòd diximus substantiā, intel-
 ligas materiā terrestrē albā ad mo-
 dum salis uel aluminis resolutā, aut
 sicut tales uel foliorū cristalli ad al-
 bum: sed ad rubeū substantiam adde
 rubeā quasi nigrā ut sanguis gelatus.
 Quia instinctus liue appetitus natu-
 ralis in elementatione prouenit ex
 rerū subtiliatione & rarefactione, un-
 de cū non diu uacuitatē tollerare ua-
 leat, necesse est quodlibet iam rarefa-
 ctū statim de alio condenset, et illud
 ad se attrahat et cōuertat; ut terra in
 aërem per aquæ medium, et ignis in
 aquam per aëris medium. Et ex hoc

elus

tales

elucidatur capitulum illud, Fili im-
 possibilitas, et alia plura capitula.
 Quare capitula illa relegas et intelli-
 gas. Ab hinc per distillationem bal-
 nei totam aquam separa, et uidebis
 in fundo oleū, corpus in aërem gros-
 sum per media minima iam reductū
 super Mercurium siccū qui indissolu-
 tus remanserat. Demum uerò separa
 oleum cautè ab aëre, in sicco igne de-
 ferratura, et seorsum serua. Postre-
 mum uerò receptaculo deposito, et
 alio uitro paruo supposito ad recipi-
 endum illud quod tardius separatur
 quòd ad partem ponas. Et statim de
 carbonibus ignem subiicias maiorē
 quàm in iam dictis assationibus sup-
 positus fuerat, paulatiue tamen se-
 cundum naturæ exigentiam et ra-
 tionis mensuram, nouem horis il-
 lū augmentādo, et diligentia rectam
 adhi-

adhibere cognoscas. Sic autem corpora calcinantur, affantur, & comburuntur, ac omni spiritali humiditate priuantur; & hoc cum preparatione lenta, donec sint in modum pulveris insensibilis, cui non est tactus, nisi leuis fortè. Cùm autem per iam dictam solutionem Mercurius diminutus fuerit à corporibus, Mercuriũ superadde alium mundum, calidum & rarefactum, & in balneo Mariæ iterũ distilla, quod frigidius est in natura separando, & repone ut expedit ad coquendum; quia sic continue faciendum est, donec totum oleum sumas à corporibus, & nihil in eo spiritibus remaneat insolutũ, & demum corpora bene combusta sint, & in tenuissimum pulverem redacta. Quia tunc in eis inportant manifestum, quod non remansit aliquid de anima
in

in corporibus, quod ab artifice senti-
ri possit in sua operatione, uel spiri-
tus sublimatione. Cuius manifesti-
us signum demonstratiuum erit, cū
parum de his laminæ superposueris
ignitæ, tunc subtilia & pura si effica-
citer erunt appropriata sub nomine
spiritus, non minus erunt quàm ap-
propriata nomine animæ tingentia
& lucentia; & etiam tanquam appro-
priata nomine corporis per media
ad extrema, subtilis, rubea, sicca, fixa.
Et illud ideo est, quia in nulla nostra
operatione indigemus aqua, nisi cā-
dida, cum anima, simplici propin-
qua; nec oleo indigemus nisi albo,
subertrino aut croceo; nec igne, nisi
rubeo; nec terra nisi pallida & subal-
ba cum subtili substātia & fixa. Quia
ignis desiccāt & figit, sed aqua mun-
dat & abluīt. Aër uerò & ignis tingūt
& fluc-

& fluere faciunt. Propter quòd docet
 philosophus artificem multam neces-
 sario habere debere aquam et aërem
 multum; quia quanta erit multitudo
 ignis et aquæ, tanta erit multitudo
 olei. Ecce quomodo ex duobus ex-
tremis resultat medium commensu-
ratiuum in natura. Ex quo patet ignē
in aquam reduci non posse, nisi pri-
us reducatur in aërem. Vnde per in-
 stinctum naturæ, utriusq; amor gignitur.
 Ecce quomodo aqua reduci-
 tur per aërem. Et hoc ideo quia aqua
 iā attracta fuerat per ignē in aërem,
 qui cibus eius est. Cū ergo taliter
præparaueris, tunc terra erit habilis
ad soluendum non in aquam uulga-
rem, sed in aquam siccam Mercuria-
lem. Et in hac tertia dissolutione,
 aqua etiam erit efficax subtilitate et
 rarefactione ad ingrediendū, et oleū
 in

in quo portatur ignis est ad tingendum superabundans penetratione & uirtute. & quāta erit multitudo olei, tanta erit etiam multitudo tincturæ. Quia hoc oleum est tinctura, aurū & anima, ac philosophorū unguētum, quo totū perficitur magisterium. Si uerò talia elementa nō habueris, certum signū demonstratiuū erit erroris. Errorē ergo tuū corrige, totū ponendo ad inhumanandū cōplete, & postea redi ad separationē elementorū: quia propinquior est præparatio in ea, quā si inciperes in opere nouo: quā subtiliora sunt iam et quasi elementata omnia in operatione iam cepta. Memoriae ergo commendes cū erratum cōstiterit in operatione, semper ad separationem elementorum redeundum.

De distillatione aquæ, aëris & olei Mercurij.

Cum

CVM uerò argenti uiui humi-
 ditas per modum traditum, à
 corporibus fuerit penitus resoluta,
 distilla eam per alembicum in bal-
 neo Mariæ septies, inhumatione len-
 tissimi caloris semper interposita. Et
 sicut fecisti de aqua, ita fac etiam de
 aëre: & sicuti fecisti de aëre, fac ita de
 igne uel oleo. Quia ablutio eorum
 est eadem, sicuti fuit aquæ primæ:
 quæ quidem inhumando & distillan-
 do pariter fieri poterūt, donec aër &
 oleum ad cristallinam perueniāt se-
 renitatem sine fecibus. Et licet aër &
 oleum feces non habeāt, alba tamen
 sunt eius signa demonstratiua certa,
 & gutta spissior, & aquæ color inten-
 sior, & substantia aërea leuior: quòd
 patet per hoc, q̄a si miscueris ipsum
 aqua, natabit & cōgelabitur ad modū
 tenuissimæ pelliculæ diuersorū co-
 lorum

oleum ipsum, omnium elementorū
ceratiuum, & nostrum finale secretū
& ultimū. Prima humiditas separa-
tur per balneum, quia calida est. Se-
cunda in igne sicco de ferratura, quia
calidior. Tertia in igne de carboni-
bus sicco, quia calidissima. Et si oleū est
fridum, aēr erit frigidior, aqua erit
frigidissima. Et similitudinarie hoc
etiam intelligas de terris, si naturas
lapidis effectualiter perscrutari uo-
lueris; quia uirtutis naturæ denomi-
nationes semper accipias à suis sub-
stantiis & secundum quod illarum
subiecta, earum uirtute alterationes
accipiunt, secundum illud enim di-
uersimode operantur & alterantur;
quia per tales alterationes corpora
semper labuntur de natura in natu-
ram. Et quanto magis natura illo-
rum patitur ad ima, tanto magis gra-
dua

dualiter sublimatur ad uirtutes su-
 percoelestes: & quanto magis ad uir-
 tutes attollitur coelestes, tanto no-
 biliores & altiores sunt eius opera-
 tiones, & magis abundans est aer
 actionibus propriis. Si scire uis cau-
 sam filiquare terra nostra magis ef-
 ficax est ad penetrandum & cogelan-
 dum argentum uiuum quam terra sophi-
 starum, scias quod hoc est, quia siccitas
 terrae nostrae per digestionem caloris
 complexionalis subtilis facta est: &
 ideo magis congruit & subtilius pene-
 trat in profundo, non solum substantiam
 argenti uiui, sed etiam ceterorum corpo-
 rum quibus applicatur: quam penetra-
 tionem frigiditas terrae sophistarum fa-
 cere non potest, quia nec congruit, eo
 quod complexionale non est: nec
 penetrat, quia per calidum uirtutes
 & subtilitatem non habet, quae cum

aqua prima perficitur. Hanc autem uirtutem sublimiter informat operatio nostra in terra per magisterium.

Tres sunt terræ philosophicæ quemadmodum tres sunt eorum humiditates.

TRes ergo sunt terræ. Prima est ex metallo soluta, & illa simplex est, cū qua iungitur aqua prima. Secunda media est et magis aërea, quæ ex illis duobus elementis resultat, cū qua iungitur aqua secunda, quæ simplicior est. Tertia est terra luminosa Solis radios in se habere cupiens; et ex hoc dicta est terra fermentata ad subtiliorem gradū eleuata: quia postremo ad perfectionem cum aqua tertia est incærāda, & hæc est simplicissima. Prima terra supradictis regiminibus præparatur; secunda tertio principio, operatione mediatur. Tertia, quarto & ultimo principio cum

cum sui indulcoratione perficitur. Prima terra calida est, ideo aqua adiungitur sibi prima. Secūda terra calidior, propterea aqua illi adiungitur secunda, quæ frigida est ut lactis ferulum. Tertia terra est calidissima, propterea illi aqua appropriatur tertia & propinatur; quia frigida est ut caloris nutritium & cōseruatium, ac totius rei penetratium & perfectium. Per oppositum igitur patet, si ultima terra est frigida, prima erit frigidissima, quia euacuata est à calore naturali, & si calor ueneni ei adiungatur, in calorem naturalem & propriū conuertitur. Cōiunge ergo extrema extremis, & resultabūt tibi media quæ nobilissima retinēt extrema. Ex iam præmissis patet, quòd nisi reuersionem hāc perfectè intellexeris de differentia in differentiā, nihil ualebit

lebit opus, præsertim cùm secūdum suā qualitatem magis propriā quodlibet elementū habeat suū proprium actum, finē perfectionis respicientē. Nec est solū lapis de calore in frigidū mutās, sed etiā de frigido in calidum, gradualiter terminādus. Et cùm hoc perfecimus secundū practicale principiū cum materialibus principiis secundū generis & signis demōstratiuis.

De tertio principio practicali cum suis tertij generis materialibus principijs & demonstratiuis: quæ sunt Leuificare & lapidem nutrire.

INtētio huius practicalis principii est ut argentum uiuum à corporibus extractum, per dissolutionē sui sulphuris & illius uapore per reductionem cōgeletur, ac in ipsum uertatur & exaltetur, donec uim habeat sulphuream cōgelandi Mercurium,
aut

aut aliud argentū uiuum. Quia si primo exaltatus fuerit à terra sua propria, omnia trahet ad seipsum, & in sui naturā conuertet; quia ex purissima argenti uiui & sui sulphuris substātia sunt, quæ magis naturæ metallorum cōueniunt, & magis in profundo sibi naturaliter adhærent. Medicinā igitur nostrā necessario creare expedit, antequā illius conuersionē perficere poterit. Vnde proprium argēti uiui nostri est quod ex uapore sui sulphuris cōgelatur. Quia omne ficcū naturaliter ebibit suū humidū, & illud ad se naturali calore cōuertit. Hinc est quod uapor sulphuris argenti uiui proprie coagulantis est terrea subtilis sui substātia aërea, decocta & digesta in mixtiōibus scilicet linea naturali actiōe caloris ei unita. Secūda, ut tã naturali quã artificiali cōiunctim

et diuifim, diuerfis ſibi ordinatis di-
 geſtionibus, et artificiali proceſſu
 præparationibus ſupradictis. Quia
 omne quòd ſubtilis ſubſtantiaẽ eſt &
 ſimile, citius generatur & uelocius
 quã ſpiſſum & ſolidum. In ſolido em̄
 corpore, nulla fieri poteſt generatio,
 niſi terminata primo & digeſta fue-
 rit materia; & digeſtio materiaẽ nõ fit
 niſi uſu, hoc eſt frequẽti & continua
 actione calidi naturalis per minima
 ſuper eam. Vnde iſto modo, & iſta de
 cauſa, ſolutio fit in lapide noſtro: eò
 quod ſolutio ipſum lapidem omni-
 no facit eſſe ſubtilem. Quia materia
 lapidis, poſtquã diſſoluta eſt, ualde
 uicina ſit lapidi; in qua diſſimilitudi-
 ne non diſtat in eo potentia ab actũ;
 propter q̄ etiam cito terminatur ad
 actũ, calore naturali operãte, et igne
 artificiali excitãte, ut uelox eius effi-
 cia;

ciatur generatio. Et cum lapis non sit nisi in potentia, procul dubio per subtilitatem reducitur ad actum. Unde non indiget nisi subtiliatione, ut postea melius cum spiritibus coniungatur. Quia quod subtile et rare substantie est, illud cum subtile et rarefacto citius coniungitur, et celerius augetur quam illud quod spissum est, durum et opacum. Multis igitur digestionum uiribus indiget corpus durum, opacum et ponderosum, antequam rarum fiat et leue.

Generatio lapidis & medicine fit & completur ratione similitudinis & subtilitatis partium ad inuicem.

Q Vapropter relinquitur quod generatio tam lapidis quam medicine fit et completur ratione similitudinis et subtilitatis partium ad inuicem. Idcirco omne corpus trans-

I 5

muta

mutabile, ad hoc ut in quacunq; specie trāsmutetur, ad primā materiam illud reduci necesse est, & primo in argētum uiuū; & hoc per dispositio-
nem primā quæ præcedit illam, quā facit sulphur per cōtrarium. Deinde
reducitur in sulphur per dispositio-
nem secundā iam dictā. In hoc enim
contrarii fuimus Aristoteli quarto
Meteororum dicēti, quòd omne cor-
pus passibile, reducitur ad suā primā
materiam per operatiōes naturæ suæ
cōtrarias. Item mundare corpora so-
lubilia per spoliatiōē sulphureitatū
accidentalium necesse est, donec sint
albissima ut cristallus, omni uiridi-
tate priuata; quia sulphureitate re-
manente in corporibus metallicis est
impossibile ea cōiungi cū spiritibus.

*Contrarietate remota contrarium in-
duci necesse est.*

Coro

Corpora calcinantur, ut citius
 soluantur: & eadem soluantur
 ut ab oleagineis fordiciis & sul-
 phureis, ac aliis uiciis, ex insufficien-
 ti digestionem emergentibus, & à fixa-
 tione & fusione recta corpora de-
 fendentibus, melius mundentur: &
 hoc ex ratione eadem, quia remo-
 ta contrarietate, contrarium induci
neceffe est. Alia quidem est causa
 ut ad penetrationem sint aptiora,
 uidelicet ut solutiua & Mercuriali
 humiditati appodeantur. Et ideo fit
 corruptum luminarium combustio
 ex sola aspirate natura, igne nostro
 & proprio spiritu, donec innatura-
 lis eorum sulphureitas deleatur, &
 multa argenti uiui humiditas resol-
 uatur, & ad modum stanni & grossi
 ferri aut æris combusti redigantur, &
 sicut corpora leuia & spongiosa sint:
 quia

quia tunc per spongiositatem eorum postmodum intrat humidum subtilissimum per uiam restorationis rei deperditæ, et confortationis corporum, ut calore naturali per minima gradualiter cōgeletur in sulphur. Vnde Paganus istud in summa efficaciter intellexit cūm dicat in capitulo, qd sit sublimatio, in fine: quod melior modus est ut sumatur ferri, stanni uel æris usti substantia, propter priuationem humiditatis multæ, illa coagulantur de facili, aut arsenicum solutum in argento uiuo simul uniuntur. Non enim solum extrahimus sulphureitatem à corporibus, sed etiã humiditatem illam qua calor naturalis hebetatur, ut maiorem inde per reductionem humiditatem recuperet per minima: quam humiditatem in resolutione perderunt

derunt in calce. Quia tunc necesse est spiritibus aquis & calce resolutis, uehementi commixtione commiscere per modū reductionis, ut omnium substantiarum fiat una res stans, penetrans, tingens & permanens.

*De inquisitione causæ quare fiat dissolutio
secunda, & quid sit.*

DVabus ergo de causis dissolutionem facimus secundam. Prima est ut spiritus habeamus in subtili natura, de propria substantia corporum, admodum aquæ claræ. Secunda causa est ut corpora habeamus spongiosa & leuia de eorum natura, propria humiditate priuata, in quibus sit calor naturæ operans, penetrans & congelans suum argentum uiuum, & in sulphur conuertens. Quia qui extractum argētum uiuū à corporibus non coagulat per sui cōuer-

uer

uersionem in sulphur proprium al-
 bum, nullam uia ad praeparationem
 elegit rectam. Si ergo in naturalibus
 sublimationibus fueris exercitatus,
 nos uerum dixisse scies, quod talium
 secum administratio, quibus conue-
 nire debent sublimanda, praetermit-
 tenda non est, ac unire humoris at-
 tractione in eorum profundo. Quia
 oportet ut de propria substantia spi-
 rituum existant, ac rara in substantia
 aërea sint disposita, ad resumenda
 per minima eosdem spiritus praepa-
 ratos: nec inuenitur aliqd, quod eor-
 rum locum poterit obtinere; cū non
 reperiatur eiusdem generis spiritus
 commisceri per minima cum ipsis,
 non potuerunt unione naturali uni-
 ri; & si non permiscerentur ut expe-
 dit, tota spirituum substantia ascende-
 ret sine mūdatione aliqua, & sic nul-
 lo

Io modo depurata post illorū inue-
 nientur ascentionē. Ideo qui argentū
 uiuū nostrū à re extranea, sublimare
 laborat ab eorum natura, sublimare
 frustra procurat. Et si cum calcibus
 duorum luminarium sublimaueris,
 utiliter sublimabis, & mundabis cum
 facilitate, quia facilis eorum subli-
 matio; illud autem extraneum nō est
 ei, in quo argētum uiuum per magi-
 sterium nostrum cōuertitur, scilicet
 sulphur albū & rubcū, ex quo creatur
 argentum & aurum. Quia si sulphur
 & Mercurium haberemus de illa ma-
 teria super terrā, de qua aurum et ar-
 gētum fit sub terra, bene poterimus
 aurum & argentū de illis facere cum
 proprietate suæ naturæ. Nihil er-
 go conuenit rei nisi quodq; propin-
 quum est ei ex sui natura. Vides
 enim quòd homo nō generatur nisi
 ab

ab homine: nec ab aliis perfectis animalibus, nisi similia. Quia in hoc unumquodq; generatur quòd simile sibi generatione consequitur.

Terra esse debet ex duobus corporibus scilicet Sole & Luna: & duo elementa sunt sicca & lapidea scilicet ignis & terra.

Cum fecibus corporalibus in natura maximè cōuenientibus scilicet Solis & Lunæ, necesse est Mercurium cōmiscere per minima, & quousq; sulphur fiat decoquere. Redde ergo aquam super terram suam, ut recuperet humiditatē perditā. Generaliter enim terra illa in se cōtinet fumum illum tenuissimum, subtilissimum & insensibilem, congelantem argentum uiuum, de sua propria natura & substātia existens. Sed cūm terra ex duobus corporibus esse debeat Sole uidelicet ac Luna, & duo eorum

eorum elementa sicca sint, dura & lapidea scilicet ignis & terra in siccitate concordantia, simul sunt præparanda, cum secundum eorum qualitates conueniant in unam & eandem præparationem. Et rursus generantur uapores fumosi illorum, cum tertia dissolutione uniformiter resoluentur, & in uentre Mercurii deportantur, cum tota natura quinta utriusque corporis congeletur & retineatur. Quia cum argento uiuo inter albissima constringetur uirtute prædictorum corporum utriusque uaporis propinatur ibi quinta essentia, quæ in terris dictorum corporum duorum fuerat à natura infusa. Et ideo cum argentum uiuum radios uestibus induit bipartitis, propinquior erit terra foliata ad tingendum in sulphur rubrum, quàm si sola alba simpliciter

K

ter

ter fuerit uestitum; presertim cum de sua natura simili per talem colligationem per minima iam imbibitur; maximè etiàm quòd argentum uiuum continens germen dissolutum in spiritum proprio assimiletur quæsito, necesse est ut attrahatur in locum in quem semen proiicitur maris, in quo est calor naturæ formans & sigillans; quia sic uertetur ad naturam uenerabilis cõplexionis loci ipsius generationis, quãdo fuerit factus coitus terrarum Solis & Lunæ, & omnium eorum quæ generationi talium circũstant. Coniunge ergo grossiorem Solis substãtiam cum terra Lunæ post aëris extractionem, & præpara insimul propter eorum bonã cõmixturem, & ne confundatur præparatio ob defectum confortationis, & unus alium bene tingat, ac de utriusq;

usq; natura in seipso retineat ne adu-
ratur in pugna ignis; quamobrem se-
parare eos saluum est & naturæ pro-
pinquum.

*Quomodo corpora calcinata & totaliter
discontinuata præparentur.*

Eorum autem præparatio quæ
calcinata sunt corpora, non est
aliud nisi ut maiorem humiditatem
naturaliter recuperent, quam in cal-
ce perdiderāt. Quia cū corpora sunt
calcinata totaliter sunt discontinua-
ta: eò quòd ab aqueo humido ingros-
sante naturaliter sunt priuata. Arida
igitur sunt & uacua ac naturaliter
multum sitientia, humiditate aquea
confortari cupientia, proprio cōge-
lans calore humiditatem illam quæ
in substantia sulphuris est per mini-
ma, operatione directā uirtutē maf-
culinam in eo infundendo. Qui cum

K 2 talia

alia corpora formādi sulphuris gratia sint actiua principia, caliditatem naturalem possident in seipsis. Sed quia ulterius propter certa & determinata opera formationis necessarium sit ut argentum uiuum penetret partes eius congelationis, cum ipse calor absq; penetratione & motu formaliter congelare eum nequeat, oportuit ut illa caliditas moderata foret: quapropter illam superfluā humiditatem, calorem naturalem hebetantem, à corporibus subtraximus, quantū huic fini expediens fuit per solutiones & calcinatiōes supradictas. Et quia hæc digestio per calidum celebratur & humidum, medicina tamen digestiua participare notabilius est siccitatem quàm humiditatem, ita ut siccitas non sit excelens, sed tantā solūm, quāta modera-

te

te sufficit siccitati. Sed quæritur quæ remensura siccitatis plus conuenit medicinæ digestiuæ quàm humiditati; uade ad tractatum de intentione Alchymistarum, quia ibi de ista materia & de aliis digestionibus ad plenum tractauimus. Quamobrem recapitulare hic ea non intendimus, nisi quantum immediatæ operationi fuerit expeditus.

Quæ sit materia lapidis & quæ requiruntur ad eius creationem.

MAteria siquidem lapidis nostri est humor seminalis per actum generationis decifus ex singulis partibus utriusq; parentis, corporis scilicet & Mercurii. Ista materia in loco conceptionis dispersa, ui naturæ attractiua in cellulis id est porris matricis terreis recolligit, & per calorē cum contritione pariter commisce-

K 3 tur.

tur. Et nisi humoris cōmixtio rein-
 crudati utriusq; parētis, corporis ui-
 delicet & Mercurii fieret, infantis no-
 stri siue sulphuris nostri creatio fieri
 nō potest; & materia amore humo-
 ris siue uaporis à corpore procedens,
 uehementer sicca est & calida; & ideo
 præ nimia siccitate se nō potest uni-
 formiter dilatate seu continuare abs-
 que deperditione suæ substantiæ, &
 materia etiã ex se per abundãtia calo-
 ris in decoctione cōbureretur, & de-
 strueretur substãtia sulphuris, nisi ex
 humore Mercurii qualitates cōtrari-
 as habētis, ex inhumatione reciperet
 temperamentũ. Et sic patet quòd per
 contrarias qualitates reciproce gene-
 retur infantulus noster. Circa igitur
 illius lapidis generationem quatuor
 exigũtur scilicet materia cōueniens,
 ut est sulphur & argentũ uiuũ, Locus
 expe-

expediens, id est matrix uel terra quæ proprie uas naturæ dicitur formatiua uirtutē retinens, per spiritū à uase exiēs, quæ proprie matrix uel nutrix appellatur, tanquā naturali sulphuri uirtutem cōferens, & illud pascens. Tertium quòd in generatione lapidis exigitur, est calor naturalis expediens, in loco generationis existens, per moderatum calorem uelut causa efficiens excitatus. Quartum uerò quod est spiritus quintę essentię, corpori uirtutē influēs, & in loco generationis regens, ut uirtus frigoris mortificatiua nō suscipiet uirtutē spiritus attrahentis in se uirtutē caloris cœlestis, spiritum ipsum uiuificantē. Et si spiritus deficit in calore, nō erit receptiuus, nec caloris recepti retentiuus. Sic intelligis quomodo corpus infantis ex masculo & fœmina pro-

cedit in actum, qui actus est in eorū materia in potētia. Et sic patet quòd lapis noster assimilatur creationi hominis, cui omnia insunt. Fili notare debes quòd unum documentū, principium, doctrina & demonstratio, ad aliud: & si uiam huius inuestigationis semel generaliter habueris, gratia Dei infundente spiritum intelligentiæ, ad omnes alias scientias similiter peruenire poteris. Considera ergo quæ dico, & perscrutare in statu gratiæ, quæ in hac operatione sunt necessaria.

*Reciproca in principijs materialibus
primis est operatio.*

SIcut argentum uiuum uirtute & proprietate sua sulphur deuiētū ad se attrahit per conuersionem illius in argentum uiuum: ita sulphur operatione contraria proprietate sua
argeno

argentum uiuum deuincere potest,
& illud conuertere per reductionem
eius in seipsum. Et hæc reciprocatio
fit uirtute alterius digestiōis scilicet
caloris naturalis. Perfectio enim hu-
ius digestionis est, quæ caliditatē ha-
bet conformem in quantitate & qua-
litate calori naturali, per quem eun-
dem confortat ad transmutationem
alimenti perficiendum, & maximè in
hac digestionem prima. Et hæc medi-
cina absoluto nomine digestiua di-
citur, quia in hac digestionem, digerēs
maiores habet repugnantiam. Et
ex his scire poteris an terræ corporū
debeant coniungi ad inuicem, cum
una confortetur per aliam, & argen-
tum uiuum nostrum complexionem
sit alia complexionem, & alia na-
tura naturatum, quàm argentum ui-
uum uulgi, cuius natura est remotis-

K 5

sima

sima à sulphure nostro. Et ideo inter
 sulphur & argentū uiuum nostrum
 nō est differentia, quia in genere cō-
 plexiōis naturaliter cōueniunt, licet
 unum sit de ratione humidū & alte-
 rum siccū. Et nos modū huius natu-
 rationis latius dicimus in nostro Te-
 stamento, ubi de animatiōe Mercurii
 ad plenū tractauimus. Quia cum ar-
 gētum uiuum sit de sui propria sub-
 stantia corporis, necesse est ut cū eo
 cōcordet in cōplexiōe, essentia, qua-
 litate, & natura. Et quia in habentibus
 symbolū, facilius est transitus, ad erit
 tibi uelox sulphuris & lapidis genera-
 tio. Cū ergo corpus sulphureū sur-
 sum ascendere nō poterit, nisi spiri-
 tus fuerit incorporatus cū eo prius
 minima, infunde primam aquam per
 uices paulatim, hoc est uice post ui-
 cem, per minima conterēdo & deco-
 quen-

quendo quousq; cōgeletur: igne ta-
 men taliter informato, ut calorē na-
 turalem nō excedat in materia. Cum
 aut aqua fuerit congelata, leuiter cō-
 tinuando ignē siccum & materiā cal-
 cinatā in siccitatē moderatā perdu-
 cendo, ad perficiendā digestionē se-
 quentē, ponat supradicta elemēta ut
 in trāsmutatione digestiōis, aqueitas
 argenti uiui sequestret, & resurgat in
 colume. Sic enim medicina cū circū-
 liatione naturæ artificialiter filia est,
 ex qua prouenit sulphur, quale per
 ingeniū naturæ digestū est, & ad ple-
 num præparatum, ad decoctionē po-
 stea transiens per organa Mercurii, &
 examinationem eorum artificialiter
 intrudentium in cauernas funditur
 corporum: & tandem alteratum uir-
 tute sulphuris naturalis calidi, con-
 stringitur & reuertitur in seipsum.

Et

Et ad hoc aduertant præsumptores
 alumni, qui afferunt absolutè, quòd
 coctum reincrudari non potest. Hu-
 ius autem processus formam practi-
 cando, multoties te reiterare nõ tæ-
 deat, conterendo & digerendo cum
 igne naturæ, imbibendo aqua Mer-
 curii prima, decoquẽdo & leuiter cal-
 cinando cum igne excitanti, bene ut
 expedit informato, donec de sua
 aqua combiberit, quantum euiden-
 tissimè uidere poteris per eius uola-
 tilitatem, si modicum de ipsa super
 laminam ignitam fuerit superposi-
 tum. Hoc em̃ est unum de signis suis
 luculentissimis. Super omnia aut ca-
 uendum est uice post uicem, ne ter-
 rã imbibas nisi paulatiue hoc est per
 minima de octauo in octauum diẽ,
 cum longa trituratione in furno se-
 creto, taliter ut uirtus Mercurii uirtu-
 tem

tem sulphuris nō apprehēdat: quia debiles sunt in principio sui nutrimenti. Nam si uirtutes Mercurii, uirtutes sulphuris deuicerint per appositionē & multam imbibitionem aquæ, debilitatur sulphur dissolutione sui & fit pelagus conturbationis: & sic calor spiritus hebetatus & mortificatus remanebit absq; utilitate. Et propter hoc tibi notificauimus confortationem & debilitationē eorum in principio huius, & etiam in nostro Testamento. Errorem ergo tuum corrige, si in hoc casu aliquo defeceris, quē admodum dicemus infra in capitulo de uirtutibus & doctrina, quibus corrigitur error. Quia oportet quod in ista transmutatione uires sulphuris apprehendant uires Mercurii, ut et illas ad se attrahant et in se conuertant. Quia oportet ut spiritus
reso

resolutus per reductionē sui cōgele-
tur in corpus, & cū ipso fortiter colli-
get & cōmisceatur per minima ut in-
sensibiles partes corporū & subtiles
uniformiter cum partibus minimis
spiritus humidi copulent, & unū al-
teri coniungatur. Et cū hæ partes
cōiungunt nūquā separātur, sicuti
nec aqua mixta aquæ. Quia tūc cor-
pora vi spiritus attractiua ad suā pro-
pinquiorē naturam post homoge-
neitatem eorum primā sunt redacta.

De Metallorum homogeneitate.

PRima homogeneitas Metallorū
est sperma fœmineum metallo-
rum uel metallicū, scilicet argentum
uiuum nostrum; sed proxima natura
est ipsum gelatū in sulphur ad fixati-
onem. Quia solutio corporis in spi-
ritum est cum cōgelatione spiritus in
sulphur; & congelatio spiritus in sul-
phur,

phur, est cum dissolutione corporis in spiritum, qui spiritus est aqua cōgelata. Et ideo corpora soluta, ad naturā spiritus sunt redacta, & non differunt nisi quod magis fixa sunt ratione corporum quā spiritus uolatilis, & ratione spirituum magis uolatilia sunt quā fixa corpora. Amore em̄ nature uterq; eorum agit in socium sibi similē. Et ideo qui transmutare uult spiritus metallorū, laborabit in uanum, nisi prius corpora in talē reducat naturam, aut in aliam formā reducantur, quam prius erant. Vnde destructa prima forma corruptionis Mercurii, ut infra latius dicitur, immediate introducitur alia, per trāsmutationē Mercurii in sulphur. Sapiens em̄ & studiosus utiliter corrumperere poterit corpora, & nouam sulphuris formā introducere in illis.

Quia

Quia nostræ operationis intentio non est aliud, nisi ut eligatur purissima Mercurii substantia, ad corpora in sulphur resoluenda; quia ex illis tantum consistit Elixir. Quia forma argenti uiui in lapidem sulphureum transmutata, mox alia forma introducitur per conuersionem illius lapidis in Elixir, et hoc cum temperamento humidi et sicci, quemadmodum declarabimus in fixatione sequenti. Ex quo patet quòd non potest esse trāsitus de extremo in extremum, nisi per mediū. In hac arte medium accipimus spiritū coniunctionis medice inter duas qualitates quæ specie inter se disconueniunt, nō autem in genere, nisi solūm secundum maiorē uel minorem distantia unius ab altero, quam in decoctionibus suscipiunt tam per artē quàm per naturam.

turā. Et ideo species huius minorem habent similitudinem cum temperamēto, & puncto quod æquidistat inter extrema, & uirtute quæ sistit in medio extremorū. Si intellectus tuus notitiam habet de medio in specie antedicta, conseruare poteris & restituere sanitatē omnibus corporibus infirmis, & generationem eorū mortificare om̃ino, si educere scis mediū de potentia in actum. Vnde speciem huius medii augere poteris uel minuerē, si iungere uel disiungere no-
ueris flores arboris & frondes per so-
lutionem & congelationem, ut tradidimus in nostro Testamento de multiplicationibus, seruatis suis cōditionibus. Ad habēdum ergo & deducendum tale medium de potentia in actum, coniunge corpus cum spiritu, & per illum modum, quem na-

L

tura

rura requirit, ipsum paulatiuè imbibendo cum aqua Mercurii, & solo igne conterendo decoctione lenta, ut misceatur per desiccationem unius & dissolutionē alterius, ut totum unum fiat.

De fixatione.

CVm hoc tibi reuelatur declaratio dicti Auicennæ præcipientis omnibus electis huius artis, ut inter corpora & spiritus fiat amor. Et statim post subiungit & docet modū faciendi cūm dicit, Nisi corpus fuerit ablutum & mundatum ab intus & extra, nunquam recipiet spiritus fermentales, qui sunt res perficientes & deducentes illud corpus ad verum temperamentum, et altera repetitione iterum et iterum perficientes. Subiungit altera repetitione iterum &c. cum in effectu idem dicat, fac

fac pacem inter ignem & aquam, &
 habebis magisterium: hoc est ut
 corpus deducatur in simplum il-
 lud medium aëreum, ut sit quemad-
 modum spiritus de natura aëris, par-
 ticipantis naturam aquæ & ignis, ita
 ut ratione suæ simplicitatis per sub-
 limationem quasi in terream ascen-
 dat substātiā tenuissimam et aëre-
 am, quæ pars aquæ est permanentis.
 Sed hoc est impossibile, nisi cor-
 pus prius beneficio naturæ deco-
 ctionis incorporetur cum spiritu, et
 fiat totum unum. Tunc uerò uiuum
 ascendit sursum, secundum maio-
 res uel minores decoctiones et im-
 bibitiones quas habuit in sui disso-
 lutione, quia uniformiter est con-
 gelatum cum spiritu congelato, il-
 lud quod solutum est de corpore,
 nec minus quam illud congelatum
 L 2 est

est de spiritu, & fortiter colligatum cum corpore dissoluto certis & inenodabilib⁹ naturæ uinculis, ita quòd nunquam amplius ab inuicem separabuntur. Expedi igitur & necessariū est, ut quantum summa uolatilis, superat summā fixi, ut cum ea euolet, & attractione naturæ non fixum superius ascendat & sublimetur ut spiritus. Quapropter illud quod ascendit de corpore dicimus esse solutum in spiritum, qui factus est sicut punctus in medio unitorum, cōueniens melius cum temperamento, tāquam medium duorum extremorum contrariorum, ratione speciei, & duorū cōcordantiū ratione generis. Et ideo dicitur unū corpus & unus spiritus, ac unum medium retinēs in se naturam extremorū, scilicet aquæ & ignis, de ratione mediæ naturæ inter illa, ut
est

est aër. Sic ergo patet artifici quod dissolutio corporis fit cum congelatione spiritus, id est ascensione sublimationis: & fixio spiritus fit cum dissolutione corporis, ut patet per reductionem eius, quæ fit ex præcipitatione illius super corpus fixum. Propinquior autem causa huius fixationis, est mixtio utriusque per minima, quemadmodum superius diximus: ita tamen ut summa uolatilis non superet summam fixi corporis, sed uirtus fixi superet summam spiritus non fixi, ad fixationis intentionem. Ex prædictis secretum totum huius artis recollige, & similiter intentionem Aristotelis qui dicere non tacuit, quod lapides fugientes ab igne, suas uirtutes demonstrare nequeunt, nisi cum fixis fuerint mundati, id est coadunati, & artificiosis gummis artis sulphuris natura

naturaliter constricti. Si hoc intelligis fili, habere thesaurum cœli et terræ poteris. Sed opus est ut in principio reductionis huius aquæ, terram non imbibas nisi paulatim, ut gurges non mare fit, ne se in dissolutionē ponat uulgi, et colores spiritus seu uirtutes terræ hebetentur et mortificentur, sed potius per confortationem uiuificentur cum longa trituratione ignea bonæ informationis, ut aqua unum corpus fiat cum terrâ; nec suspendas te ab opere donec per triturationem et assationem, terra sicca sit et alba. Quia exiccatio cum forti trituratione et assatione terram facit albam. Nec minus tamen adhuc ipsam imbibe re debes paulatiuè, et postea calcinare suauiter, ut argenti uiui sequestretur aquositas, sub conseruatione

ne

ne tamen illius, ut sit urina infantis, dissoluens et uiuificans lapidem pretiosum. Cuius quidem urinæ uirtus seu ueneni sublimati, multiplicatur per resolutionem in eadem. Et caue quòd assatio lapidis non sit multum fortis, ne corpus solutum & ad naturam spiritus reductum, ratione suæ sublimitatis & acumine ignis uertatur in fugam & pereat magisterium. Et cum naturaliter fuerint exiccati, iterum eis uirtutem confortando, ipsum imbibe per ingenium tibi notum, & post decoctionem illud in digestionem dimitte: & cum digestum fuerit & congelatum, conforta per uirtutem eius sequestrando superfluam urinam naturalis humidi iam conuersi per assationem naturalē. Hoc enim fit ut uirtus sublimationis amplius sui acumine

cum informatione notabili, residuā humiditatem spiritus congelare ualeat, & congelatum per naturam sui retinere. Omnes enim istas operationes reiterabis sine tædio, uice post uicem, per Mercurii incorporamentum, donec terra de aqua sua biberit, *quarum* manifestabitur per signum supradictum.

De Sublimatione Mercurij & nutrimento per multiplicationem.

Fili operatio huius est sublimatio Mercurii & nutrimentū uel multiplicatio lapidis in substantia Mercurii; & cū nutritur aqua, augetur & multiplicat sicut res cæteræ. Quia in nutriendo non modicum assimilat puerorum educationibus, quorum uirtus digestiua uel digerens inuvalida est, nec patitur lac sugere, nisi per minima, donec calor naturalis cū uir

uirtute sui multiplicatus sit in eius
substantia, & uirtute ualida præmu-
nitus. Et ideo cū corpus in suæ nu-
tritionis principio sit frigidissimæ
uirtutis, ita ut lac uirginis infans epo-
tare nequeat, nisi quantum sua uirtus
attrahere ualeat de ratiōe sui, & cor-
pus de dicto nutrimentali humido
secundum mensuram suæ qualitatis
& uirtutis ipsius retinere poterit. Et si
hòc intellexeris, intelliges quare
multa quantitas corporis dissoluti,
congelari non poterit cū parua quā-
titate sicci corporis. Et si hòc iterum
intellexeris, uelociter pondera intel-
liges naturę in qualibet imbibitione,
quæ quidem à quolibet exercitato,
mediantibus signis quæ in qualibet
decoctione demonstrantur cognita
existūt: quorum uera informatione
pręcipitur, ut terram tantā decoquas

L 5 imbi

imbibendo, quātum affando deficit, ac omni uice post calcinationē terræ superfunde aquā temperatā secundū pondus notum, aut secundū æstimationē probabiliter ueritati appropinquantē, quātum tibi possibile fuerit, nō multum neq; parū; quia si multū fuerit, dissoluetur corpus nō dissolutione solenni sed potius uulgi, & sic mortificabitur in cōturbatione pelagi, & si parum fuerit, cōburetur & naturalis calor suffocabitur, cum naturā non habeat, in qua materia sua et proprietas cōtinuari poterit, & à cōbustione defendi. Illud uerò quod probabiliter estimationē ponderum artificis regulat in approximādo ueritati, est regula artis principiorum demonstratiuorum, quorum uisibilibus signis intellectualis regulatur doctrina; quia incerta probari neque

que

queunt, nisi ex his quæ aliquã habent certitudinẽ, ex quibus ars semper debet procedere, cum circa suam materiam sint certiora. Et hoc ideo, quia ars esse non potest, nisi à certis et determinatis principiis inchoet artifex; et regulare se debet per signa demonstratiua, quæ sunt colores in opere apparentes tam substantiales quàm accidentales, Licet alumnus artis de accidentibus nõ curet, sed solum de substantialibus coloribus, quæ sunt quatuor; scilicet niger, albus, citrinus et rubeus in qualibet decoctione apparentes, secundum magis et minus, donec cõpletum sit magisteriũ. Et cum uideris corpus tuũ in quãtitate, pondere et colore augmentatũ, tunc noueris substantiã Mercurii mediã, quæ causa est albedinis in sulphur esse cõgelatã, per uniformem mixtionẽ sibi unitam

unitam naturaliter cū corpore actio-
ne caloris; quia sic corpus uniformi-
ter de substantia sua exuberata aug-
mentatur per minima, & ratione spi-
ritualis nutrimenti crescit, ita ut in
parua quantitate corporis sit magnæ
substantialis & quātitatis uirtutis sul-
phur, quod est medicinarum princi-
pium seminale, & medicinæ crescen-
tis & multiplicantis causa, ac restau-
ratioe de perdita, cum exuberata hu-
miditate nutritura. Quapropter ex-
pedit cū corpus ita naturaliter aug-
mentatur & nutritur per conueniēs,
humidum, quod iuxta mensurā suæ
nutritionis siue augmentatione ma-
iori imbibas aqua, secundum ponde-
ra reuelata per artem ad conformita-
tem principiorum, & quantitatē cor-
poris augmentati, datam. Quia tunc
corpus maioris est attractiōis, & per
con-

consequens ratione suarū partiū spiri-
 tualiū in corpore affatarū & cōgela-
 tarū, maioris uirtutis digerentis ex-
 istit, & per totū corp^o essentialiter &
 naturaliter per nimiam permixtarū
 ratione bonæ & perfectæ cōtritionis
 utriusq; quibus partibus spiritali-
 bus nutritur corpus, & in purum sul-
 phur redigitur. Et cum maiori quàm
 prius indigeat alimento, imbibatur
 & nutriatur secundum mensurā por-
 tionis determinatæ, ad conformita-
 tem principiorū & uirtutis uice post
 uicem, & decoquatur igne lento, na-
turalem calorem excitante, & nō ex-
cedente, donec ad perfectam perue-
neris albedinem. Quia tunc uerè ca-
 lor naturalis se uiriliter defendit ab
 omni igne extraneo ratiōibus in no-
 stro Testamento expressis.

De calcinatione imbibitionis ultime.

Cum

Cum autem ad finem perueneris de
 coctionis & ultimæ imbibitionis,
 calcina corpus expellando humidi-
 tatē urinalem, quantū dissolutio illi-
 us abiiciet suauiter & nō festinanter,
 ne corpus dissolutū sit in fumū, & ma-
 gisteriū deperditū. Hoc autem reiterare
 te non pigeat multis uicibus, quāuis
 sit lōgum, quia tincturā non uidebis
 proficuā, donec colorē cōpleas albe-
 dinis permanentis, quòd secundum
 principale est principiū. Hic est color
 qui per ignē non uritur, nec intus nec
 extra, sed per maiorem decoctionem
 ignis, in citrinitatē reducit, quòd est
 tertium principale principiū demō-
 stratiuū: & demum per successionē &
 maioris ignis digestionē, terminat
 in rubedinē, quod signum est nume-
 ri complentis, & quarti principii de-
 monstratiui, quibus alumnus se regu-
 lari

lari debet in magisterio. Studeat ergo artifex & prudenter attendat cum in opere fuerit, omnia signa demonstratiua, quæ in qualibet decoctione apparent; & illa in mente sua recondet & sapienter eorum causas inuestiget: quia dum terra egreditur nigra, imperfecta est, & ideo non completa. Quacunque ergo uice post uicem paulatim & paulatim uigora igne in calcinatione, donec ex ignis formatione terra egrediatur alba; Quia sicut agens in humido primo generat nigredinem, ita agens in sicco generat albedinem, & successiue in illo albo citrinitatem generat, sed cum additione rei tingentis illud perficitur, quæ nota est naturæ; & hoc in calcinatione plumbi uidetur, quod primo in cinerem nigrum uertitur, post in album, deinceps

deinde in citrinum, et post modum in rubeum. Sic etiam sulphur habebitur album et rubeum ex metallorum materia ad plenū depurata, diuerso tamen modo sicuti declaratū est, decocta et digesta. Ideo si dominium humidi in terra fuerit magnū, et parū in ea de dominio calidi, certissimè nigredo apparebit in ea. Et si in ea dominium fuerit calidi temperati, et parū de dominio humidi, ita ut humidum aquæ expulsionē taliter, mensurata exhalari poterit. Et si ibidem insit etiam parum de dominio frigidi ad hoc ut post exhalationem humidi aquei, tanquam cōplexionabilis ratione calidi temperati retinere ualeat spiritus, certissimè apparebit citrinitas, & exinde apparebit rubedo. Quæ actio, licet frigidati cōueniat, non tamē conuenit excellenti, sed

ti, sed potius ei qui est complexionalis quę assistentiã naturę retinet medicinalis, ne ex ipsa calores fluerent & spiritus in ea fixi.

*Aqua prius terrę iungitur quàm
aër & oleum.*

CAusa tibi reuelatur in hoc passu, quare anima non coniungitur cum corpore, nisi spiritu mediante: & quare primo aqua in terram figitur, antequam aër uel oleum per reductionem configantur in terrã. Intellige intentũ naturę, scilicet quod calor in humido agēs, primò nigredinem generat & fumum: sed uincens humiditatẽ, inducit postea siccitatem in materia in quam agit: & sic in illa materia inducta siccitate, trãsmutationem facit nouam, & colorem generat nouum in generatione sicci, pulchrum, album splendidum

M

dum

dum & nobilissimum. Si igitur terra non fuerit alba, tere eam cum aqua limpida, & iterato calcina; q̄ Azoth, id est aqua & ignis, latonē, id est terram abluūt, & obscuritatem ab ea auferunt; quia præparatio terre semper fit cum aqua; & qualis fuerit claritas aquæ, talis erit claritas terræ. Et quanto magis fuerit abluta, tantò magis erit alba, eò quòd humidum calidū congelaturum, dum rectificatum fuerit cum humido aqueo urinali magis se habet ad albedinem, quàm siccum ad nigredinem. Et ideo quando quantitas humidi congelati & sublimati, quantitatem obtinebit corporis, albedo magis generatur in materia quàm alius color, ratione sui proprii humidi depurati; eò quòd in humido semper est natura perspicui. Et hæc est propria materia coloris. Et
ideo

ideo quantum magis terra nostra in tali humido abluitur, tantò magis al-
 bificatur: & quantò magis tale humi-
 dum depuratur, subtiliatur & præpa-
 ratur, tantò plus colore limpidiore,
 subtiliori & magis sereno multipli-
 catur. Et similiter à contrario sensu,
 quãtum nostrum nutrimentale hu-
 midum minus præparatur, & à gra-
 du sublimationis magis remittitur,
 tantò plus proportionatur nigredi-
 ni & combustioni. Et quanto magis
 approximatur combustioni, dum-
 modo in ea fit dominium calidi, tã-
 to magis erit fumus, caligo & deni-
 gratio. Perscrutare hæc ergo fili cha-
 rissime, & alia quæ dico: & præpara
 elementa ut sint à fordibus munda,
 et à combustionione tuta, donec earum
 sumatur tinctura. Quia si combu-
 rantur, effectu et commodo priuan-

M 2 tur.

tur. Ex his recolligere potes elemētorum præparationem fieri debere ante coniunctionem, ut eorum melioretur tinctura ab omni corruptione seruata.

De uirtutibus quibus corrigitur error per instrumenta propria.

Dicimus autem quòd uirtus est primum & particulare operationis principium in materia propria. Primum diximus ad differētiam argenti uiui nostri, quod est proximū & immediatum operationis principium, ut dissoluens aut congelans. Particulare diximus ad differentiam corporis cōtinuati, quod est uniuersale principium operationis sulphuris, ut est congelans uel dissoluens. Ideo non uolumus quòd ab essentia, distincta sint genera uirtutum, sed solum ab operationibus proximis, et eas

et earum origine quam habēt in materia. Quantum uerò ad considerationem operationum proximarum unum est genus uirtutum, scilicet operatio illa naturalis, cuius operatione principaliter saluatur natura, et perficitur tam species quàm indiuiduum. Et huius duo sunt genera: quia quædam sunt quibus ministrantur, et illæ ministratiuæ uocantur. Quædã uerò sunt ministrantes uirtutes naturales, quibus generatiua, augmentatiua et nutritiua ministrantur. Generatiua quidem illa est quæ ad hoc operatur, ut corpus procreetur simile, quòd fit dupliciter, uel per longam et successiuam operationem, quæ fit per minima: uel per promptam et breuem transformationem repentinam, quæ fit absque eo quod sensibiliter aut uisibiliter per sua trã-

M 3 feat

seat media. Et sunt huius generatiuæ opera duo. Primum opus generatiuæ est in matrice uel terra quæ uas philosophiæ dicitur, in quo uirtus naturæ diffunditur; & nihil aliud est quàm immutare materiam generationis: & hoc est secundum qualitatem & substantiam, prout sulphuris dispositio generando exhibet, ueluti fumosos uapores ipsius ingrossare humectando, & argētum uiuum desiccare congelando, & materiam mediam quæ propinqua est naturæ sulphuris retinendo. Hanc partem generatiuæ, nutritiuam hic appellare uolumus, cuius duæ sunt differentiæ. Vna est principium passionis in substantia, cuius ratione multa & diuersa procedunt instrumenta à materia, ut sunt colores, & accidentia & similia. Alia uerò differentia actiua dicitur,

tur, quæ agit motum constrictionis & dilatationis in materia Mercuriali, in qua facit suâ impulsionem & habitationem uel inspirationem, licet quandoq; iuari poterit per constitutionem exteriorum, sicuti est cibus, qui nisi per artificium comminutus fuerit & bene mastiçatus, naturam sui corporis ualde defraudat. Et ideo ex prima institutione naturæ habetur, quòd cibus prius perfectè cõminuatur dentibus ad hoc deputatis, antequam ad locum digestionis transmittatur. Et ideo quia constricção exarcetur & dilatatur animalis uirtute, licet antiqui improprie eã illi assimilauerint.

De secundo opere generatiuæ, quæ est in fornace & uirtute informante.

Aliud quidem opus est generatiuæ in fornace & uirtute infor-

M 4 mante

manente; & ista est duplex. Quia una est intrinseca, & naturaliter est in materia innata per naturam, per quam immediate materia trāsmutatur metalli. Alia est extrinseca, & ista dependet ab artifice, in quantum materiam præparat & disponit per artificium naturæ, secundum exigentiam uirtutis informatiue quæ est in materia. Propter quòd dicimus quòd Alchymista non est nisi simplex administrator naturæ; quia ipse non transmutat metallum sed natura; ipse uerò per artificium materiam præparat; & sic ipsa natura quæ sagax est & sapiens, artificium peragit. Sufficit igitur artifice sapienter disponere & informare materiam extrinsecus, secundum uires naturæ cum ipsa sufficienter per se operetur intrinsecus ad sui perfectionē. Motus liquidem
sui

sui ipsius adhærentes sibi, sunt viæ uni, et ordini uni, meliori et certiori modo quæ excogitari poterit, sicuti patet in incæratione cuiuslibet generati. Propter quòd patet quod tardamētum et præparamētum esse debet in magisterio philosophorum. Tardamētum ut natura motus præterire nō posset. Præparamētum ratione informationis, quā materia per artificem recipit ab extra, ut interius natura motus eius integret. Quamobrem conueniens est ut uirtus caloris excitantis, uirtutem caloris naturalis excitati non excedat, alioqui motus non integrabit, sed ad alia transiit quæ non sunt de uirtute huius naturæ, aut informationis, cuius notitiam superius per signa dedimus demonstratiua. Qui autem principia huius artis ignorat, informationem mate-

M 5 ria

ria necessario habet ignorare: quare experimentatorem huius artis ad plenum oportet cognoscere vires, & illis mediantibus firmiter adherere principiis iam dictis, maxime cum sufficiens sit natura tibi & sibi, in omnibus quibus ad sui perfectionem indiget. Quia ipsa sagax est sollicita in contritione, continuatione & incarceratione sui corporis, cuius sollicitudinis non est finis. Unde certum habet tempus ad imprægnandum, ad pariendum, ad nutriendum, & ad operandum. Cum terram habueris imprægnatam, expecta partum: cum uero terra peperit nutri eam, donec omnem ignem tollerare poterit. Tunc de ipso projectionem facere poteris.

*Quid sit informare & quot sint
informationis opera.*

Ex

EX his potest sensus rationabili-
 ter cognoscere, quod opus infor-
 mare nihil aliud est quam debitam & na-
 turalem formam sulphuri uel lapidi, &
 postea Elixiri & medicinæ tribuere.
 Cuius uirtutis informatiue in gene-
 re tot sunt opera, quod ad formatio-
 nem sulphuris uel lapidis possunt esse
 necessaria, aut sunt de facto in quan-
 tum dependent à uirtute formatiua
 quæ est in materia seu in sensu uisus,
 scilicet figura quæ sub diuersis colo-
 ribus ostenditur, antequam ad per-
 fectionem perueniat meatus, uel
 spongiositas, gracilitas, leuitas, aspe-
 ritas & lenitas. Sed in gustu sunt
 duo, scilicet amaritudo & dulcedo.
 In odore duo aut tria sunt, scili-
 cet foeditas, insipiditas, uel quasi
 fragrantia uel redolentia magna.
 Sed hoc ultimum est in Elixiri uel
 lapide

pide nostro. Necessè igitur est, licet eliciatur lapis à natura duorum luminarium, antequam de eo Elixir fiat perfectum, ulterius digeratur, et sulphuris falsedines auferantur, quæ à menstrualiali sexu primæ originis in eo conuenerunt: et postea fermentis suis complete albis uel rubeis decoquatur, quousq; fixum sit, et liquefactum administratione incarcerationis naturalis. Sed opera informationis extrinsecæ, quæ immediate procedunt à notitia practicæ, sunt tot quot iam diximus, & dicturi sumus, licet exercitatus possit illa si intelligens est ualde abbreviare, uel etiam elongare. Et nos de illa benedicta nigredine à paucis cognita, benignum spiritum egredi affectantes, pugnam ignis uincentem & non superatum, licet sensibus multotiens corporis palpauimus,

mus, & oculis propriis uidimus, extractionis tamen ipsius notitiam nō habentes quacuncq; scientiarum uel arte, sentientes nos adhuc aliqua rusticitate suffultos, nullo modo eam plenè comprehēdere ualuimus, donec alius spiritus prophetiæ, spirans à patre luminum descendit, tanquam suos nullatenus deserens, aut in sibi postulandis deficiens, qui nobis in somnis uigilantibus tantam claritatem oculis mentis nostræ infulsit, ut illū intus & extra remota figura gratis reuelare dignatus est, insatiabili bonitate nos reficiendo, demonstrās ut ad eam implēdam disponeremus corpus ad unam naturalem decoctionem secretam, quam penitus ordine retrogrado cum pungenti lancea, tota eius natura protinus in mœram nigredinem uisibiliter sit dissoluta:

luta; cuius modum expresse tradidimus in præfenti uolumine per excerpta, ut de more suscepimus antiquorū, cum cælaré fuerimus coacti loca, in quibus ea posuimus. Nos sacra pandimus illis, qui Dei secreta decenter seruando honorant; cū solius Dei sit reuelare ea, homo diuinę maiestati subtrahere nititur, cū talia soli Deo pertinētia uulgat, spiritu prolationis humanæ aut literarū serie. Propterea operationē illam habere nō poteris, quousq; spirituali prius fueris diuinitatis meritis cōprobatas. Tradidimus nihilominus practicā certā ex secretis illis extractā, præcepto naturæ opificis; per quem ad finē illius peruenire poteris humida sublimādo. Ad spiritū igitur illū sana mēte & deuotis laudibus in statu gratiæ resonādo recurre, ut operationē tibi aperiat,

riat,

riat, quā manifestabimus in fine nostri cōpendii. Et in tali perseuerātia si perstiteris, post unū secretū tibi reuelabit̄ aliud iuxta mercedē libera-
 minis gratiæ gratis datę. Dissolutio-
 nē illam secretā infra nouē dies me-
 diocriter intellectā perfice, cū nō fiat
 transitus de prima ad tertiam, nisi per
 illam quę media est inter hanc & illā.
 Quia hoc secretū à nemine mortali
 reuelandū est, præterquam ab almo
 spiritu, qui ubi uult spirat, inspiret̄.
 Proinde informatiua sulphuris uel
 Elixiris certo linearum cōcursu pro-
 prietatis, ut perforata quandoq; quā-
 doq; aspera, & quādoq; leuia, tamē cū
 adiutorio exterioris uirtutis intrin-
 secā informātis, quę ab artificis inge-
 nio necesse est puenire, præsertim cū
 per illā uirtutē directū motū acqui-
 rat ad formandū quæsitū, informans
 natu

naturaliter informata in materia.

De augmentatiua & de exuberatione Mercurij per resolutionem indiuiduorum.

Augmentatiua est illa quæ uel sulphuris aut lapidis per medicinæ quantitatem naturaliter perducitur ad illum terminum, ad quem indiuidua peruenire possunt. Et in isto passu exuberatio Mercurij, & ad quid prodest, quæ per resolutionem perficitur sub cõseruatione proprietatis. Qui ergo proprietates indiuiduales ignorat, proprium regimen corporis & eius exuberationẽ ignorabit. Quia augmentatiua proprietatis cū suis uirtutibus indiuiduis existit sulphuris & argenti uiui; & ideo cum indiuidua sulphuris per minima sint cum indiuiduis argenti uiui soluta, scilicet per reductionem illorum in argentum uiuum, exuberatur

tur illud proprietatibus permixtis sub alteratione notabili in spiritum & formam argēti uiui nostri. Et cū tale argentum uiuum à proprietate sui sulphuris exuberatū, iterum per contrariam sui operationem in lapidem reducitur, proprietas sulphuris ingressa in argentum uiuum ratione exuberationis & amore attractionis, cum auxilio proprietatis illius quę in sicco sulphuris, remansit assiduout augmentatiua. Et quā diu hæc uirtus operatur in lapide semper deperditio amplius restauratur ex talis argenti uiui substantia exuberata, quæ ei est ut lactis ferculum in infante, & magis proprium quā alimentum in animalibus, & ideo ad quantitatem deuenit maiorē. Propter quòd amplius uirtus pascitiua fuit appellata, Et illud ideo, quia sicut pastus

N

fatias

fatiatiuus ex lacte est à media Mercurii substantia exuberata sublimatione ad cõformitatem qualitatum sulphuris, lapidem refectionis ostendit: in quibus intuens propriis oculis uideri potest manifestè in suis enutritionibus. Alii autem appellauerunt ipsam uirtutem nutritiuam, & hoc quam diu lapis crescit restauratione deperditi. Sed quia cibus sibi propinquatus introducit ueluti pascens, ideo pastatum merito nuncupatur: ex se tamen solummodo reparat quantũ deperditum est in proprium sulphur uel minus, cuius propria operatio est alimentum siue Mercurium exuberatum in sulphuris substantiam a simulatione perfecta transmutare albi uel rubei cum igneitate simplici non urenti: de cuius substantia aurum uel argentum sub terra fuerat

rat

rat procreatum. Et per hunc actum
 assimilationis seruit augmentatiuæ.
 Et quia hæc deperditio multam am-
 bit latitudinem, & hæc latitudo ter-
 minum continet infinitum quod est
 continens in natura creata quantita-
 tis perficientis magnitudinis & aug-
 menti multorum lapidum metallo-
 rum super quantitatem finitam. Et
 iterum cæratium multitudinis &
 augmenti cunctorum animalium &
 uegetabilium esset infinitum, si mū-
 dus nunquam ei deficeret. Quia cō-
 tinuè operatur in augmentatione sui
 quàm diu ei durare potest informa-
 tiua uirtus exterius data per quemli-
 bet qui fuerit alumnus in arte. Me-
 moriæ cōmendandum est quod spe-
 ciei indiuidua, quæ ex parte sexus fœ-
 minei educuntur, nisi semen cū sper-
 mate in matricem ad generationem

introducuntur: nec ulterius ualet ma-
teriale principiū aliud quàm misceri
illud quod primo radicali humido
existit colligatum. Causa huius est,
quā materia spermatica mulieris pro
maiori parte magis & potius rema-
net passiuā, & in radicale humidum
nequit transmutari: eò quòd nō sunt
similes sicuti sunt illa quæ per totum
unius sunt essentiæ: quemadmodum
sunt metalla in se. Natura uerò ultra
quā perfecta, species requirit per so-
lam infusionem, & si abundat in ma-
teria, dissimilitudo propriæ speciei
sequitur, ut monstrum sit duorū ca-
pitum uel trium: & hōc ratione dis-
similitudinis partium à partibus dif-
ferentium. Metallorum genera uni-
uersa unius sunt essentiæ, & hæc ma-
terialis essentia purum est argentum
uiuum hermaphroditū, & naturam
in

in se possidet uniformem. Constat quòd pars addita parti & totum ad integrādum partem uice post uicem per minima, absque dissimulatione partium radicalium, congelare ualet in sulphuris substantiam. Et hæc est sulphuris substantia media, qua certa & naturali proprietate tenuissimus spiritus ille retinetur, cùm sit de natura sua; uirtute cuius amoris copulæ, infrangibili preuilegio in re etiam se fusionem constituit. Et maxima in arte dicitur propositio subsequens: quanto minoris fuerint feces quantitatis, tanto maioris exuberantiæ sublimationis Mercurii necesse est esse. Et hoc ideo, quia per causam mediam, tota cognoscitur illius substantia pura & radicalis in complemento conuertenda quantitatis naturæ. Expertum & sollicitū te esse

oportet, ut in parua quantitate fecum, paruū subiicias ignem ad perfectionem sublimationis illius: & cum augmentatæ fuerint feces ex illo maiorem tūc adhibeas ignē necesse est. Ad primam igitur formationē lapidis ualde modica quantitas fecum, sufficiens erit seminali principio quod albi sunt fumi. Sed ad augendū & nutriendū ipsum principium, exuberare oportet humiditatē nutritiuā, de duobus fumis tenuissimis albis, quorum unus est sensibilis ut Mercurii, & alius insensibilis ut uapor sulphuris in opere depurati. Qui igitur amator fuerit ueritatis, & inquisitione propria sublimationem nostram rectè scire uoluerit & utiliter, primo ad naturalium recurrat principia, de gradu in gradum generalem rotam huius artis uoluendo, scilicet extremorum

rum

morum & mediorum, donec per gi-
 rum explete fuerint ad plenum res-
 uoluta, & insuper addiscat qualiter in
 lac exuberatum substantia menstrui
 in uasis & mannulla sit retenta: de-
 inde in substantiam foetus uehitur, &
 ad extremum propter complemen-
 tum solenniter in mulieribus sub-
 limatur. Sagax in arte non est qui
 nutriendo lapidem cum continua
 successione lapidis, aquam facere ad
 partem ignorat, unde exuberatio-
 nem Mercurii tempore formationis
 illius cum exuberata tam substantia
 conficere debeat. Si hæc intelligis,
 euidenter tibi patet multiplicatio-
 nis cōplementū. Fac ergo ex substā-
 tia illius, informatione superius da-
 ta attenta, ascendere fumum, & erit
 in uapore sublimatus. Hanc subli-
 mationem uocamus exuberationē,

ratione bonæ mixtionis & subtilis, quâ partes rationabiliter mixtæ suscipiunt ex presenti eorum decoctione. Sed complementum earum partium exuberatarum sublimatio est, cum in sulphuris substantiam à substantia aquea fugitiua separata sunt congelatæ, uirtute & acumine sulphuris, opus est ne per retentionem illius reductiuè fixationis & projectionis totam eius substantiam mediam fugitiuam faciat.

Quatuor sunt naturales uirtutes, quæ tribus seruiunt prædictis: scilicet attractiua, elementatiua, retentiua & expulsiua.

Virtutes naturales quæ prædictis tribus seruiunt & ministrantur sunt quatuor: uidelicet attractiua per quam substantia lapidis de Mercurio attrahit id quo in artificio indiget, & hoc

hoc per uirtutem elementatiuam,
implere cupiens uacuum. Retenti-
ua uirtus est quæ retinet ratione ua-
cui appetentis. Elementatiua po-
tentia & digestiua retentum trans-
mutat ab una dispositione in aliam,
ut argentum uiuum in substantiam
sulphuris coagulantis; & postea ali-
ud argentum uiuum ad hoc ratione
uegetatiuitatis uel quasi; cuius uirtus
ex igne prouenit occulto in fixa ar-
genti uiui substantia. Et hic est ignis
naturæ absconditæ filiis ueritatis re-
uelatus. Per quem ignem tantum fa-
cere poterunt in una die, quantum
calor Solis in minenis efficit in mille
annis; quia sicuti glutinum uituli uel
agni sua proprietate lac coagulat in
caseum, ita iste ignis per abscondi-
tam uirtutem naturæ congelat Mer-
curium per magisterium. Expulsiua

N 5 est

est illa per quā natura expellit quòd ei non conuenit. In hoc passu attenti & solliciti sint huius artis & totius medicinæ artifices, ut quæcunq; facienda præparent ad uolitum & beneplacitum naturæ, cum ipsa sit sufficiens attrahere quòd suæ naturæ est cōueniens, & alienum reicere, ut auxiliatrix principalis in fine suæ perfectionis Scire etiam te oportet in cōplementa tuæ correctionis erroris, quòd uirtutes prædictæ, quātum ad originem quā ab elementis elementatis contrahunt dupliciter differūt. Quia quædam illarum sunt innatæ, & quædam influentes. Innatæ uirtutes illæ sunt, quæ proprie sunt elementorum lapidis & elementatorū. Dicitur aut̄ innata uirtus uniuscuiusq; elementi, pro tanto quia nō inhæret illi ex influētia alterius elementi, ut post illos

illorū diuisionē aut effectum, in quo ostendit propria uirtus minima non adhærere, nisi ex propriis & intrinsicis generatione sui principiis. Influentes aut dicuntur uirtutes quæ ab aliquo alio elemento fermentato, uel à pluribus eorū deriuantur. Ex quo clarè tibi patere poterit quod unū quodque elementū elementatū, lapidis innata uirtute temperatur, uel uirtute innata & influente simul. Sed in reductionibus coniunctionū, iam alteratorū mixibilium propriè demonstrat unam sufficere artistæ huius magisterii, nec oberit auferre aliud: quia illa elementa elementata solū ab innatis reguntur uirtutibus, quæ à principiis descenderūt sensibilibus, ad quorū meatus nondum uenerūt. Sed ab innatis & influentibus reguntur uirtutibus, quæ aliquo meatu sensibili emanationes recipiunt ab illis.

Qui

Quibus instrumentis prædictæ uirtutes operationes suas perficiant.

NEcessario scire habet artifex in magisterio & cognoscere quibus instrumentis præfatae uirtutes operationes suas perficiant in elementis elementatis, ad hoc ut peccata operationem rectè corrigere ualeat, & etiam perfectiones conseruare. Illa ergo instrumenta quibus immediate uirtutes operationes suas producant, & in elementis elementatis perficiunt, sunt in composito & complexo; unde uis & uirtus localem motum exercens per se, utitur compositione immediate. Et licet nõ insit talis uirtus localem motum exercens, tamen in ea uirtus est motum exercens immobilem secundū locum. Et licet primo & principaliter insit ibi motus immobilis, tamen
est

est secundum locum. Secundo modo & posterius, motus inest ei quidem in attractione alimenti. Quia sicuti probatum est in libris de animalibus, nutrimentum mouetur ad partes eius quòd nutritur, sicuti locatum mouetur ad locum. Sed hæc attractio quantum ad locum ad què alimentum attrahitur, est uis terræ, quæ est in concauo suo aëre plena, exuberatum, ad se humorem attrahens, licet forma alimenti per digestiuum calorem ei dati, cibum miscet at cum terra. Etiam uis terrei elementi trahit ad se alimentum, sicut locus trahit locatum, sic nutrimentum eius quod nutritur, intra ipsius spongiositatem receptum. Ex quo de necessitate oportet, quod talis uirtus utatur secundo, sine posterius compositione. Cæteræ aut uirtutes utuntur

inme

immediate complexione: & etiam prædicta, quæ non exercet motum secundum locum: & hoc in quatuor naturalibus ministrantibus certius artifex experitur. Naturalis tum complexio terræ lapidis, quia particeps est caliditatis, quantum sibi sufficit attrahere potest. Quia uerò particeps siccitatis, quantum sufficit potest retinere. Quia uero, humiditatis expellere: quia uerò caliditatis & humiditatis, digerere. Et sic fit quòd una qualitas, ex diuersis qualitatibus composita, fit principium unum operationum diuersarum: uidelicet in complexione Elixiris. Cui quidem qualitati siue principio, calor etiam naturalis & spiritus fluentes instrumentaliter seruiunt. Quamuis tamen etiam in lapide formato, non sit nisi

una

una qualitas actualis, uel in Elixere composito, uel adhuc in terra depopulata, uidelicet complexio qua omnes naturales uirtutes eius, suas operationes perficiunt. Veruntamen quisque sagax artifex, in hoc magisterio, quatuor esse determinatas, considerare debet. Non quia sic terra lapidis, uel ipse lapis aut medicina realiter informetur, scilicet determinate cum una qualitas instrumentalis in terra, uel sulphure, uel Elixiri, ex diuersis in simul mixtis componi sit necesse, ut sit proprium instrumentum cum quo perficiuntur actiones. Sed quia sic existit forma practicalis in opere practicandi, ut sciat artis alumnus, quod labilitas uel lapsus cuiuscunque uirtutis naturalis, siue in terra, siue in lapide, siue in Elixire, qualitatibus

tibus determinate alterantibus propriis, recte corrigitur. Ita quādo peccat retentiua in actione sua, tunc determinate sufficit exiccare, quantum & quando prædictorum quodlibet indiget suo loco. Verūm cūm retentiua confortatur per deficcationem & exhalationem humidi, tūc expulsiua debilitatur in sicco: & cum retentione illius, confortatur in humido, & hoc per aggregationem humoris aquei scilet Mercurii, cuius natura sufficienter exuberatur cum uapore corporis, de quo exiccatur. Idcirco si expulsiua debilitatur in corpore uel lapide, confortabis illam, humectando determinate cum aqua propria. Si uerò digestiua in aliquo defecerit, & maximè in ultimis reductionibus, succurrere ei confortando eam per modum quem tradidimus
in

in tractatu de Cōsideratione Alchy-
micorū, scilicet calefaciendo & hu-
mectando cum calore spirituali, do-
nec recuperauerit uirtutem perfectè
digerendi. Similiter peccante attra-
ctiua, sufficit calefacere & moderate
desiccare. Proinde intelligēs hoc ma-
gisterium atq; practicans, debet eti-
am uirtutes lapidis operari cum eis,
& non lapis inferri ab eis. Ad notiti-
am uerò certitudinis mensuræ uir-
tutum cuiuslibet prædictarum ha-
bendam, generaliter obseruare debet
quisq; naturalis in magisterio, quòd
uelocitas atq; frequentia, uel etiam
uehementia cuiuscunque naturalis
actionis, eam qualitatem significat
in complexione dominari, per quam
actio illa maximè perficitur. Sicut
potest certitudinaliter per elemen-
torum cuiuslibet actionem in aliud.

O

Exem-

Exemplum uelocitas digestionis uelut in igne spiritali mediocriter uiscosæ, caliditati attestatur; & moderatæ humiditati Fortitudo autem attractionis, caliditati & moderatæ siccitati. Proinde præparamus eius subiectū humiditate propria ad mensurā attractionis. Retentio uerò attestatur dominio siccitatis. Expulsio humiditatis dominio. Ex his uerò patebūt utiq; rationes, propter quas naturalis artifex notare debet oēs quatuor qualitates cōplexionales actiuas, uel operatiuas seu effectiuas. Quarū una est, quòd sit principium actiuū naturaliū operationū in quolibet corpore, tanquam instrumenta uirtutis. Alia uerò est, quia per se faciunt immutationes uel alterationes in corpore quolibet. Nam siccitas & humiditas, ita benè secundum naturam

ram

ram corpus alterant faciendo impressione in eo, sicut & reliquæ duæ, licet non ita cito aut fortiter. Considerare uerò has secundum quòd ad inuicem se habent. In transmutationibus philosophicis, solius est naturalis.

Partus uerò terræ fit per uia sublimationis inuentæ. Cùm igitur terra conceperit & biberit de aqua Mercurii, quantum cognoscere poteris per eius uolatilitatem, & spoliationem fecum à substantia purissima alba, per iam dictas reductiones mundaues à sulphureitate corrumpenti non fixa: protinus eius materiam sublima, cum fortiore igne quo poteris, donec ascendat ad modum albissimi pulueris uel foliorum Lunæ aut talchi splendidi, cuius maior pars est argenti uiui quantitas, quam sulphu-

phuris corporū. Et ideo subita ignitione, spiritus unitus per minima, corpora secū eleuat in fuga sulphuris. Cū autem uideris materiam terræ purissimam sursum eleuatam, & tanquam rem mortuam aludel spōdilibus adhærere, tunc sublimationē super eam reitera, sine fecibus inferiorius remanentibus: quoniam pars illius fixa cū fecibus adhæreret, & tūc per aliquod ingenium, ab illis separare nō posset aliquis. Illud uerò quod in superficie aludel, tam à fecibus, quàm à sua substantia media fuerit sublimatum ad modum subtilissimi pulueris, adustionem cū corruptione inducit; licet pro maiori parte in præfocatione uaporis, tempore conceptionis uel reductionis, scilicet in calcinationibus, quod subtilius est & magis intensum, à puro uapore euolet

let altius fuliginosum, & à fixiōis retentionis substantia separatur: cū non sit de argenti uiui substātia, neq; de perfectione illius. Residuum uerò quòd sublimatū est à fecibus, est pars illa quæ ita æqualitate consistit, quòd simplicē fixationem super ignē facit sine adustione aliquali, tanquā onus & fundamentum totius magisterii. Est enim subtilis substantia media Mercurii, ex qua nostra conficitur medicina, quæ ex argenti uiui materia ducit originem, & ex illa debet creari immediate. Tu alienum noli introducere aliquid; nisi illud quod ortum sit ex eo in propinquitate suæ naturæ. Et in isto passu realiter ostenditur doctrinæ filio, quod materia de qua componimus medicinā, non est argentum uiuum in natura sua, cū iam mutatum sit in sulphur.

○ 3 Nec

Nec in tota sua substantia, cū iam partes extreme fuerint separate ab illa medicina. Imo est lapis benedictus & spiritus participans duabus extremitatibus. Veruntamen quia lapis factus sit de sua substantia media, uocatur simpliciter argentum uiuum, quia suū sulphur illuminat, & ab adustione cōseruat, quòd est sibi propriū signū uelut causa perfectionis. Fac ergo agnitionē inter clarū & limpidū eius, quoniā illud quod immediate ascendit super fecibus, adhærens ascensione mensurata, uocatur cinis à cinere extractus, uel à concauo illius sublimatus & honoratus. Quòd uerò remanet in parte inferiori scilicet in fundo aludelli, est inferior cinis, uituperatus, damnatus, fex, scoria & nigredo obscura, qua nullatenus indiges in magisterio. Collige ergo cautè q̄ in medio sublimatum

matum

matum inueneris, ne fugiat in fumū; quoniam illud est approbatum, que-
situm, bonum, melius, optimum, ter-
ra alba foliata, coagulans ut coagu-
lum agni, coagulatū, cinis cinerum,
lapis & Mercurius, arsenicum & sul-
phur album, & sal naturæ proximū,
ac infans generatus & natus & alumē
nostrū, & genus, & prima & proxima
materia metallorū, & primū subie-
ctū in quo sua elemēta propria eius-
dem scilicet natura naturata, humida
& tēperata, quæ debet reduci atq; figi
in & cum igne suo, per modū nutri-
menti, donec fluat cū suo fermento
sicut cæra sine fumo, & oēm patiatur
ignem. Operare ergo cū eo ad argē-
tum, & cito incipias magisterium ne
inueterascat sine comestione quoniā
assumere eū non debes nisi recenter
post partū cū sanguine suo, ut natura

uenerabilis quę ex labilitatis uiolentia fuit debilitata, lassata, & à suo temperamento distracta uel elongata, confortetur cum suis fermētis albis, quousq; ad melius sit temperamentum propinquum. Cuius signū erit tunc quando fluet per minimū ignē, scilicet ante argenti uiui fugam; & insuper augmentatum ad ultimū stans & penitus profundans, tingēs & perseverans.

Cū autem ad Elixir rubeum, naturalem ignem dico uisibilem, in colore suo habere uolueris pro sulphure rubeo, hęc facias per tertiam conjunctionem, tertiam pręgnationem, & tertium partū. Fac ergo masculum ascendere supra mulierem cādidam, ut generet filium sibi similem. Naturaliter enim desiderat pater multiplicare speciem suam in filium, ut naturam

turam quam non potest seruare in se
 custodiat in sua prole. Et ideo ad ge-
 nerationem illius oportet quòd trās-
 fundat de sua propria substātia. Hu-
 ius uerò pater est Sol, & Luna mater
 ad eorum primam simplicem mate-
 riam redacta. Argentum quoq; uiuū
 in cuius naturam sunt redacta, & me-
 dium gignens naturam coniunctio-
 nis illorum: quia cum argentum ui-
 uum cum argento uiuo cōiungitur,
 nunquam amplius separantur, sicut
 nec aqua mixta aquæ. Coniunge er-
 go sperma masculinum, scilicet sul-
 phur rubeum absconsum & solutum
 in aqua, cum spermate foeminino su-
 perius collecto ad modum sulphu-
 ris albi, per modum cōtritionis, im-
 bibitionis, & lentæ decoctionis, do-
 nec in aquam rubeam dissoluatur, &
 totum fiat unum uerissimæ mixtio-

O 5 nis.

nis. Cúm q; uerò dissolutum fuerit & unum quidem factum, per modum reductionis congeletur. Coagulatū, iterum solue in aquam, & iterato cōgela in lapidem per modum superius ostensum. Tertio uerò ipsum in aquā dissolue & decoque, donec totū fiat rubeum. Fili non enim subtiliat, qui non coniungit per minima. Nec ille qui desiccatur priusquam imbibat, nequit coniungere per minima. Imbibe ergo totum & desicca, & fiat puluis tenuissimus scilicet solutus, non in aquā nubis, sed in aquam sanguinis & Mercurialē. Deinde administra sibi ignem fortissimum, ut separaretur substātia alba nō tincta, & residuum deauretur, tingatur, digeratur, coaptetur & rubificet. Quòd uerò in similitudinem pulueris subtilissimi ascenderit sursum, est sulphur

phur sublimatum albissimū. Quòd autem in fundo manet deorsum, est sulphur & Elixir ad aurum. Et in isto passu manifestamus philosophos uerūm dixisse, quòd ignari & rustici tenent pro impossibili. Et nos similiter obuiati fuimus hoc absolute non credere longæuis temporibus, donec in fine uidimus & manualiter probauimus, scilicet quòd unus est lapis, una medicina, una materia, una dispositio, unū opus, ac unū uas ad album & ad rubeum sulphur, simul & semel faciendum. Quamquam omnes huius artis inuestigatores uidētes prædictam albedinem in uase apparentem, astare credant in illa rubedinem occultatā esse. Nō enim oportet te fili, si totum sulphur album in rubeū conuertere uolueris, albedinem prædictam extrahere per subli-

sublimationem à rubedine, sed solū
coquere cum igne lapidis, donec to-
tum fuerit rubeum atq; fixum, & ni-
hil de eo in sulphur album ualeat
sublimari, quod erit signum com-
pletæ decoctionis. Caueas tamen in
modo faciendi & intelligendi effe-
ctum facientis scilicet ignis rubificā-
tis. Nam secūdum quòd uirtus ignis
lapidis existens in semine Solis, uin-
cit uirtutem aëris puri in semine Lu-
næ, sulphur album purum erit simi-
le Soli in rubedine & etiam in pon-
dere. Sic enim pater generat suum fi-
lium in spermate mulieris, ita ut per
filium spiret spiritum, quo tingimus
tinctura inseparabili, cūm amor sit
utriusq; atq; nexus, qui per filium su-
um sulphur rubeum à patre proce-
dit, ad omne imperfectum perficien-
dum, ut puta in Solificum uerum.

Et

Et ex hoc tibi reuelatur, quòd perfectio circularis relucet in magisterio cum cõplemento lapidis: quo mediante per sequentem operationem facimus Elixir completum.

DE QVARTO ET VLTIMO PRACTICALI PRINCIPIO:

in quo determinatur de potentia secundæ reductionis aquæ quæ traditur cum intentione figendi, & corporis abluendi, vt totum sit fermentum.

Incipit Quartum practicale principium.

Intentio huius quarti & ultimi practicalis principii, est figere album sulphur & rubeum, super corpus fixum: ut si album sulphur figatur super argẽtum, & sulphur rubeum super aurum. Quoniam qui argentum uiuum à corporibus extractum & in sulphur conuersum, non coagulat
in

in sulphur album fixum ignem patiens, per additionē illius cum argēto, nullam certē uiam exigit ad albedinem. Et qui ipsum argentū uiuum in sulphur albū mutatū, non coagulat in sulphur rubeum fixum ignē patiens, pro certo nullam uiam exigit ad rubedinem. Fili cauere debes cū fueris in coniunctione ista; quia sine fermento, nunquam exhibit Sol neq; Luna. Et illud ideo, quia locus certus & determinatus generat locatum certum & determinatum, per proprietates suas. Quamobrem reuelamus tibi, quod natura omnium complexionalorum, siue plantæ fuerint, siue animalia, siue mineralia, uergit ad naturam complexionis loci generationis ipsorum. Cōiunge ergo sulphur cum corpore, de quo fuit præparatū ab initio, ut generet sibi simile &

le & fiat Elixir totū quod coniungis. Omne illud coniungitur cū eo quod suæ naturæ est, alienum uerò respuit igni exponens. Cūm igitur coniunxeris eū cum suo corpore, nunquam desinet in illud agere, donec totum conuertat. Nam sicut humidum per primam reductionem induratur, cōmiscendo uaporabiliter cum uapore terreo & præfocatur, ut fiat sulphur simile terræ, quæ est matrix sua uel nutrix, sic & illud sulphur per secundam reductionem illius, in propriam naturam metalli conuertitur, & in naturam fermenti, per proprietatem sui additamenti liberè permittatur. Propterea quādo uolueris fermētare, misce sulphur cum corpore, ut totum sit fermentum. Quoniam fermentum redigit sulphur nostrum ad suam naturam

coloꝝ

colorem & saporem per omnē modū. Non tamen putes hanc coniunctionē, propriam fermentationē me dixisse, sed quādam in quantū reducit lapidē ad appropriamentū tēperamenti cuiusdam, & corpus simpliciatū ac præparatur ad modū pulveris calcinati, soluti & indurati atq; fixi, ad resumendum fermentum proprium quod dicimus oleum. Sit autē fermentum ad album, album: & ad rubeum, rubeum. Si uerò posueris uel præparaueris corpus argēti, cum sulphure auri: reducetur in naturam argenti, sed non ad illius colorem, & e contra, & erit turbatio naturarū in magisterio. Caueas ergo tibi ne ponas fermentum uel corpus unius sulphuris, cum sulphure alterius. Quia fermentum auri, nihil nisi suum sulphur rubeum in aurum conuertit.

Nec

Nec fermentum argenti, nisi sulphur
suum album, in argentum. Quia illud
nūquam potest figere, quod natura-
liter fixum non est, nec fuit. Hoc
igitur erit proprium sulphuris fer-
culum in hoc regimine. Ipsum enim
modo indiget nutriri, maiori & for-
tiori cibo. Quapropter in sui fixatione
administratur ei de corpore fixo &
non fixo in cibum, quem sua uirtute
potenter digerit, subtiliat & ad natu-
ram sublimem conuertit, & seipsum
attractione illius in fermentum natu-
raliter, & per minima, in uerum
temperamentum constituit, in for-
ma pulueris sicci. Quod patet, quia
si modicum sulphuris proiciatur su-
per multum corporis, ita tamen ut
super illud habeat potentiam, con-
uertet ipsum cito in puluerem, cuius
color erit sicut color corporis super
P quod

quod proiicitur sulphur. Fili non est autem hoc corpus fermentum, licet fuerit argenti purissimi substantia, sed est in genere participans cum eo, quia exiuit ex eo, & iterum per minima, seruata sui medii natura, reducetur in illud. Animæ enim sunt fermenta, olea, unguenta, aurum & argentum nostrum. Igitur propria corpus fermenti ante fermentationem, scilicet antequam animæ coniungantur cum eo. Quia certum est quod anima non coniungitur nisi in spiritu: nec spiritus cum corpore, nisi prius fuerit subtile & simplex ad modum spiritus. Vnde uersus.

*Hæc res est actu, dum sit puluis sine tactu.
Simplex, corrosus, subtilis, erit pretiosus.*

Et

ET illud ideo, quia cū sit subtile ut spiritus, amplectitur spiritum & retinet animam. Ergo fiat de corpore puluis calcinatus, solutus, induratus, dealbatus & illuminatus: ut sit spiritus cū quo anima præcipue coniungetur. Nisi enim corpus perfectè simpliciatur per abluionem & illuminetur, non poterit spiritum fermentalem retinere, quin in fugam constituat se. In quantum ergo corpus tuum allevias ipsum sublimando cum mixtione sublimati spiritus, erit fixioris retentionis animarum, & tardioris fugæ. Nec minus toties lucraberis in proiectione 100. partes. Ut si primo conuertit 100. secundo conuertit 1000. tertio 10000. quarto 100000. quinto 1000000. et sic proseguendo multiplicationem per milia infinita. Quia quanto

P 2 magis

magis huius operis reiteratione regimen assiduatur super medicinam, tantò meliùs digeritur, unitur, & figitur, & perfectius operatur. Perseuera ergo fili, & uidebis mirabilia, qualia Deus posuit sua bonitate in natura. Si quis discendi horum gratia, aliquo fortunio astans in opere fuerit sagax & prouidens, quam plurima, imo multa & maxima uidendo, dupliciter poterit adipisci. Multa enim signa possunt uideri in opere, qualia prouidens secretè debet in mente sua retinere & recondere, & assidue causas eorum proprie inuestigare, si ueritatis amator cupit existere, & uerus effugator mundanorum utentium fallaciis, ac fugiens; & insuper redarguens quotidiana opera sophistarũ, per ea quæ uidebit aut uisus fuerit uel perceptus clara notitia in magisterio,

rio,

rio. Si uerò stultus adfuerit & quia à sapientia refugit, nihil mundi uidere poterit, ceca mente & spiritu considerationis obnubilato & denigrato, quòd ualeat: nec de ferculo exuberantissimæ refectionis assaporare uel solo odoratu sentire. Cùm per illud pateat, tributorem omnium bonorum tanquam à grano summæ ueritatis eiecto, ut indignus suis demeritis, præsens donum noluisse largiri.

De modo præparationis secundi ferculi uel fermenti cum sulphure, & congelatione Mercurij & illuminatione uel ablutione ac fixatione totius compositi per reductionem illius in calcem.

Fili nos appellamus corpus Lunare ad album, sicut est creatum à natura, proprie fermentum, ratione suæ naturæ temperatæ. Et uocamus sulphur nostrum, uenenum pestiferum,

ratione labilitatis suæ et elongationis suæ à temperamento: propter quod omnia corrodit et comedit, cū cauda propria quæ est aqua. Cū m ergo uolumus ipsum reducere ad temperamentum, coniungimus eum cum corpore temperato, ut per confortationem illius, deducatur ad temperamentum, et quòd corpus administret sibi de suo temperamento, ut totum fiat fermentum. Nam sulphur multum elongatum est seu distractum à temperamento, ratione ignis participantis cum illo, qui est contra naturam. Et ideo ignorantibus indigentiam naturæ, putauerunt hoc fermentum præparari debere cum nouo menstruo in quo est ignis contra naturam, non uidentes perditionem temperamenti à quo corpus recedit per ignem
urena

urentem, qui est contra naturam: nec præmeditantes uirtutes & potentias ignis naturalis existentis in sulphure iam creato sine ignitione adurentem, qua corpus fermenti promptius sub conseruatione naturæ temperatæ transmutatur modica reincrudatione in calore sicut spiritus, ut sit proprium & appropriatum ad resumendum naturam suam fermentalem scilicet animam, & ultra quam nunc perdidit in presenti calore, ut per talem attractionem temperamenti, totum in naturam fermenti conuertatur. Fili corpus fermenti modicum reincrudatur per sulphur nostrum, scilicet in quantum ad se sentit de igne non naturali; & decoquit argentum uiuum, in quantum est magis participans cum igne naturali, & mors

tificat coagulando, & in suæ rectitudinis naturam conuertit. Nō tamen reincrudatur fermentū tantum, quā-
tum si foret coniunctum (quod ab-
sit) cum igne qui est cōtra naturam;
cum calor naturalis potius operetur
in ipso seipsum confortando, quàm
innaturalis. Si uerò fermentum præ-
paretur cum tali menstruo nouo, scilicet
simile illi cum quo corpus pri-
mū fuit ab initio coniunctū pro sul-
phure creādo: tunc oporteret ipsum
transire per tantam reincrudationē,
per quantam & lapis: & per conse-
quēs per tantas digestiones & depu-
rationes. Et insuper oporteret ipsum
tantum amittere de natura sua con-
fortanti & confortatiua per labilita-
tem sui à uero temperamento, ratio-
ne principii, scilicet noui menstrui
remoti ab omni temperamento, nec
unquam

unquam approximāti ad illud in toto uel in parte, nisi hoc fuerit per naturam remississimo modo: ut patet per suam uenenositatem, et qualitatem non confractam simplicis elementi ignei non adurentis, et potētis uirtutes temperatas, nisi paulatiue confortetur per cōfracta menstrua, ut patet in sulphure nostro. Et sic si fermentum tantum amisisset de natura sua sicut et lapis, non posset eūdem confortare, quin imo ipsummet indigeret tali confortatione sicut & sulphur, ratione similis labilitatis à temperamento. Et sic non esset fermentum nomine aut uirtute, cū non assumserit fermenti præparatorium, nec per consequens debilitatum ualeret confortare, nec facere quod expedit proprietati boni fermenti, cū non sit præparatū rebus appropriatis,

P 5 tis,

tis, quibus præparari debet appropriata. Fili aduerte in hac lectione regali, quoniam res cum quibus teneris fermentum præparare scientificè, sunt illæ quæ tam in parte deductæ, quam in parte ulterius deducendæ sunt, ad uiam temperamenti, & tenent de natura temperata in radice suæ naturæ, ut sulphur nostrum & argentum uiuum nostrum iam creata. Illa quidem sunt principia naturalia appropriata, et propria præparatoria nostri regalis fermenti et cõiunctoria, ut ipsum fermentum reducat ea per confortationem, scilicet exuberantissimam refectionem ad temperamentum et naturam sui. Attende tu ueritatis amator et comprehensibilis ad ea quæ dixi, quibus euidenter cognoscere potes, quod fermentum scilicet corpus, in quantum intelligitur

tur

tur pro fermento, nunquā præpara-
 tur nisi cū igne naturali et aqua Mer-
 curii mediocriter cocti et sublimati,
 ut ipse ignis digerēdo materiam me-
 talli iuxta vires et propositum suæ
 naturæ, deducatur ad temperamen-
 tum perfectum, et hoc per humidū
 sibi connaturale, quod fermento ra-
 dicalius inest. Item et in præparatio-
 ne fermenti ante ultimam sui fermē-
 tationem apponimus Mercuriū uul-
 gi, nō tamen solemni præparatione
 præparatum scilicet in lac uirgineū,
 sed prout existit in natura sua per so-
 lam qualitatem. Postea nauabimus
 sublimationem ad hoc ut reducat
 corpus fermenti in simplicitatem, et
 sit medium coniungendi tincturas.
 Inter sulphur et fermentum, cū sit
 radix et fermentū omnium liquabi-
 liū quæ non liquātur nisi per ipsum:

et

et ideo à natura illius liquabilia fugere nequeunt, et hoc ut constrictū gelatum atq; fixum in calore, submergatur in oleo suo, quod in iam dicta sui fictione post aquæ sublimationem recipiendum est, cum intentione restituendi sibi quousq; fluat & sit fixum. Propter hoc enim amalgamari debet corpus cum spiritu, id est argentum uiuum, ut subtilietur, donec fiat unum corpus mollissimū, ad instar argenti uiui spissi non currentis, uelut pasta metallina in effigie. Hoc enim erit secundum ferculum, cum quo habet nutriri sulphur, donec ualeat tollerare omnem ignē. Idcirco ad hoc faciendū per iam dictam intentionem, Incipe nostrum fermētationis magisterium & compositionem Elixiris cum sulphure & argento uiuo nostro; ita ut tria pondera

dera Lunæ puræ in foliis tenuissi-
 mis, aut limatæ, fumantur; & cum
 duplo sui ponderis de Mercurio al-
 bo uulgari præparato uniformiter
 misceatur, totum terendo in simul in
 mortario uitreo, cuius pistellus sit
 ex eodem, quousq; Mercurius totum
 combiberit argentum; ita quod nul-
 lo modo sentiatur de eodem, sed fiat
 amalgama. Post cum aceto distilla-
 to & sale communi præparato & tri-
 to, fortiter abluatur, fricando sine ti-
 more cum iam dicto pistello, donec
 uideris acetum inde exire clarum at-
 que purum; & semper auferatur quod
 ex eo ad partem separatur de nigre-
 dine in lauatione. Cùm autem ace-
 tum clarum exierit, abluere composi-
 tum separando sale cum aqua dul-
 ci per alembicum distillata, & illud
 ad ignem desicca.

De

De coniunctione sulphuris cum fermento.

Postmodum uerò coniunge illi unum pōdus supradieti sulphuris congelati & sublimati ad album, scilicet quartā partem totius cōpositi, & tere insimul totum in mortario uitreo, ut sulphur misceatur cum cōposito, & fiat quasi corpus unū in effigie. Hòc enim est quòd facit uisibiliter animas à corporibus resoluerè.

De reductione aquæ supra compositum.

Illud ergo imbibe per minima cū aqua sua alba in uase philosophiæ, ut in corpus uirtutes sulphuris confortentur: nam in paucis horis fiet totum pasta.

De prima sublimatione huius massæ.

DEinde mitte totū ad sublimandum, in principio subtus faciēdo ignem lentum donec receperis aquam, & postea aërem. Quoniā quæ
suble

subleuantur & euolant aquæ & aëris per rationem sibi nomina appropriant. Et quod grauius & stabilius ad ima residet, per ipsius pōderositatem sibi nomen terrę usurpat. Nec minus quoq; sulphura congelata, terræ nomen sibi assumūt. Vigora igitur ignē paulatim de carbonibus, donec sublimetur quicquid ex ipso fuerit uolatiuum & permittite infrigidari.

De secunda incæratione aquæ alterius.

CVM autem fuerit infrigidatum extrahe opus; & quod ad latera uasis superius eleuatum uideris, cum alia parte aquæ suæ repones super feces suas, cum contritione, imbibitione & assatione, quousq; fiat ut pasta; & remitte ad sublimandum, primò recipiens aquam, & postea oleum in sublimatione forti. Has aut aquas pone ad partem, & olea similiter per se.

De

*De tertia inceratione rei incerandæ
cum aqua prædicta.*

Postmodum uerò iterato quod sublimatum fuerit cum altera parte suæ aquæ, reduc super feces terendo ut prædixi, imbibendo & assando quousq; sit sicut pasta, et corpus cum spiritibus sit commixtū: et iterum mitte ad sublimandum ut supra dictum est, recipiēdo aquam et oleū. Hoc autem reitera quousq; de aqua ad duplum sulphuris fuerit perfectè rotata.

*De quarta inceratione per uiam reductionis
congelationis & subtiliationis.*

ADhuc uerò sumatur quod sublimatum est ad latera sublimatorii: et cum una parte aquæ suæ, quæ exinde extitit distillata coniunge cū fecibus, et hoc per modū reductionis, donec aqua congeletur. Deinde
uigora

uigora ignē paulatim donec bene desiccetur: & postea super eleuet ex illo quicquid fuerit uolatile. Ordinē huius capituli te reiterare nō tædiat, contemendo, imbibendo, affando, & sublimando, ac semper ignē uigorando, donec ad sulphuris duplū cum terra figatur de aqua iam rotata cū uiscositate fermenti, & nihil penitus sublimetur ab ipsa terra. Et semper reponere quod superius ascendit super id quod inferius remanet fixum, quousque per talem præcipitationis modū figatur deorsum. Verū nullum sulphur proprius argētum uiuum cōgelat, quàm suum proprium: in cuius substantia ipsummet argentū uiuū extitit, tam naturæ quā artis ingenio iam cōuersum. Et ideo cū sit fixū, id est, habeat naturā fixandi, & coagulans coagulū quod naturaliter coagulat suū Mercuri

Q

curi

curium, & hoc per frequentē reiterationē sublimatiōis super ipsum, quo-
 usq; sit fixū & in terream substantiā
 iam mutatū. Tunc enim est aptum
 ut per successiuam illius iterata uice
 sublimationē, fusionē metallicā præ-
 beat, uelut consequēter dicemus. Nā
 pro certo maxima & firma unio fit
 inter siccū & humidū, per istas tales
 operationes, quæ ferè similes sunt il-
 lis, quas natura in opere mixtionis
 suæ facit, ut postea humiditas nō ua-
 leat relinquere terram suā, imo eam
 protegat & ab adustione defendat,
 quia est de natura sua, & cum hoc be-
 ne mixta; ita quod minimum terrei
 sulphurati, est cū hoc minimo aquei
 argēti uiui, & ecōtra. Et plurimū uni-
 us cum plurimo alterius. Sic quod
 neutrum à suis partib⁹ homogeneis
 in posterum separatur, nec ulterius
 per

permittat se corrūpi, cū per ingres-
 sionē furiosæ flammæ, se in fumū ul-
 terius nō patiat eleuari propter par-
 tes cōdensas per ignē inspissatas cō-
 positiōis fortissimæ & uniformis na-
 turæ, ac adustionis carentiā: & hoc to-
 tum per sulphureitatē quā habet nō
 corrumpentē perficitur, Argentū er-
 go uiuū in regimine fixationis cū pri-
 mo per ignē incipit conuerti, ad spe-
 ciem efficitur glandulosum, ratione
 sulphuris penetrātis ubiq; suam sub-
 stantiā; & postea incipit crustari pau-
 latim & inspissari, & deinde conuerti
 sulphuris uirtute degerētis ipsum, ta-
 liter quòd non sinit eum in toto dif-
 fluere, sed quasi per globulos consta-
 re: eo quod iā in eo uapor sulphuris
 depurati apprehendit subtile, & tan-
 quam glutiendo ligatum tenet hu-
 midum, & terminat ipsum in tantum

Q 2 quod

quod nō permittit eum adhærere alii quã sibi, cū sit de natura sua. Et ideo cum humidū sit ubiq; extra seipsum cōstrictum & terminatū, & illud humidū educat suū propriū siccū terreum, constringēs eum ut sulphureū in uentre suo, necesse est illud per calorē fluere, & fluxum currere in plana superficie, donec frigido cogente redire humorē ad interiora congelat cōstanti terreo prædicto. Ex qbus patet nō esse nisi unū lapidē, qui argētum uiuū habet necessario cogelare.

De ultima fermentatione lapidis cum nostro fermento, quæ fit per tertiam reductionem aëris superius rotati.

Fili hoc fermentum est ultimum cōfortamentum lapidis, & cibus regalis, in quo insunt uirtutes cœlestes & elementales, qbus confortant illæ quæ in uasis naturæ artificialiter præ-

præparati existunt uel remanserunt, in sui radicabilitate Nā cum uirtutes sulphuris & argēti uiui subtilibus circulationum ingeniis, confectorum quæ insunt eorum medicinæ radicaliter, elementales & cœlestes confortant per illas scilicet uirtutes, quæ in præsentī regali ferculo in actu spiritalium elementorum existunt, ut res quinta; & hōc ad proportionem metalli superi⁹ positi in fixiōis principio, & etiam lapidis, per quem argentum uiuum intenditur notabiliter effici. Tunc pro certo uidebis naturam illius mirabiliter operari cum omnibus suis instrumentis, scilicet quādo uirtutes supradictæ in unum, per artis ingenium fuerint circulatione ultima coniunctæ.

*De circulatione ultima quæ fuit
inuenta.*

Q 3

Circ

Circulatio ista fuit inuenta post
 alios circulos circularos, ut lapis
 noster in quo ceteri circuli sunt rota-
 ti frigidi elementaliter: qui fusionē
 propterea non habet in corpore ex
 priuatione suæ naturę liquefacientis
 ipsum, ad alterationē cum incærati-
 one facienda in radice naturę lapidis
 fusibilis, mollificetur cum humidi-
 tate iam dicta, quæ super omnes hu-
 miditates est expectās ignē quousq;
 fluat, & ingressionē habeat. Filiante
 quam hoc uolueris attētare, oportet
 te primò de necessitate rectè & for-
 maliter intelligere, quales circulos &
 quomodo elementa ac qualia & quā-
 do debeant per instinctum naturæ,
 eosdem circulariter circularare, & qui-
 bus & quantis modis, & quot circuli
 generaliter existunt. Vltimum ta-
 men ad satisfaciendum responsioni
 uli-

ultimæ quæstionis per modum in-
formationis scilicet documētalis ar-
tifici traditæ: Dicimus q̄ licet plu-
res extiterint, quatuor uidelicet in
minori numero comparatione plu-
rium ad duos, tātum habendo respe-
ctū ad siccum & humidū, quę postea
reducuntur uniuersaliter in unū. Ex
quo eleganter dixerunt philosophi,
quod opus magnum non est nisi so-
lutio & congelatio, sed ista fiunt per
uiā circulorum, ignorantia quorum
plures magnates in literatura fue-
runt decepti in magisterio, creden-
tes notabiliter cum confidentia eorū
scientiæ, formam intelligere dicto-
rum, & circulandi modum, ex qui-
bus nos fore unum læthaliter uul-
neratum non cælare intendimus.
Cum sola præsumptione & teme-
ritate, scientiæ alterius naturam

Q 4 fir

firmiter intelligere credebamus, idē ullo modo nec intellexeram⁹, donec tempus adfuit, in quo spiritus nō immediate sed mediate per M. Arnoldū de Villa noua, qui immediate sua largitate immēsa reficiēter inspirauit in nobis. Etenim multipharie multisq; modis rotarū circulationibus, circulauius, resumēdo uegetabile, cuius opus nusquam absolutè patuit minerale, donec propriis gubernatoribus pullulauit, qbus natura uera cōstringit sub cōseruatione ac successiua cōfortatione uirtutū illius in magisterio. Circa quòd loqui perminime, astrictus uinculis tibi non audeo cū lingua propria ut solebā fauorabiliter in hoc passu, quanquā reuelādi licentiā acceptauerimus, dono cōstrictus solito uidelicet alienatæ lingue. Et ideo quia natura generalis natura

tura

turæ particularis admixtos possidet
 circulos, & diuersos multis ambitibus
 ad indiffinitas uirtutū probationes
 ostendēdas, expedit cunctis inquisi-
 torib⁹ ueritatis, & incumbit maximè
 practicantibus tam prudenter illos
 circulos exquisitè cognoscere, ne de
 ignotis incautè cōsiderātes, per ipsos
 sicut & nos læthaliter uulnerētur. Ad
 quorum cognitionē uti recolui arte
 demonstratiua & infallibili, ut per
 certitudinē cognoscantur qui & qua-
 les sunt, tātummodo in cursu, natu-
 ræ mineralis circumamictæ generali
 prædicta, ne uagans animus per opi-
 nionum nebulas, incidat in errorem
 aut tepeat in conflictu. Nam semper
 in agilibus cognitio sterilis reperitur
 tunc, quando non sequitur rectum
 opus. Quapropter nos ad tantum re-
 coluisse meminimus extendere uerā

Q 5 artem

artem per unū capitulum, sub totius secreti comprehensione, quod tibi præstabimus mutuo tantum, in fine nostri Compendii, sub restitutione coram iudice generali, quo mox ad practicæ assiduationem cogimur, & ob hoc cupimus excitari.

*De modo fermentationis rerum cærandarum
per viam confortamenti, & nature spiritus.*

DIcimus ergo quòd modus cærationis est, ut totiens super lapidem reuertatur partis humidæ reſeruatæ sublimatio, donec in ipsum cū humiditate propria, scilicet radicaliter manente atque fixa, quæ nunquā deseruit suum corpus mixtione circulata, fusionem rectam præstet. Nec putes hanc humiditatem esse primam, sicut erat cum tota sui substantia crassa spissa & indigesta ut oleum

oleum uel adeps pinguosus, quoniam faceret lapidem cremabilem seu combustibilem. Nec ita parum fore secundam, quia phlegmatica est, nec generat uel augere potest, quantum est de natura sui, nisi solum humectat lapidis partes illas uaporabiliter, in suis digestionibus deserendo, ne & substantiam mediam in toto faciat fugitiuam, cum de sui proprietate non sit sustinere ignitionem neque fusionem, quin contingat ex toto recedere cum tota substantia supradicta. Sed tertiam radicalē fore proposito conferendam à primæ tamen uisceribus eradicatam scilicet & extractam cum magisterio. Et hæc est illa secunda uolatilitas quæ erat intrinseca, multum subtilis, non cremabilis, continens admixtum scilicet subtile terreum, deductum ad actum igneum uel æreum
fero

fortiter digestum, quòd retinetur in radicib⁹ rei taliter, quòd amplius per ignem nullo modo pòtest euelli, seu in flammã defici. Quinimo ignẽ mirabiliter patitur & nõ crematur. Ideo si mixta fuerit toti substantia lapidis ipsius, ignẽ superabit, nec unquã superabit ab eo, nisi per iteratã destructionẽ suę substãtię cum natura sua. Ex quo tibi præcipitur, quòd cũ ista humiditate scilicet permanente, quę similiter ex argẽto uiuo sumpsit originẽ, nostrum imbibas lapidẽ quoniam per illam partes eius constant clarissimæ, ut patet, quãdo post illius perfectam mundationẽ ab omni re corrumpente, & maximè ab humoribus duobus superfluis, scilicet pinguinoso adustibili, & phlegmatico euaporabili, redigitur in propriã sulphuris substantiam non urentem; &
sine

sine illa nunquam emendatur, nutritur, augetur nec multiplicatur.

*De modo practicandi & indulcorandi lapidem
cum humiditate nota.*

IN modo enim faciendi lapidis huius indulcorationem, est ordo tripartitus, & etiã bipartitus. Quia aut per reiterationẽ solutionẽ & coagulationum, aut sublimationum, uel ex utroq; fixio & recta fusio perficitur. Ille uerò qui per regimen solutionũ, efficitur sine ignitione, ad instar naturæ, rectè dirigitur sine uasis periculo fractionis. Qui autẽ per sublimationis regimen intenditur gubernari, tunc prudẽtia artificis nusquã debet omittere periculum protestari. Quamobrem ratione modi præcipitationis, citius figitur, sed tardius funditur. In cuius cõplementum recurrendo ad primum scilicet ordinẽ, regimen

gimē tertium ex utroq; mixtum, scilicet cum ignitione & sine ignitione sagaciter est inuentum. Idcirco sumatur lapis, & terendo illum imbibe in suo uale, imbibitione per minima scilicet per uices, factas etiā ad modum roris cum una & dimidia parte sui. Postea decoque cum igne leui, donec pars illa fuerit in lapidis substantiam cōgelata. Postmodum uigora ignem de carbonibus paulatim & paulatim, donec sublimetur ex eo quicquid resolutum fuerit, tam de aqua sulphuris sicca, quam argenti uiui humida.

*De secunda roratione ad indulcorandum
seu mollificandum.*

TVnc iterum quod sublimatum extiterit, reduc super feces suas terendo & imbibendo cum dicto spiritu, qui magis in humiditate exuberanter

ranter abundat; & hoc iterata imbibitione rorida, decoctione, sublimatione & congelatione, & sublimatione cum ignibus suis successiuis, & diligenter continuatis, donec per continuam sublimationum reiterationem spirituum non flammabilium super illas & continuum motum, totum figatur deorsum.

De ultimis digestionibus opteticis.

CVM autem fixum fuerit secundum proportionem ignis sibi appropriati cum moderatione, tunc sub eo ignem facias fortē, bene continuatum per diem naturalem. Secundo uerò die naturali, fortiores; sed & tertio die naturali, fortissimū, prout est ignis fusionis uel quasi. Per primum uerò continuatur materia, & spiritus domatur, ac partes illius digeruntur, & ab humido primæ
 ori

originis emendant. Nec minus quoque per siccum diffunditur, & eorū malitia cōfringitur, ac crudum decoquitur, ut ignē fortiorē scilicet secundum ualeat tollerare, per quē aēr manifestabitur actu in materia fluente. Sed per tertium recipit medicina potentiam ad actum quē agere debet. Nam oportet materiā metalli, à suo phlegmate fortiter depurare, & crudum coquere per ignē opteticum. Non quod intelligas secundum naturā animalium corporum seu plantarum, cū sint humidioris naturæ, quàm materia metallorum; ut patet ex hoc quòd natura mineraliū, quā plurimū sicca reperitur, ratione cuius est de sui proprietate tollerare ignē. Propter quòd debes intelligere hōc fieri in arte, secundum rationē subiectorum, quē admodum natura

tura

tura exterius manifestat digeratur ergo medicina, ut humidum terminetur in ea, & sit fixum, ut stet: ne separetur a metallo dum ingressum in eo fuerit cum alteratione. Verum oportet sicut dictum est, ut radicalis humor imbibatur a suismet partibus rei, ex quibus maiores uirtutes, ut puta confortatiuae, tam elementales quam coelestes essentialiter & corporaliter, rerum constant. Cuius exempli gratia certificamus nos uidisse argentum uiuum fixum, ac fluens in ueram fusionem metallicam, & fecisse cum magisterio, sine additione ulla rei extraneae. Sic igitur talis decoctio optetica, optimam facit commixtionem in medicina nostra, sicut euidenter apparet in elixationibus eius: Quia cum aer prosequatur aquam, tunc auis fuga detentae immediate perit.

R

De

De ultimo confortamento post fixationem perfectam.

HOc autem confortamētum per modū ultimæ incærationis supplemus medicinæ quandoq; & quandoq; non. Cuius causa est, quia cum ignis opteticus sibi ad ultimum suæ fixationis præbeatur, aut est in gradu fixo, ut absolute possit ignem opteticum tollerare, aut non. Si est in gradu fixo cum tota sui humiditate, nec aliquid de illo possit amittere, quin insit ibi iuxta pondus datum; tunc nulla recta fusio anticipabitur per aliquod diminutum, nec per consequens est ultima incæratione incæradāda. Si uerò ad conformitatem uel æqualitatē fixationis dictæ, iuxta mensuram ignis optetici, nondum adinuenire cōtigerit; aut hoc erit ratione malæ informationis ignis, quæ nimia festis

festinatione necesse est euenire, aut
 macritudine spiritus, in quo phlegma
 dominatur, superat uirtutes hu-
 midis radicalis, propter defectū exu-
 berationis. Per primam uerò natura
 eradicata suos spiritus resumere ne-
 quiuit in cōfortādo seipsam: quia fe-
 stinata motus proprios cōplere non
 potuit. Et ideo spiritus thesaurizan-
 tes de necessitate fugere decuit defe-
 ctu retentiuæ alienis motibus occu-
 patæ, uidelicet in conseruando illos
 quos assumserat contra ignem præ-
 liando, cū de more naturæ fuerit cō-
 seruare in specie indiuidua sua. Per
 secundā uerò, nec potuit natura su-
 perfluū in sui alimentum cōuertere
 quòd nūquam fuit de natura sua. Et
 ideo cū loco spiritus uelut uerus ci-
 bus, credat humidū phlegmaticū as-
 sumere, ratione minimi saporis illius

scilicet spiritus quem in se continet; nō tamen in radice nature suæ ipsum potest amicabiliter colligere, quin superfluū recedere habeat per ignem opteticum. Et quod est deterius, cum maiori parte substātiæ mediæ, cedit & deficit, nisi adhibeatur ignis administratio talis, quæ augmentando ei secundum exigentiam sui tollerabilitatis, ex illo superfluam humiditatem tollat, cum conseruatione illius in igne proprio. Cū uerò contigerit defici, porosam reddet medicinā diuersissimæ fusionis; cuius causa est defectus humiditatis naturalis, quam radicitus natura appetit colligare, ad sua indiuidua protegēda cōtra ignis pugnam. Et ideo fuit inuentus succursus supplendo & corrigendo errores prædictos per ultimum cōfortamentum; ut quod de non fixo recedit

cedit igne optetico, per incærationē infra scriptam naturaliter restauretur, donec fluat uirtute nō fixi quod fixum est, & ingressum habeat in cōplementum suæ naturæ.

De modo faciendi ultimam incærationem.

SVmatur ergo de lamina cristallina, quam in fundo uasis fixam reperies, quantum uolueris; & illam in crucibulo tenui super leuē ignem incæratione ultima cum aëre suo albo prædicto, guttando super ipsam guttam post guttam cum sagacitate & prouidentia diligenter respiciendo, donec fundatur sicut cæra sine fumo. Tunc de illa aliquid sume, & super laminam ignitam pone. Si uerò conspexeris eam uelocissimè resolueri quasi cæra, tunc satis est cærata in radice naturæ suæ. Si autem adhuc non uideris citissimè liquefa-

Etionis signum, reitera super eam cœ-
 rationem dicta, donec fundatur sicut
 cœra sine fumo. Deinde fac proie-
 ctionē per illum modum per quem
 medicina requirit, & explicauimus
 in nostro Testamento, Quoniam
 Elixir est completum, & inapprætia-
 bile prætium, ac thesaurus incompa-
 rabilis, conuertens omne in infini-
 tum Lunificum uerum.

*De compositione Elixiris rubei ad rubeum, per
 traditionem generalis doctrinæ.*

CVm ergo uolueris facere Elixir
 ad rubeum, doctrinam faciendi
 Elixir ad album resumes in exem-
 plum. Nam hic modum faciendi re-
 petere non oportet nisi solum pro
 quolibet elemento albo, elementum
 apponas rubeum. Quoniam in Eli-
 xire ad rubeum apponitur ignis ul-
 terius, qui totum rubificat. Et est ul-
 timum

timum secretum in natura, & sublimatur ut spiritus. Pondera uerò elementorum sunt, quòd apponas duo pondera terræ, & tria aquæ, de aëre totidem, & unum pondus & dimidiū de sulphure rubeo. Primò enim ponas terram, quia participat cum fermento. Secūdò ponet aquā & ignem: sed ignis per aquā figitur, sicut aqua per terram.

De forma circuloꝝ & totius secreti, per quod reuelatur totius operis intentio.

Totum aut secretū & modus operandi, in rotatione elementorum consistit. Verū nisi circulus naturæ, proprie prius perfectè cognoueris, illorum circulationis notitiā intelligere non poteris. Quoniā ignorātia teget te tenebroso uelamine formā rotandi ad instar naturæ, & circulan-

R 4 di

di modum. Vides ergo quòd natura nō attrahit nisi modicū, nec conuertit; & hōc secundum Mercurii quātitatē. Quòd uerò magis attractū est in profunditate naturæ, separatur tardius. Et ideo quod grauius separatur de humido, semper illud educit de re scilicet de materia Mercuriali in natura sua alterata per rotā præsentem. Et quod eductum est in illo uel de illo humido, est siccum subtilissimum ligatū cum humido, ita quod neutrum dimittit reliquū in distillationibus successiuis. Et tunc totum illud dicitur uapor, in quē siccum sulphureum est cōuersum, quia tunc in illo uapore elemēta sunt bene mixta. Cū uerò taliter elementa sicca rotata sunt in humidum, per plures circulationes totius humidi, tūc primò separatis exinde elementis, post per
alias

alias circulationes quæ per modum
 fiunt reductionis elementa humida
 rotantur in siccum. Et quantò magis
 istæ duæ rotæ reiterantur, tantò ma-
 gis depurat terra uel lapis à sulphu-
 re immundo terreo sibi extraneo,
 quod de macula originali prouenit.
 Et intellige bene quòd tinctura mē-
 strui separatur à suo terreo grosso fe-
 culento per distillationes lentas, &
 in aqua Mercurii deportatur. Caue
 ergo ne opus rubescat ante nigredi-
 nem, & tinctura concremetur, quæ
 in uentre Mercurii debet deportari
 & abscondi. Quoniam Mercurius est
 terra sua propria subtilis ualde, in
 qua ignis tam Solis quàm menstrui
 retinetur. Recorderis ergo quando
 uidisti ignem in Mercurio, & feces
 erant nigræ. Ex quo patet quòd nun-
 quam opus nigrescit, donec à terra

R 5 extra

extrahitur tinctura per suaues distillationes, & in uentre Mercurii deponetur. Et iste ignis est illa proprietas Mercurii, quã debes totis tuis uiribus à cõbustione conseruare, scilicet tinctura uitrioli (alias sulphuris) cū qua debet Mercurius sublimari, quoniam est primus masculus eius. Et est adidamentum tincturæ nostræ, quòd est additio magna in uirtute & potestate: quoniam coniuncta est cū tinctura Solis. Præterea si à uitriolo & sale scis extrahere proprietatē Mercurii, & sibi amicare per cõiunctionem quæ fit per sublimationes lentas, nō ignorabis unū de secretis nature maximū, & uerā perfectionē principalē.

*De primordialibus coniunctionibus secretis
trium generum, tam simpliciter quàm
compositiue, Solis, Lune &
Mercurij.*

Dissol

Dissolue ergo primò Solem pur-
 rissimum in aqua sua feruenti,
 postea separa flegma, & remanebit
 Sol inferius cum substantia salis
 aquæ. Postea dissolue Mercurium in
 aqua sua, & post congela: et iterum
 dissolue in aqua sua distillata, & se-
 parando iterum aquam per balne-
 um congela. Et semper oleum ex-
 trahe per cineres, & pone ad par-
 tem in qualibet distillatione. Hanc
 autem dissolutionem & congela-
 tionem tribus aut quatuor uicibus
 reitera aut plus: & ultimo conge-
 la. Deinde infunde aquam suam
 primam super Solem congelatum,
 & mox dissoluetur in aquam ru-
 beam uel citrinam. Congela ipsum
 in balneo Mariæ. Reitera hoc tri-
 bus uiribus sicut de Mercurio fe-
 cisti: tamen non extrahes aërem
 ex

ex illo, quia nondum tempus est: & ultimo soluatur. Hanc uerò dissolutionem totam infunde super Mercurium calcinatum & siccum, & dissoluetur totum in aquam turbidam, nigram, colore subrubeam. Distilla & redistilla ut totum elementetur. Et post istum passum recorderis de signo terræ putrefactæ & combustæ, quod uidisti super uitrum per ignem candelæ exspiratis suis spiritibus, quod est signum putrefactionis. Putrefac totum in simul, sine distillatione per tempus suum. Deinde separa elementa, & prosequere magisterium. Tu nō obliuiscaris ponere etiam aquam Mercurii cum fueris in elementatione ut totum animetur & elementetur.

*De secunda coniunctione eiusdem cum
Mercurio & Luna.*

Sumas

Sumat Luna & Mercurius, & quilibet eorum in aqua sua dissoluatur ad partem. Post coniunge aquas, & distilla aquam, & inuenies argentum ad modum salis pretiosissimi. Accipe illud sal & liquefac in igne trium candelarum. Deinde infunde aquam desuper, & dissoluetur in aquam albam. Illam aquam infunde super Solem congelatum post eius primam distillationem. Et postea procede ut supra.

Alia coniunctio per aliam preparationem Mercurij. Et nota quod in hac preparatione includitur sublimatio Mercurij usque ad reuiuificationem qua indiges in omnibus principijs & fermentatione: ut supra dictum est.

Accipe Mercurium & sublima cum uitriolo & sale affato: post
pro

proiice eū in aqua uegetabili in ymi-
ne, & posito coopertorio decoque
per diem naturalē: post super pone
alembicum & distilla aquam totam.
Deinde uigora ignem, & sublimabi-
tur uiuus. Illud uiuum sume & ablu-
cum aceto distillato, sed magis ua-
let cum aqua uegetabili simili pri-
mæ, et non misceas aliud cum illa
ablutione. Post terge cum panno li-
neo mūdo. Insuper festina ad aliam
præparationem, uidelicet quod in
aqua sua dissoluas ipsum: post distil-
la et redistilla per uiam elementa-
tionis. Post putrefac per mensem
philosophorum. Deinde separa ele-
menta et de aqua et de terra, et sume
substantiam mediam per sublima-
tionem: et de illa fac cōiunctionem
cum corporibus, sicut uolueris, præ-
paratis. Nam multæ sunt uix con-
iun-

iunctionum et separationū ad unum
finem et ad unum effectum, quas ui-
dere poteris per totam latitudinem
magisterii. Et secundum istas quas
tibi dedimus, multas alias ad li-
bitū facere potes, dum ta-
men intelligas ma-
gisterium.

*Explicit Codicillus M. Raymundi
Lulli Maiorici.*

